

GROENBELEIDSPLAN

- GEMEENTE VELDHOVEN -

BTL

Advies

2009 - 2019

Groenbeleidsplan

- G E M E E N T E V E L D H O V E N -

Versie: Definitief eindconcept
Datum: augustus 2009
project: Groenbeleidsplan Veldhoven
projectnummer: 229159

<i>Voor:</i>	<i>Gemeente Veldhoven</i>	<i>Opgesteld door:</i>	BTL Advies, Oisterwijk
<i>p:</i>	Postbus 10101 5500 GA Veldhoven	<i>p:</i>	Postbus 385, 5060 JV Oisterwijk
<i>t:</i>	040-25 84 411	<i>t:</i>	013 52 99 555
<i>f:</i>	040- 254 13 95	<i>f:</i>	013 52 99 550
<i>e:</i>	gemeente@veldhoven.nl	<i>e:</i>	advies@btl.nl
<i>w:</i>	www.veldhoven.nl	<i>w:</i>	www.btladvies.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Veldhoven 'groene kwaliteit'	7
1.1.1	Doelstelling	7
1.1.2	Werkwijze	7
1.2	Kaders bij dit groenbeleidsplan	8
1.3	Belang van groen	8
2	Groenstructuur	11
2.1.1	Opbouw landschap en ontginningspatronen	11
2.1.2	Stedenbouwkundige opbouw/ ontwikkeling	13
2.1.3	Infrastructuur	13
2.3	Stadsgroenstructuur Veldhoven	15
2.3.1	Robuust raamwerk	17
2.3.2	Stedelijke As	21
2.3.3	Cultuurhistorisch groen	21
2.4	Wijkstructuur	23
2.4.1	Veldhoven-dorp	25
2.4.2	Meerveldhoven	29
2.4.3	Zeelst	31
2.4.4	d'Ekker	33
2.4.5	Zonderwijk	35
2.4.6	't Look	37
2.4.7	Cobbeek en Centrum	39
2.4.8	Heikant Oost en West	41
2.4.9	De Kelen	43
2.4.10	De Polders	45
2.4.11	Oerle en Zandoerle	47
2.4.12	Bedrijventerrein De Run (1000 - 6000)	51
2.5	Overig groen	52
3	Groenbeleid	53
3.1	Kansen voor biodiversiteit	55
3.2	Verbetering luchtkwaliteit	55
3.3	Groen en spelen	57
3.4	Hondenbeleid	58
3.5	Rotondes	59
3.6	Uitgiftebeleid	61
3.7	Uitgangspunten toepassing groen en bomen	63
4	Bomenbeleid	65
4.1	Kapbeleid	65
4.2	Bomen en ontwikkelingen	67
4.3	Omgaan met overlast door bomen	69
5	Beheer en onderhoud	71
5.1	Differentiatie in beheer	71
5.2	Onkruidbestrijding	73
5.3	Vervanging van groen	77

5.4	Participatie in het groen	79
5.5	Gedragcode flora- en faunawet	81
5.6	Aanbesteding van groenonderhoud	83
6	Financiële verantwoording	85
7	Samenvatting	87
8	Bijlagen	89

1. Inleiding

1.1 Veldhoven 'groene kwaliteit'

De gemeente Veldhoven is een stad ontstaan uit verschillende dorpen, gelegen in het Dommeldal en het beekdal van de Gender. Deze dorpen zijn door de jaren heen als gevolg van uitbreidingen aan elkaar gegroeid. De stad heeft hierdoor een opvallende stedenbouwkundige opbouw. Groen speelt daarin een belangrijke rol omdat het de karakteristieke dorpse uitstraling versterkt en het relatie tussen Veldhoven en het beekdallandschap zichtbaar maakt. Ook in de wijken is de groenstructuur terug te vinden in vaak karakteristieke structuren die passen bij de aanwezige bouwstijlen.

De verschillende onderdelen van de groenstructuur hebben binnen de gemeente op de eerste plaats een structurerende werking, doordat belangrijke ontsluitingswegen worden benadrukt en stedenbouwkundige structuren worden ondersteund. Daarnaast draagt het groen bij aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Het biedt de mogelijkheid tot recreatie en is aantrekkelijk voor ecologie maar groen kan ook een bijdrage leveren aan educatie en sociale contacten. Deze functies maken dat groen een belangrijk onderdeel vormt van de gemeente en sterk bijdraagt aan de kwaliteit van de woonomgeving.

Groen is echter niet vanzelfsprekend. Functies als woningbouw en parkeren vragen om steeds meer ruimte, waardoor de structuren steeds verder worden verdicht. Door in structuur en beleid vast te leggen welk groen van belang is voor de uitstraling van de gemeente en de wijken wordt voorkomen dat dit groen een andere functie krijgt of verloren gaat.

1.1.1 Doelstelling

Het groenbeleidsplan maakt allereerst inzichtelijk welke belangrijke groenstructuren binnen de gemeente aanwezig zijn en welke kwaliteiten en functies deze structuren hebben. Hierdoor wordt een duurzame ontwikkeling van het groen in deze structuren gewaarborgd. Het groen krijgt zo de mogelijkheid uit te groeien tot volwas. Hierdoor zorgt het groenbeleidsplan dat de stedelijke en wijkgroenstructuur nu en in de toekomst bijdraagt aan een aantrekkelijk woon- en werkmilieu.

Naast het vastleggen van de belangrijkste groenstructuren is het groenbeleid (groenbeleid, bomenbeleid en beheer en onderhoud) een belangrijk onderdeel van dit plan. Hierin wordt de inhoudelijke koers voor het groen in de gemeente bepaald.

1.1.2 Werkwijze

Voorafgaand aan het opstellen van dit groenbeleidsplan zijn door middel van een enquête en gesprekken met organisaties en gemeentelijke afdelingen uitgangspunten geformuleerd voor het groenbeleidsplan. Deze zijn allereerst in de vorm van een startnotitie aan de raadsinformatie aangeboden, waarna deze samen met de opmerkingen van de gemeenteraad in het groenbeleidsplan zijn verwerkt. Tijdens het planproces heeft diverse malen afstemming plaatsgevonden met de afdeling Planrealisatie.

1.2 Kaders bij dit groenbeleidsplan

De verantwoordelijkheid voor de inrichting en het beheer van het gemeentelijke groen ligt primair bij de gemeente Veldhoven. In verschillende beleidsdocumenten heeft het groen al een plaats gekregen zoals in de Ruimtelijke structuurvisie, het landschapsbeleidsplan of het speelbeleidsplan. Maar naast de gemeente hebben ook andere overheden en organisaties een mening over het groen. Hogere overheden hebben bijvoorbeeld wetgeving opgesteld voor de bescherming van groen zoals de Flora- en faunawet en de Monumentenwetgeving. Deze beleidsstukken en de wet/ en regelgeving zijn het kader waarbinnen dit groenbeleidsplan wordt opgesteld. In bijlage 1 is van de meest relevante stukken en wet- en regelgeving een korte omschrijving opgenomen.

Buiten het beleid en wet- en regelgeving van overheden hebben burgers ook een nadrukkelijke mening als het gaat om de inrichting en het beheer van hun woonomgeving. De gemeente realiseert zich dat en heeft geïnventariseerd hoe burgers denken over het openbaar groen in Veldhoven en of draagvlak aanwezig is voor modernisering en een andere kijk op het openbaar groen. Voorafgaand aan het opstellen van het groenbeleidsplan is naar een deel van de burgers en een aantal externe gebruikersgroepen een enquête verzonden en zijn gesprekken gevoerd met wijkplatforms en gemeentelijk afdelingen. De uitkomsten hiervan geven een goed beeld van problemen die burgers en gemeente in het groen ervaren en de wensen die ze hebben voor Veldhoven. De resultaten van deze enquête en gesprekken zijn gebruikt als uitgangspunten bij het op te stellen beleid en als motivatie bij het maken van specifieke keuzes voor de gemeente Veldhoven. In bijlage 2 is een overzicht van de resultaten opgenomen.

1.3 Belang van groen

Groen wordt steeds belangrijker in onze drukke samenleving. We willen groen gebruiken voor recreatie, ontspanning, aankleding van de woonomgeving, afscherming van ongewenste bedrijvigheid enzovoort. De druk op het groen wordt daarentegen ook steeds groter omdat in de stedelijke gebieden de ruimte beperkt is.

De gemeente Veldhoven beschikt over een grote hoeveelheid groen binnen de bebouwde kom. (27313 st. bomen (incl. lanen buiten bebouwde kom) en 25.191 are beplanting). Dat is ongeveer 0.53 bomen en 52.9 m² openbaar groen per inwoner (op basis van inwoneraantal 21-12-2008). In de Nota ruimte streeft de Nederlandse regering naar 75 m² per inwoner in nieuwbouw wijken. Met name de grote groenzones in de woonkernen zijn van groot belang voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Maar groen heeft nog meer betekenis. Vanuit vakliteratuur en bewonersparticipatie zijn de waarden en belangen van groen onderzocht.

ECONOMISCHE WAARDE

Woningen met uitzicht op een park of plantsoen worden gemiddeld hoger gewaardeerd dan gelijkwaardige woningen die geen groen in de omgeving hebben. Ook geeft groen een verbetering van het economische vestigingsklimaat voor bedrijven. Het groen verhoogt de waarde van bedrijfsgebouwen. Daarnaast heeft het uitzicht op groen een positieve invloed op ondermeer concentratie, zelfdiscipline en fysiologische stress, wat bijdraagt aan een prettige werkplek. De bijdrage die groen levert aan een prettige werkomgeving heeft ook een verband met de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de werknemers. Groen draagt dus bij in een vermindering van het ziekteverzuim.

GEZONDHEIDSWAARDE “VITAMINE G”

Naast een verlaging van het ziekteverzuim bij bedrijven nodigt een groene omgeving ook uit tot bewegen. Uit onderzoek is gebleken dat men in een groene leefomgeving eerder tot bewegen overgaat en dit ook langer kan volhouden en dat een snellere genezing van zieken plaatsvindt. Ook voor kinderen is het belangrijk groen in hun woonomgeving te hebben. Kinderen in een groene omgeving kunnen beter en veiliger buiten spelen. Daarnaast draagt spelen in een natuurlijke omgeving ook bij aan de sociaal, emotionele en motorische ontwikkeling en fysieke gezondheid van kinderen.

WAARDE SOCIALE VEILIGHEID EN VERBONDENHEID

Een plek in de wijk waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten versterkt de onderlinge contacten en cohesie in de wijk. Een aantrekkelijke groeninrichting kan hiervoor een aanleiding zijn. Meer buurtbewoners die gebruik maken van de openbare ruimte versterkt het gevoel van sociale veiligheid en betrokkenheid bij de openbare ruimte.

IDENTITEIT EN ORIËNTATIE

Groen draagt bij aan de mogelijkheid tot oriëntatie in de bebouwde omgeving. Een boom nabij een belangrijk kruispunt of dat bosje langs die lange weg zijn herkenningspunten voor burgers. De diversiteit van toegepaste plantmaterialen en beplantingstypen zorgt ervoor dat onderscheid gemaakt kan worden naar wijktype. Het groen draagt daardoor bij aan het karakter en de identiteit van het stedelijk gebied als geheel en iedere wijk afzonderlijk.

NATUURWAARDE

Groen in de woonomgeving heeft op zichzelf een zekere ecologische waarde. Door tevens in de keuze voor groen ook de waarde voor flora en fauna mee te nemen wordt de natuurwaarde vergroot. Het beleven van natuur in de directe woonomgeving heeft voor met name kinderen een grote educatieve waarde. Tijdens hun spel komen ze onbewust in aanraking met planten en dieren en ontdekken hierdoor hoe de natuurlijke wereld in elkaar zit.

MILIEUWAARDE

In het stedelijk gebied heeft groen ook een waarde voor het leefmilieu. Zo zorgt groen voor het filteren van fijnstof en CO₂ uit de lucht en een matiging van de temperatuur binnen het stedelijk gebied. Op deze manier levert groen een bijdrage aan het stadsklimaat. Voldoende aantrekkelijk groen in de directe woonomgeving voorkomt tevens dat men in de auto stapt om het groen ergens anders op te zoeken.

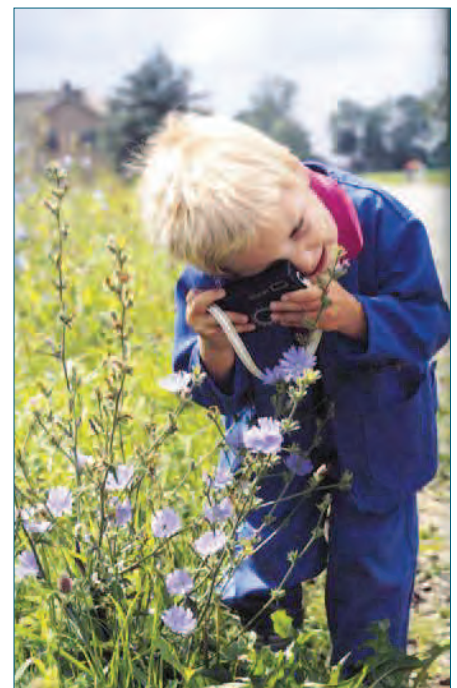
Groen is dus meer dan alleen aankleding van de openbare ruimte. Het heeft ook een grote bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving. Daarom is het van belang als gemeente zorgvuldig om te gaan met het groen. In dit groenbeleidsplan wordt daarvoor de basis gelegd.

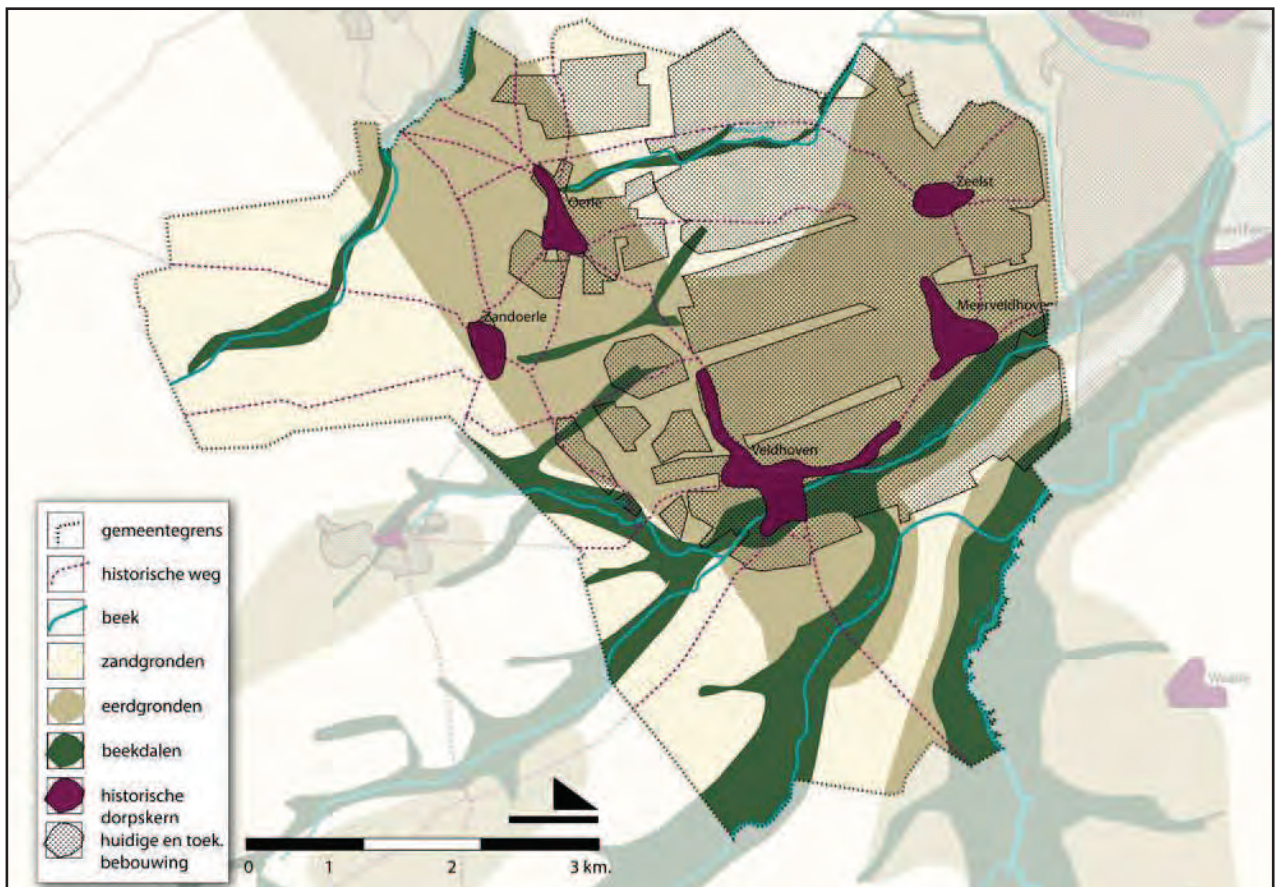
Natuur nodigt uit tot bewegen

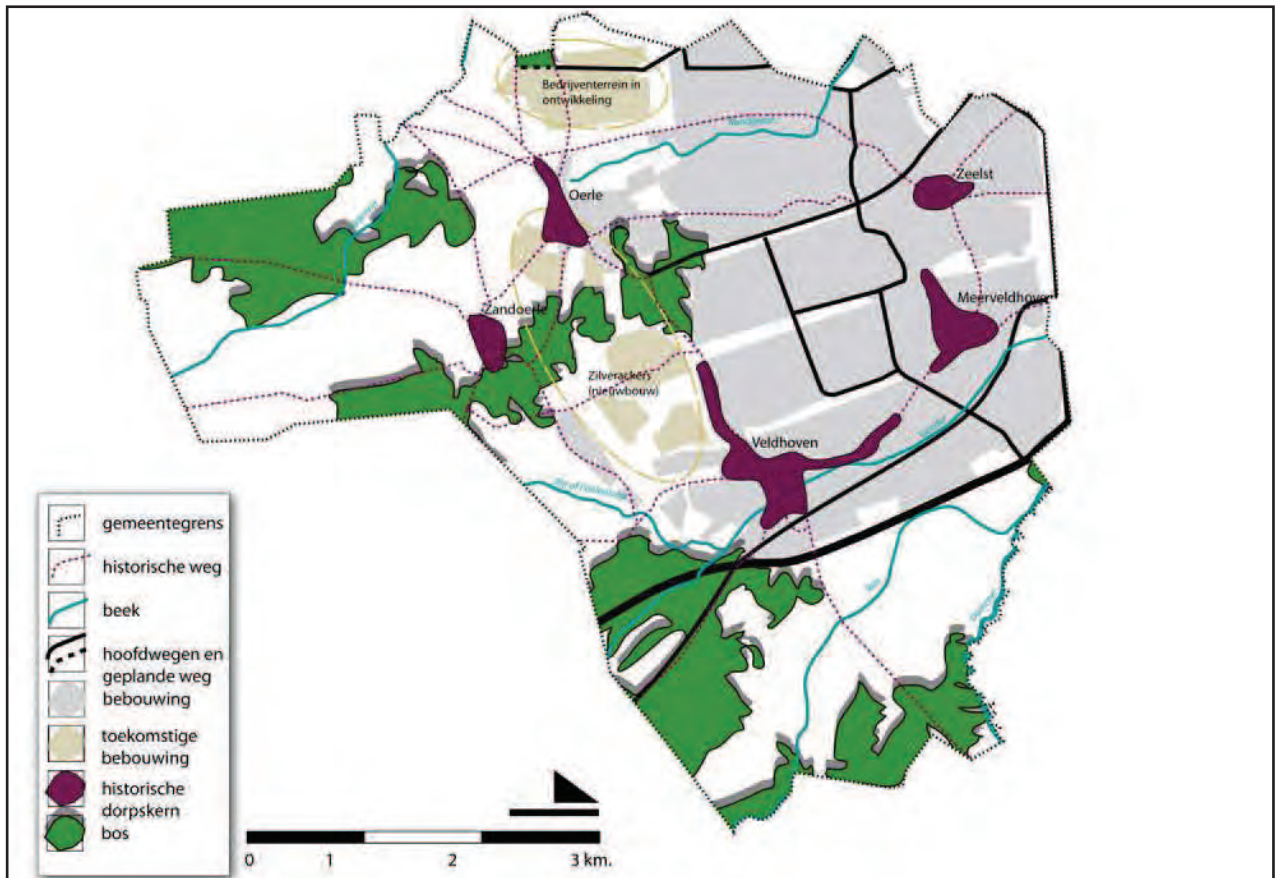
Opvallende inrichting als herkenningspunt

Op onderzoek in het veld

Schematische weergave bodem en occupatie (Bron: Bodemkaart Blad 51 West Eindhoven, STIBOKA 1985; Grote Historische Atlas Noord-Brabant 1894-1914)

Huidig landschap

2. Groenstructuur

In de groenstructuur zijn de belangrijkste groene structuren voor het stedelijk gebied en de woonwijken vastgelegd en omschreven. Hierdoor krijgen deze bijzondere status en wordt een duurzame ontwikkeling van deze structuren gewaarborgd. Daarnaast is doormiddel van een visie per gebied aangeven waar voor de toekomst kansen liggen voor verbetering van de groenstructuur.

2.1 Analyse gemeente Veldhoven

De identiteit van Veldhoven wordt in grote mate bepaald door het omliggende landschap en de ontstaansgeschiedenis van de gemeente. Om te bepalen welke groen bijdraagt aan het versterken van deze identiteit moet allereerst de opbouw van Veldhoven worden geanalyseerd.

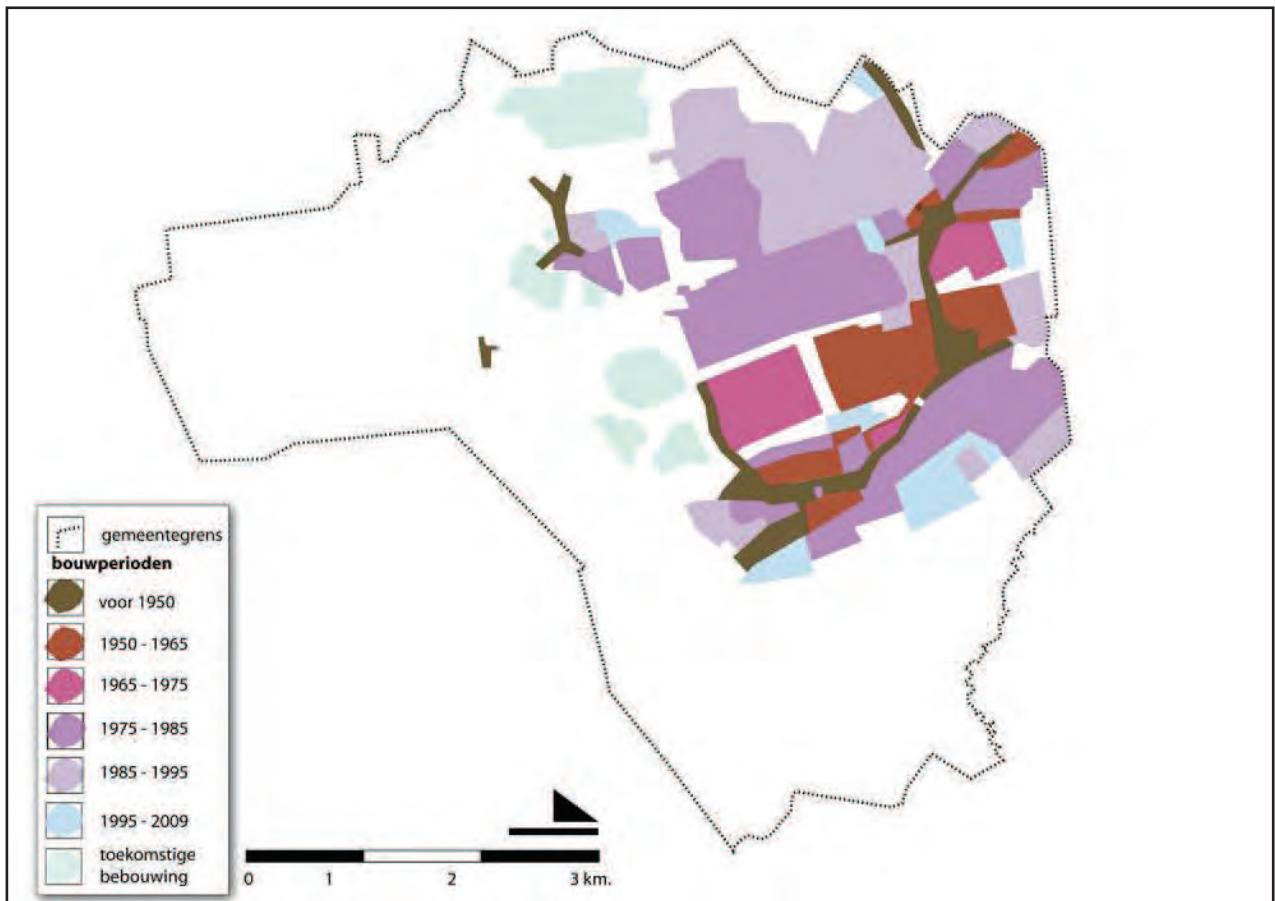
2.1.1 Opbouw landschap en ontginningspatronen

Veldhoven ligt in een beekdallandschap. De verschillende dorpen waaruit Veldhoven zich heeft ontwikkeld, zijn ontstaan op de hogere gronden tussen een aantal beekdalen. De beekdalen zelf waren de lagere natte gebieden die niet geschikt waren voor bebouwing. Deze verschillende beken zijn de Dommel, de Run, de Gender, de Bruggenrijt, de Rundgraaf en de Poelenloop of Rijt. De meeste beken lopen min of meer in noordoostelijke richting. Op sommige plaatsen zijn de beekdalen nog zichtbaar in het stedelijk weefsel omdat ze gedeeltelijk onbebouwd zijn gebleven.

In het noorden en westen liggen meer hogere zandgronden. Deze waren niet geschikt voor bewoning en werden woeste gronden genoemd. Deze gronden werden steeds verder verschaald waardoor uitgestrekte heidevelden ontstonden. De heide werd gebruikt in de potstallen van de boerderijen die later weer als bemesting op de landbouwgronden werd opgebracht. Hierdoor zijn rondom de oude dorpskernen eerdgronden ontstaan. Dit zijn bodems met een dikke vruchtbare toplaag door de eeuwenlange bemesting.

Veldhoven wordt ook wel de "Poort naar de Kempen" genoemd, door haar ligging tussen het sterk verstedelijkte gebied van Eindhoven en het landelijke gebied van de Kempen. Het kempenlandschap wordt gekenmerkt door een afwisseling tussen besloten bosgebieden en open (weide)gebieden. Op de voormalige heidevelden zijn jonge ontginningen ontstaan in een kleinschalig landschap.

De dorpen waaruit Veldhoven is ontstaan zijn: Veldhoven-Dorp, Meerveldhoven, Zeelst, Oerle en een aantal buurtschappen, zoals Half Mijl, Zittard, Toterfout, Heers en Zandoerle. De dorpen zijn lint- of esdorpen. Op de kaart is de huidige opbouw van het gebied te zien met daarin de nog aanwezige oude patronen. In het huidige wegenpatroon zijn nog steeds een aantal oude wegen te herkennen. Hierlangs staat vaak oude bebouwing. In het noorden van Veldhoven zijn de woeste gronden in de laatste tientallen jaren bebouwd. In het bebouwde gebied van Veldhoven zijn de oude kavelpatronen en paden grotendeels verdwenen. De wegen en de oude dorpskernen zijn de belangrijkste restanten van het oude patroon. Ze geven het gebied een eigen karakter en bepalen sterk de identiteit van de verschillende wijken. In het buitengebied rondom Oerle zijn nog steeds veel oude wegen en ontginningspatronen herkenbaar. Ook de woeste gronden zijn te herkennen omdat deze vaak bebost zijn.

Stedenbouwkundige opbouw

Wegenstructuur (Bron: Structuurvisie Veldhoven, 2008)

2.1.2 Stedenbouwkundige opbouw/ ontwikkeling

De verschillende dorpen zijn door uitbreiding steeds verder naar elkaar toe gegroeid. Dit is te zien in de kaart van de stedenbouwkundige opbouw van het gebied. In 1960 zijn de dorpen Oerle, Zandoerle, Zeelst, Meerveldhoven en Veldhoven-dorp samengegaan in één gemeente Veldhoven. Veldhoven werd als groeikern van Eindhoven aangewezen. In de periode '60 - '70 zijn daardoor op grote schaal en planmatig nieuwe wijken (o.a. d'Ekker, Cobbeek, Zonderwijk en 't Look) aangelegd. Ook het centrum is in de jaren '70 aangelegd en heeft een geheel eigen karakter. Aan het eind van de vorige eeuw zijn wijken als De Kelen ('90), Heikant ('80), Pegbroeken ('80) en De Polders ('90) ontwikkeld met een meer kronkelig wegenpatroon. De verschillen in opbouw van de wijken toont de stedenbouwkundige visie en het tijdsbeeld van die betreffende periode. De aanwezige ruimte tussen de oude dorpen en de uitbreidingswijken zorgt voor een prettige en overzichtelijke opbouw van Veldhoven. In de nabije toekomst heeft de gemeente uitbreidingsplannen de richting van het buitengebied. Ten westen van Veldhoven is Zilverackers gepland. Bij de situering van de woningen is hier bewust een link gelegd met de kenmerkende ontstaansstructuur van Veldhoven en de karakteristieken van een Kempisch dorp.

Vanuit die dorpenstructuur, die goed past in de Brabantse traditie, is een middelgrote stad ontstaan, met stedelijke voorzieningen en stedelijke allure. Deze zijn vooral te vinden in het City Centrum, de Kempen Campus en het congrescentrum Koningshof. Naast woongebieden heeft Veldhoven ook enkele bedrijventerreinen. De Run is een groot aaneengesloten bedrijventerrein gelegen langs de A2 en de A67 en hierdoor de meest opvallende. Het bedrijventerrein kenmerkt zich door internationaal bekende bedrijven zoals ASML en het Maxima Medisch Centrum. Het heeft een ruime opzet, maar een beperkte aanwezigheid van groen. Naast de Run zijn in het noorden de bedrijventerreinen Habraken en Zandven in ontwikkeling.

Ondanks al deze stedelijke ontwikkelingen heeft de Gemeente Veldhoven haar dorpse gemoedelijkheid en een veilig en sociaal woonklimaat weten te behouden. Het dorpse karakter en identiteit is door de herkenbare structuur, oude bebouwing en een gevarieerd woonmilieu nog steeds aanwezig. Dit komt vooral door de aanwezigheid van het opvallende groene raamwerk tussen de wijken.

2.1.3 Infrastructuur

Veldhoven heeft een heldere en herkenbare opbouw van ontsluitingswegen die als een raster tussen de wijken liggen. De hoofdontsluitingen zijn ruim van opzet. Niet alleen het wegprofiel is ruim, ook het groen waarin de wegen liggen is breed van opzet. Langs veel ontsluitingswegen zijn bermen en boomstructuren aanwezig. Naast de hoofdontsluitingswegen vallen de oude verbindingswegen tussen de dorpen op. Deze zijn nog bijna overal aanwezig. Door de beperkte ruimte langs deze wegen is een groene inrichting niet overal mogelijk. Daar waar dat wel het geval is, is het groen maar minimaal aanwezig.

In de toekomst is aan de westzijde van Veldhoven een rondweg gepland die de wijk Zilverackers gaat ontsluiten. Door deze weg zullen de dorpskernen Oerle en Veldhoven-dorp ontlast worden van de groeiende verkeersstromen na de ingebruikneming van de woonwijken. Veldhoven heeft een sterke fysieke binding met Eindhoven, met infra- en groenstructuren die vanuit Eindhoven doorlopen in Veldhoven.

2.2 Opbouw groenstructuur

De groenstructuur van Veldhoven heeft een opvallend duidelijke opbouw die onderverdeeld kan worden in een verschillende niveaus. Er is groen dat voor alle inwoners en bezoekers van Veldhoven van waarde is, zoals het groen langs de hoofdontsluitingswegen en de historische boomstructuren. Andere groenelementen hebben vooral voor een wijk of straat grote waarde. Bijvoorbeeld het groen rondom de speelvoorzieningen in de wijk of de beplanting van een woonstraat.

Naast de uitstraling is ook de functie bepalend voor de waarde van het groen. Een groenzone in de wijk met speelvoorzieningen of een structuur van wandel- en fietspaden is belangrijk voor het gebruik van de openbare ruimte op wijkniveau. Het belang van groen is in drie niveaus vastgelegd.

Stedelijke groenstructuur	Representatief groen van belang voor de gehele gemeente Veldhoven. Het groen ondersteund de ruimtelijke opbouw en indeling van de stad. Bijvoorbeeld als recreatief groenelement of benadrukking van ontsluiting van de kern.
Wijkstructuur	Het groen is bepalend voor het karakter van de wijk en heeft een belangrijke gebruiksfunctie voor de inwoners van de wijk
Overig groen	Groen wat geen onderdeel is van de duurzame groenstructuur maar wel waarde heeft voor de direct aanwonende.

De inrichting en uitstraling van het groen in de diverse onderdelen van de groenstructuur verschilt. Door een onderscheid te maken in stedelijke structuur, wijkstructuur en overig groen is het mogelijk prioriteiten aan te geven in onderhoud en ontwikkeling. Daarnaast kan aan de hand van deze structuren bij toekomstige ontwikkelingen worden bepaald welke structuren moeten worden behouden en beschermd en hoe deze elementen worden ingericht. Dit biedt de gelegenheid om deze structuren zorgvuldig in nieuwe plannen in te passen. Ook ten aanzien de verkoop van groen is tussen de structuren onderscheid aanwezig:

	Stedelijke structuur	Wijkstructuur	Overig groen
Prioriteit acties/ onderhoud	Zeer hoog	Hoog	Normaal
Bescherming aanwezig groen	Duurzame bescherming	Duurzame bescherming	Inrichting aanpasbaar aan wensen bewoners
verkoop	Ongewenst	Ongewenst	Snipergroen verkoopbaar

In de volgende paragrafen zijn de stedelijke groenstructuur en de groenstructuur per wijk beschreven en wordt de visie voor de toekomst op hoofdlijnen weergegeven. In een nader op te stellen uitvoeringsprogramma wordt per onderdeel van de stedelijke groenstructuur of per wijk een uitwerking gemaakt van deze visie. Dan wordt ook bepaald welke maatregelen exact nodig zijn om de visie te realiseren. Een financiële onderbouwing van de te nemen maatregelen zal in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen.

2.3 Stedelijke groenstructuur Veldhoven

De ontstaansgeschiedenis van Veldhoven is bepalend voor de opbouw van de gemeente en heeft gezorgd voor een kenmerkende groenstructuur. Opvallend is het robuuste raamwerk van groenzones die vaak gekoppeld zijn aan de beken of infrastructuur. Dit raamwerk zorgt voor geleiding van stad en vormt een belangrijke recreatieve verbinding met het buitengebied. Ook zijn hierin verschillende voorzieningen zoals sportvelden, speelplaatsen en hondenuitlaatvoorzieningen opgenomen.

In het stedelijk gebied bevinden zich naast het robuuste raamwerk ook verschillende lijnvormige elementen en markante punten zoals de Stedelijke as en het historisch groen. In onderstaande paragrafen is per element het belang en de relatie met Veldhoven beschreven en is een doelstelling opgesteld voor verdere ontwikkeling van het groen. Daarbij zijn het vergroten biodiversiteit en versterken van de identiteit van Veldhoven belangrijke thema's.

Vergroten biodiversiteit

In Veldhoven liggen kansen voor het verbeteren van de duurzaamheid en het vergroten van de biodiversiteit in de stad. De gemeente richt zich op dit moment met allerlei projecten en plannen (milieubeleid, Countdown 2010) op het verbeteren van de duurzaamheid.

Door het opheffen van de stedelijke barrières krijgt flora en fauna uit de omgeving de kans zich binnen het stedelijk gebied te vestigen en wordt de biodiversiteit vergroot.

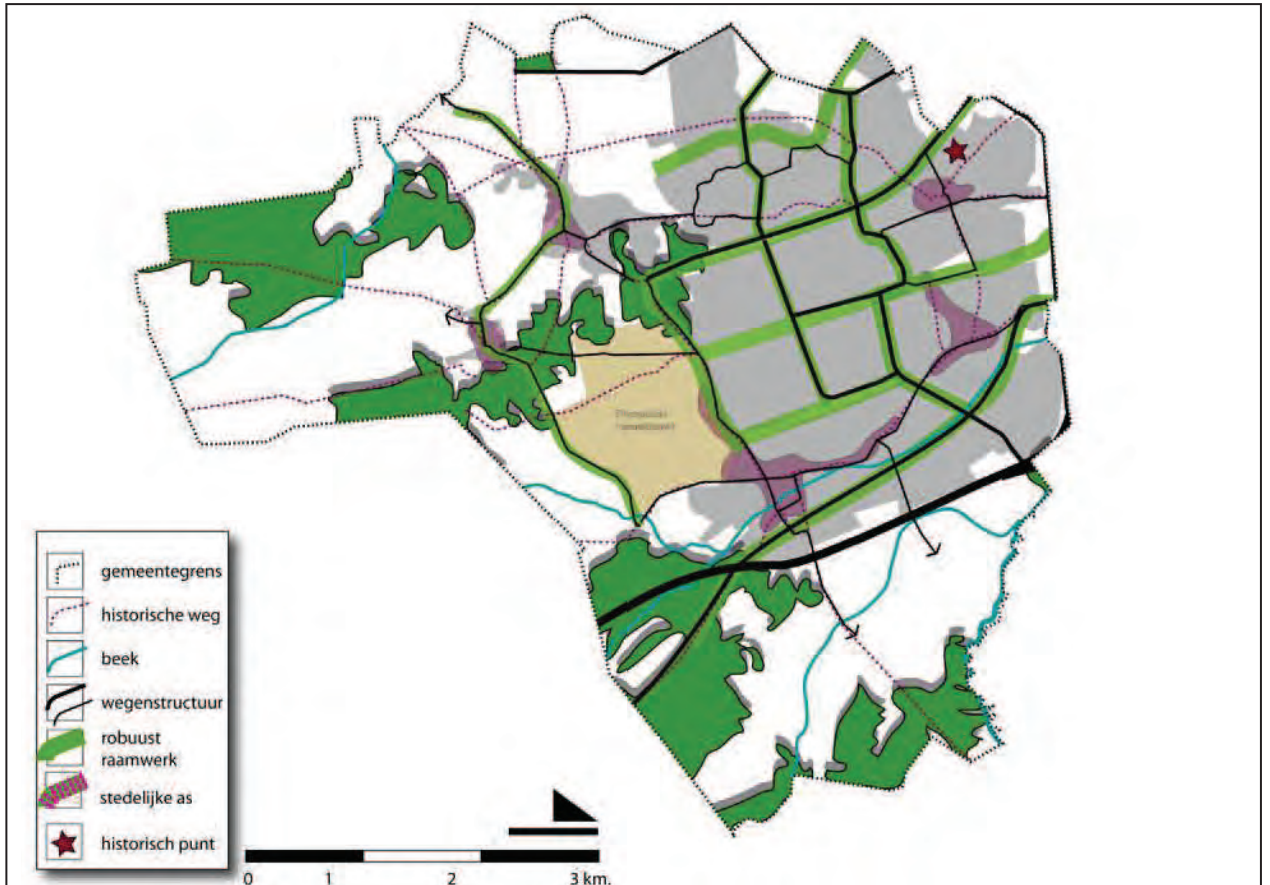
De ligging van Veldhoven tussen beken, de oude boombeplanting en brede bermen langs de wegen en overgang naar het landschap van de Kempen maakt Veldhoven een ideale gemeente om te streven naar bijvoorbeeld amfibieën, vleermuizen en vogels.

Om deze soorten ook daadwerkelijk door de bebouwde kom te laten bewegen is het noodzakelijk aanpassingen te doen aan de inrichting van het groen. Voor de amfibieën is het bijvoorbeeld nodig de Rundgraaf een nog natuurvriendelijkere uitstraling te geven.

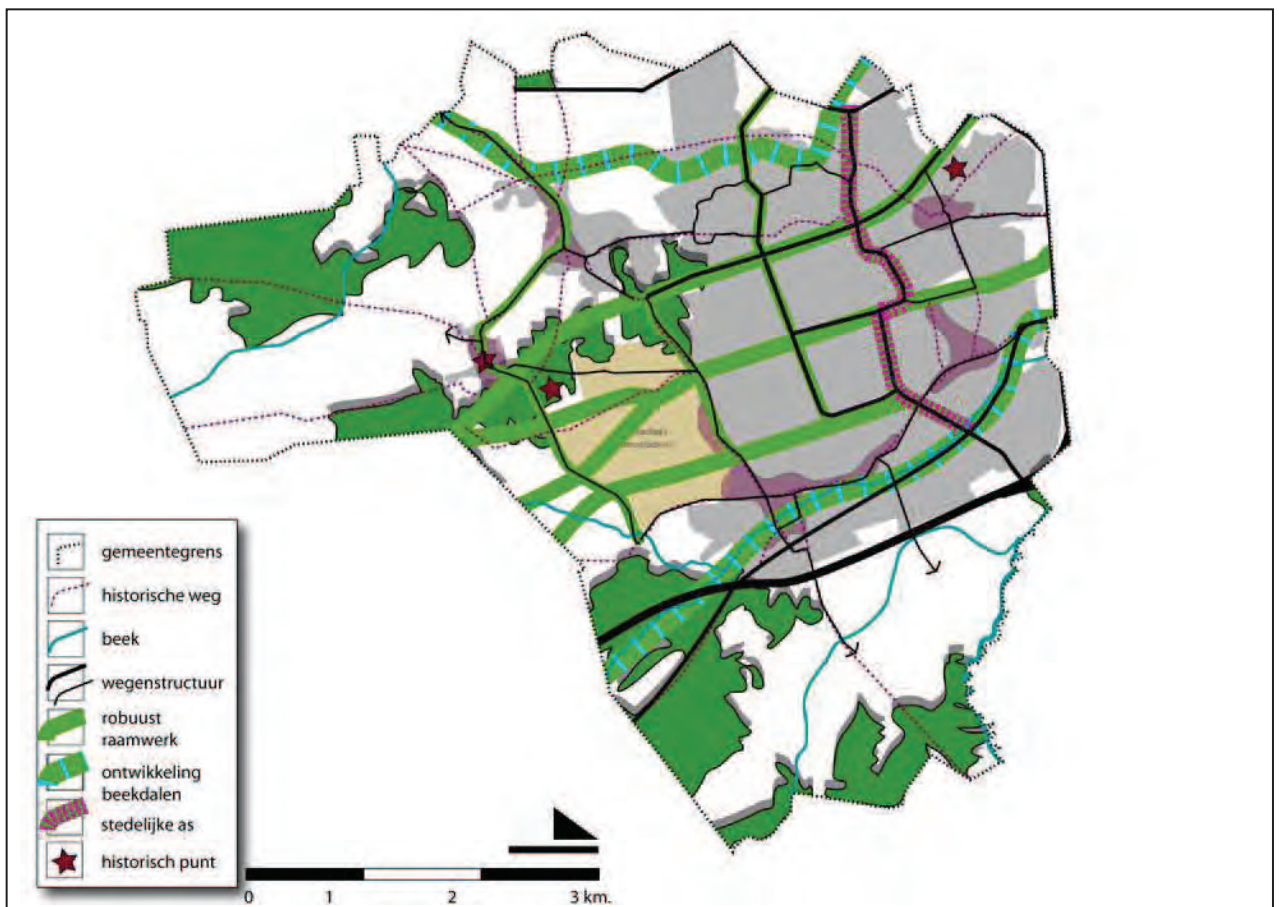
Bij het vergroten van de biodiversiteit kan ook direct een relatie worden gelegd met het verbeteren van de leefbaarheid in de gemeente. Door een meer natuurlijke inrichting van het groen, krijgt de omgeving een betekenis voor de beleving van natuur in de directe woonomgeving en krijgt de openbare ruimte meer variatie. Hierdoor wordt de openbare ruimte aantrekkelijker voor recreatie en spelen. Daarnaast levert een gevarieerde beplanting in het stedelijk gebied een grote bijdrage aan het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Versterken identiteit

Veldhoven heeft een opvallende ontstaansgeschiedenis die ervoor gezorgd heeft dat elke wijk of gebied zijn eigen karakter heeft. Dat maakt Veldhoven ook zo bijzonder ten opzichte van andere gemeentes. De ontstaansgeschiedenis van Veldhoven is in twee principes onder te verdelen die hun weerslag vinden in de huidige plattegrond: de oorspronkelijke opbouw van kleine kerkdorpen gekoppeld aan verbindingswegen en beekdalen en de planmatige rationele uitbreidingen per wijk, gekoppeld aan een rechtlijnig en breed opgezet wegenpatroon. Deze twee principes liggen als twee structuren over elkaar heen in het stedelijk netwerk en vormen een bijzonder gegeven voor de identiteit van Veldhoven. Door deze bijzondere opbouw zijn in Veldhoven twee totaal verschillende sferen te beleven: de dorpse sfeer van de kerkdorpen en lintbebouwing en de stedelijke sfeer van de verschillende wijken en het City Center als modern stadshart langs de hoofdwegen.

Huidige stedelijke groenstructuur

Gewenste stedelijke groenstructuur

2.3.1 Robuust raamwerk

Veldhoven heeft een opmerkelijke stedelijke groenstructuur. Vijf groenzones lopen in oost-westelijke richting door de gemeente en leggen de verbinding met het omliggende landschap en . In De Ruimtelijke structuurvisie worden deze als groene vingers van Veldhoven benoemd. Deze groene vingers worden met elkaar verbonden door drie noord-zuid gerichte structuren waardoor een robuust raamwerk van groen ontstaat rondom de wijken.

1) Groenzone De Rundgraaf

De groenzone De Rundgraaf is de meest noordelijk gelegen robuuste groenzone van Veldhoven, gelegen tussen de wijken De Kelen en Heikant. Hier lag vroeger de beek De Rundgraaf. Van dit beekdal is echter weinig over. Bij de aanleg van de wijken Heikant en de kelen is een riooloverstort aangelegd om het overtollige regenwater af te voeren. Deze watergang heet Rundgraaf , genoemd naar het vroegere beekje.

Rondom de watergang is een parkzone ontwikkeld met enkele speelterreinen, ruimte voor natuurontwikkeling en hondenuitlaatterreinen. De groenzone wordt dan ook veel gebruikt door kinderen vanuit de omliggende wijken en om de hond uit te laten. Met een paddenpoel is aan de rand van de bebouwing aansluiting gezocht bij de landschappelijke inrichting van Berk. Daarnaast sluit deze groenzone ruimtelijk aan op het groen en water rondom Habraken. Ondanks de toepassing van landschappelijke beplanting heeft de groenzone geen echte natuurlijke uitstraling. Dit wordt vooral veroorzaakt door het gekanaliseerde uiterlijk van de Rundgraaf. De robuuste groenzone heeft wel de maatvoering om de watergang op een natuurlijke wijze in te passen.

Visie

Door een meer natuurlijke uitstraling van de Rundgraaf krijgt de inrichting van de groenzone een duidelijke relatie met het landschap waarin Veldhoven ligt. Het versterken van de ruimtelijke verbinding tussen Habraken en Rundgraaf levert hieraan een grote bijdrage. Een inrichting met natuurlijke oevers, poelen en landschapselementen is aantrekkelijk voor verschillende amfibieën, libellen en natte oeverbeplanting. Om dit te realiseren is het noodzakelijk De Rundgraaf niet meer als overstort te gebruiken. Nader onderzoek naar de mogelijkheden voor afkoppeling van de overstort is hiervoor noodzakelijk. Daarnaast dient de inrichting van de watergang aangepast te worden en het waterpeil zo gereguleerd dat het geschikt is voor de ontwikkeling van natte natuur. Deze ecologische ontwikkelingen bieden de gemeente een kans om ook de recreatieve waarde van het gebied te vergroten. De groenzone wordt nu vrijwel alleen gebruik door de bewoners van de naastgelegen wijken. Met het doortrekken van de fiets- en wandelroute vanuit Meerhoven (Eindhoven) langs het water van De Rundgraaf wordt een aantrekkelijke verbinding gemaakt tussen Eindhoven en De Kempen. Deze route geeft de gebruikers de mogelijkheid om via een natuurlijke omgeving de stad van west naar oost te doorkruisen. Door op opvallende plekken het stromende water duidelijk zichtbaar te maken krijgt de watergang een duidelijk gezicht in de stad.

2) Groenzone Heerbaan

De Heerbaan is één van de hoofdontsluitingswegen van Veldhoven. Vanaf de snelweg of vanuit Eindhoven is dit het eerste stukje Veldhoven wat bezoekers te zien krijgen. Vanwege de ontsluitingsfunctie heeft het oostelijke deel een breed profiel van twee dubbele rijbanen met een brede middenberm met een boombeplanting van beuken. De dichte beplanting op de wal tegen de bebouwing van Zeelst en Heikant heeft een afschermdende werking. Aan de andere zijde van de weg is de groenstrook minder groot opgezet waardoor de zichtrelatie met de kantoren en de wijk Polders nadrukkelijk

Groenzone De Rundgraaf

Groenzone Heerbaan

aanwezig is.

Na de rotonde met Sterrenlaan/Dom gaat de Heerbaan over in een éénbaansweg zonder middenberm maar met aan beide zijde grote parkachtige groenzones met een krachtige boomstructuur van beuken. De groene omranding van de wijk Heikant met het Peter Benenson Park en het groen onder de Tweeberg met het milleniumbos sluiten op deze boomstructuur aan. Aan het eind van de Heerbaan (rotonde Heerbaan, Sint Janstraat, Sondervick) gaat de groenzone over in de Oerse bossen.

De weg heeft verschillende rotondes die door hun inrichting bijdragen aan de uitstraling van de groenzone. De verhoogde rotonde aan bij de Heemweg is het knooppunt met de stedelijke as. Dit is de meest opvallende rotonde van Veldhoven door de grootschaligheid en de scheiding van wegen en fietspaden. De rotonde is tijdelijk ingericht met gras, en heesterbeplanting dat vooral van waarde is voor het fietsverkeer. Vanuit de auto is de inrichting van de rotonde maar beperkt zichtbaar. De andere rotondes op de Heerbaan zijn kleinschaliger van opzet en zijn ingericht met hagen en beplanting.

Visie

De groenzone Heerbaan heeft een duidelijke inrichting. De beuken in gras geven de weg een krachtige en ruime uitstraling. Voor het vergroten van de biodiversiteit is het behoud van deze boomstructuur belangrijk voor bijvoorbeeld vleermuizen. Met een opvallende inrichting van de rotonde aan de Heemweg wordt deze rotonde dé entree van het centrum van Veldhoven. Daarnaast heeft de groenzone Heerbaan nog geen duidelijke ontsluiting richting het buitengebied. Met de bouw van de wijk Zilverackers liggen hier kansen voor een wandel- en fietsverbinding.

Groenzone Bossebaan

3) Groenzone Bossebaan

De groenzone Bossebaan is een recreatieve zone, vanuit het centrum van Eindhoven richting de Kempen. In Veldhoven bestaat deze zone uit twee delen met elk een andere inrichting. Het oostelijke deel, Hagendorenseweg, Julianastraat is een wijkontsluiting van de dorpen Meerveldhoven en Zeelst en HOV-baan. Aan deze weg zijn verschillende sportvoorzieningen gelegen. De groen kenmerkt zich door grasvelden, haagbeplanting en verspreid staande bomen in onderbeplanting. In de groenzone bevinden zich enkele groenvlakken die zijn ingericht voor spelen en waterberging. De hoek Heemweg-Hagendoornseweg is opvallend groen door de boombeplanting. Hier bevinden zich de resten van het oude kerkje, een belangrijk cultuurhistorisch element.

Het westelijke deel (vanaf de rotonde Heemweg- Hagendoornseweg, Bossebaan en groenzone tussen 't Look en Zonderwijk) bestaat uit de parkachtige groenzone met veel bomen. Langs de Bossebaan begeleidt het groen de ontsluitingsweg. De overgang naar de groenzone tussen de wijken 't Look en Zonderwijk heeft geen duidelijke zichtrelatie door de dichte boombeplanting. De groenzone tussen 't Look en Zonderwijk heeft vooral een recreatieve functie met veel variatie tussen open en besloten ruimtes. Hier doorkruisen verschillende wandel- en fietspaden de groenzone van noord naar zuid. Een duidelijke oost-west verbinding ontbreekt daarin.

Visie

Tussen de wijken 't Look en Zonderwijk biedt een natuurlijke inrichting met kruidenrijke gazons en verspreid staande bomen kansen voor allerlei fauna zoals vogels, vlinders

en kleine zoogdieren. Het groen maakt hier een aansluiting met het landschappelijke groen van de nieuwbouwwijk Zilverackers. De aansluiting van de groenzone met het groen langs de Bossebaan moet een doorgaande structuur gaan vormen. Vanaf de Hagendorenseweg heeft de groenzone een stedelijke uitstraling met een eenduidige boomstructuur. Langs deze recreatieve groenstructuur worden mogelijkheden ontwikkeld voor ontmoeten en kunst en cultuur. De groenzone moet een belangrijke doorgaande langzaamverkeerroute gaan vormen tussen Eindhoven en de Kempen. Daarvoor dient vanaf de kruising met de Sterrenlaan richting het buitengebied een verbinding te worden gezocht.

4) Groenzone Europalaan

Ten noorden van Veldhoven-Dorp ligt een relatief open groenzone die doorloopt tot aan de stedelijke as en wordt beëindigd door de molen. In de loop der tijd zijn in deze zone verschillende functies en bebouwingen aangebracht zoals het zorgcentrum Merefelt, sportpark SDO en Marvilde en het nieuwbouwproject Abdijtuinen. Deze bebouwingen maken dat de groenzone niet overal als één aaneengesloten groengebied wordt ervaren, maar als losse ruimtes van gras omringd met bomen. Het is hier van belang zorg te dragen voor het behoud van continuïteit in het groen.

Visie

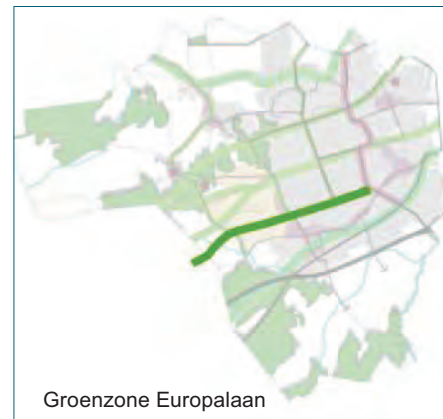
De groenzone Europalaan is ingericht rondom de verschillende functies die in de groenzone aanwezig zijn. Om de afzonderlijke groenelementen een eenheid te laten vormen is het belangrijk de dichte begroeiing rondom de sportvelden opener te maken zodat zichtlijnen ontstaan en waarbij de groene relatie met de Burgemeester van Hoofflaan in stand gehouden wordt. Door de aansluiting op het toekomstige groen vanuit de wijk Zilverackers en de waterrijke zone bij de Kempen campus staat ook deze groenzone in verbinding met het buitengebied.

5) Groenzone Kempenbaan- De Gender

De Kempenbaan is een ruim opgezette ontsluitingsweg voor het bedrijventerrein De Run en Veldhoven-dorp. De weg wordt benadrukt met een enkele of dubbele bomenrij in gras. Gedeeltelijk evenwijdig aan de Kempenbaan stroomt de Gender. Eén van de beken van Veldhoven. Na het kruisen van De Run 5600 stroomt de Gender verder tussen de rand van De Run 5000 en de Kempenbaan. Deze aanwezige dichte massa van bosplantsoen zorgt ervoor dat de Gender niet vanaf de Kempenbaan zichtbaar is. Hier liggen kansen voor een groenzone met een recreatieve inrichting en een zichtbare Gender.

Visie:

Het beleefbaar maken van de Gender staat in deze zone voorop. Zowel langs de Kempenbaan als in Veldhoven-Dorp liggen kansen om de zichtbaarheid van de Gender te verbeteren. Langs de Kempenbaan heeft de Gender ruimte voor een breder profiel met natuurvriendelijke oevers en de aanwezige boomstructuur in bloemrijke grasvegetaties. Hierbij is tevens ruimte voor recreatieve fiets- en wandelpaden langs de oevers van de Gender zoals een wandelpad vanaf Pegbroeken richting de bossen en het beekdal Poelenloop of Rijt. In Veldhoven-Dorp wordt bij toekomstige herinrichtingen de zichtbaarheid van de Gender verbeterd. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van de voormalige gemeentewerf.

Sterrenlaan

6) Sterrenlaan

De Sterrenlaan is een belangrijke noord-zuid verbinding die vanaf de rotonde Meerhovendreef in het noorden doorloopt tot de Pastorielaan in het zuiden. Hiermee worden alle belangrijke groenzones in oost-westelijke richting met elkaar verbonden. Vanaf de Meerhovendreef, in het noorden tot aan de Heerbaan bestaat de beplanting voornamelijk uit losse bomen in gras en hagen. Vanaf de kruising met de Heerbaan heeft de Sterrenlaan veel oudere bomen in een markante laanstructuur. Na de kruising met de groenzone Bossebaan wordt de groenzone Sterrenlaan ruimer van opzet met aan de zijde van D'Ekker grote grasvelden met verspreid staande bomen. Het wegprofiel is hier echter smaller waardoor de ruimte voor een laanstructuur langs de weg ontbreekt. Het meest zuidelijke deel van de groenzone, de Pastorielaan heeft een beperkte groeninrichting die bestaat uit een boomstructuur in gras. Een klein deel van de weg heeft geen groene inrichting.

Visie

De Sterrenlaan is de belangrijkste noord-zuid verbinding voor het vergroten van de biodiversiteit en de verspreidingsmogelijkheden van flora en fauna. Een natuurlijke inrichting van de Sterrenlaan is dan ook wenselijk. In het noordelijke deel (Meerhovendreef/ De Dom) is de ruimte voor groen beperkt. Een doorgaande boomstructuur met kruidenrijke bermen verbetert hier de aansluiting tussen het buitengebied in het noorden en de groenstructuur langs de Sterrenlaan. Het groen langs de Sterrenlaan is afwisselend van dichte bossages tot open grasvelden met enkele bomen. De groene knooppunten zoals bij de kruising met de groenzone Bossebaan en Eurpalaan moeten versterkt worden door de zichtbaarheid naar deze groenzones te vergroten.

Bij de ontwikkeling van voorzieningen tussen Zonderwijk en D'ekker moet het natuurlijke karakter en de groene uitstraling van de Sterrenlaan behouden blijven. Datzelfde geldt voor de boomstructuur langs de Pastorielaan die compleet gemaakt moet worden waarmee de groene structuur van de weg wordt benadrukt.

Sondervick

7) Sondervick

Aan de westrand van Veldhoven/ Berkt ligt de oude verbindingsweg. Deze verbindt Oerle met Veldhoven-dorp. Vanuit de historie is Sondervick een belangrijke verbindingsweg tussen beide dorpen. Dit is terug te zien in de historische lintbebouwing die langs een groot deel van deze weg aanwezig is. Het zuidelijke deel heeft de weg een smal profiel waardoor een groene inrichting niet mogelijk is en de groene verbinding dus niet doorloopt tot aan de Kempenbaan. Vanaf de Europalaan is het profiel ruimer van opzet, met aan één zijde een boomstructuur in grote grasvlakken. Het noordelijke deel (bij 't Look) heeft minder bebouwing en een sterke relatie met het buitengebied. De weg ligt hier in een smaller profiel met aan weerszijde een oude boomstructuur en doorzichten richting het buitengebied. Aan de zijde van 't Look is in het groen ruimte gemaakt voor functies zoals spelen, wandelen en verblijven. Vanaf de rotonde met de Heerbaan gaat het groen over in een culturele boomstructuur van platanen in de richting van Berkt.

Visie

De karakteristieke dorpse uitstraling moet hier behouden blijven. Hiervoor is het belangrijk dat de oude boomstructuren behouden blijven en de boomstructuur in het zuidelijke deel wordt aangevuld. De ruim opgezette groenstructuur vanaf de Europalaan krijgt door kruidenrijke bermen een landelijke uitstraling. Ook bij deze noord-zuidverbinding worden de groene knooppunten versterkt door de relatie met het buitengebied zichtbaar te maken.

8) Zittard

Een belangrijke groenzone die nu nog in het buitengebied ligt is Zittard. Door de ontwikkeling van de nieuwbouwwijk Zilverackers zal de Zittard de toekomstige rand van Veldhoven worden waarmee deze weg ook een grote rol gaat spelen bij het verbinden van het groen binnen de bebouwde kom met het buitengebied. Een eerste aanzet is hiervoor al gedaan door het ontwikkelen van een waterloop vanaf de Poelenloop of Rijt langs de Kempen-campus. Hiermee is een aantrekkelijke verblijfsruimte gecreëerd in relatie met het water.

Visie

De Zittard gaat de nieuwe komrand van Veldhoven worden. Hier mag geen barriere ontstaan richting het buitengebied. Het groen in deze zone moet ecologisch en recreatief aantrekkelijk zijn en aansluiten op de ruimtelijke beleving van het buitengebied en de woonwijk. Versnippering van het groen in de zone moet worden voorkomen.

2.3.2 Stedelijke As

De stedelijke as gaat van de rotonde Meerhoven tot de Kempenbaan dwars door de gemeente en vormt als het ware een kralensnoer tussen het centrum en de wijken van Veldhoven. Het groen langs deze stedelijke as is sterk verschillend. Van een nog jonge boombeplanting in hagen in een ruim profiel langs de Traverse, een boombeplanting in gras langs de Heemweg, met accenten op de rotondes in de vorm van kunst en opvallende beplanting tot een losse en verspringende boomstructuur langs de Burgemeester Van Hoofflaan. De oude lindes die hier staan zijn een restant van de oude verbindingsweg.

Verschillende kruisingen van de stedelijke as met de hoofdontsluitingswegen zijn vormgegeven met rotondes. Op de rotondes bestaat de inrichting vooral uit gras met solitaire beplanting en kunstobjecten. Door de beperkte inrichting van de rotondes zijn ze erg overzichtelijk.

Visie

De groenstructuur langs de Stedelijke as moet bijdragen aan de herkenbaarheid van de weg. Een krachtige boomstructuur geeft de weg een eenduidige en opvallende structuur. Daarnaast draagt een doorgaande boomstructuur bij aan de kansen voor vleermuizen binnen Veldhoven. Op de stedelijke as is tevens bijzondere aandacht nodig voor de groene knooppunten, onder meer door het versterken van de relatie met de cultuurhistorische elementen en het ontwikkelen van het stadspark. Door ook de rotondes meer te betrekken bij de groenstructuur van de weg en hier markante groenaccenten van te maken wordt de relatie tussen groenstructuur en stedelijke omgeving verder versterkt.

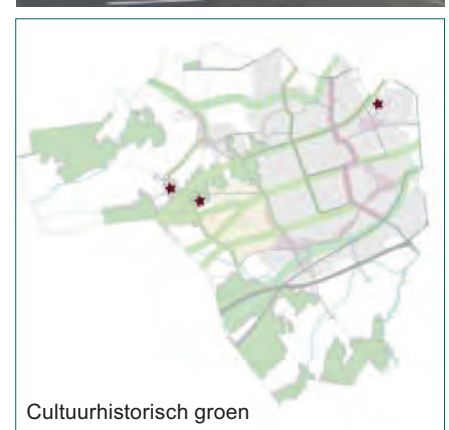
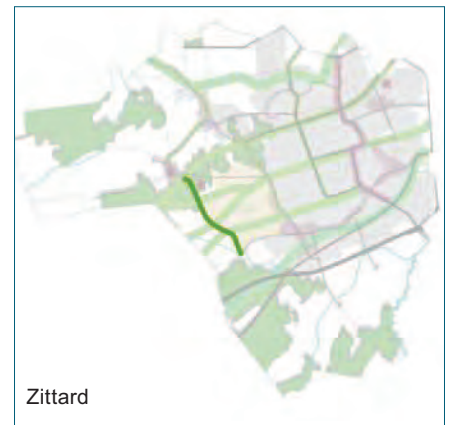
2.3.3 Cultuurhistorisch groen

1) 't oude slot

't Oude slot is een historisch object in Veldhoven. De historische boerderij aan de rand van Zeelst is gebouwd op de fundamenten van het voormalige bakstenen huis van de Heeren van Zeelst. Enige tijd geleden is 't oude slot geheel gerestaureerd en is de gracht rondom hersteld. Het historische gebouw in combinatie met de volwassen bomen maakt het tot een markant punt in de gemeente.

Visie

't oude slot is een markante plek in Zeelst. Het parkachtige groen draagt bij aan de groene uitstraling van de wijk en de bijzondere inrichting laat de historie herleven en geeft het gebied een historische betekenis. Deze kwaliteiten dienen behouden te blijven.

2) Begraafplaats (buitengebied)

Net buiten de bebouwde kom van Veldhoven ligt de algemene begraafplaats De Hoge Boght. De inrichting bestaat voornamelijk uit groenblijvende bomen en heesters. Door het natuurlijke karakter van de begraafplaats sluit deze goed aan op de bosrijke omgeving van de Oerse bossen.

Visie

Met de komst van de nieuwbouwwijk Zilverackers komt de begraafplaats dicht bij de bebouwde omgeving te liggen. Om de sfeer van rust en bezinning te behouden is het van belang dat in de omliggende groenzones maar beperkte recreatie plaatsvindt. De inrichting van de begraafplaats zelf dient de natuurlijke uitstraling te behouden.

3) Brink Zandoerle

De brink in Zandoerle is een opvallend cultuurhistorisch element. Het rechthoekige groene dorpsplein is een beschermd dorpsgezicht. De brink is beplant met lindebomen die in gras staan. Onder de bomen heeft in het verleden rechtspraak plaatsgevonden. Tegenwoordig wordt de brink gezien als het centrale plein in het buurtschap. Het wordt gebruikt voor allerlei activiteiten zoals de jaarmarkt.

Visie

De brink in Zandoerle is één van de cultuurhistorische elementen in Veldhoven. Om de historie van de gemeente te benadrukken is het van belang deze cultuurhistorische elementen te versterken en waar nodig te beschermen. Ook in de andere voormalige dorpen komen historische elementen voor zoals de kerk en begraafplaats in Veldhoven-Dorp, de Heuvel in Zeelst en het Mariaplein in Meerveldhoven. De inrichting van deze plekken moet de relatie met de historie van Veldhoven zichtbaar maken. Groen speelt hierin een grote rol.

4) Historische routes

De voormalige dorpen Zeelst, Meerveldhoven, Veldhoven-Dorp, Zandoerle en Oerle zijn met elkaar verbonden door een wegenstructuur die ver terug gaat in de tijd. In het huidige wegennet zijn deze historische routes nog terug te vinden. (onder andere: Sondervick, Zandoerleseweg, Nieuwstraat, Dorpstraat, Heikantsebaan en Broekweg). Door allerlei ontwikkelingen zijn de wegen steeds verder ingepast in de stedelijke structuur van de gehele gemeente. Het verschil tussen historische wegen en andere wegen is niet altijd duidelijk aanwezig. Een aantal oude wegen zijn herkenbaar door de oude en gevarieerde bebouwing die er langs staat. Daarnaast zijn vaak oude boomstructuren aanwezig.

Visie

De identiteit van Veldhoven wordt grotendeels bepaald door de ontwikkelingen die in de afgelopen decennia hebben plaatsgevonden. Om het karakter van Veldhoven te benadrukken is het van belang de historische (wegen)structuren zichtbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door het versterken van de boomstructuur langs de historische routes, waar er weinig ruimte is voor een continue bomenlaan kan ook gekozen worden voor een herhalend patroon van losse bomen of boomgroepjes die een historisch beeld oproepen, zoals leilinden of een groep eiken.

Beleidskeuze:		Actiepunten:	
1	Vergroten biodiversiteit	▪	Zie paragraaf 3.1 kansen voor biodiversiteit
2	Versterken identiteit	▪	Doorontwikkelen robuust raamwerk
		▪	Ontwikkelen herkenbare groenstructuur langs stedelijke as
		▪	Versterken historische elementen en oude linten

2.4 Wijkstructuur

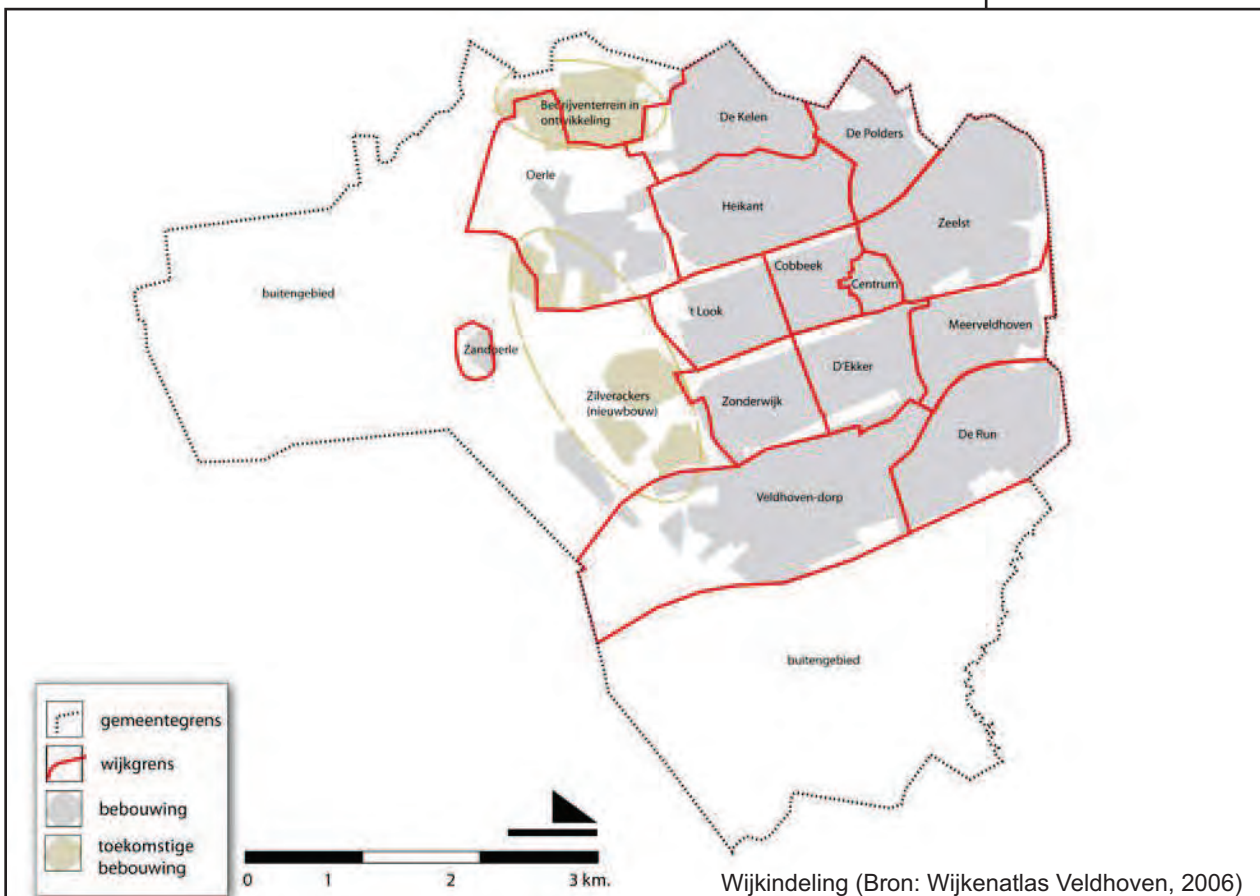
Groen in de wijken heeft een andere functie dan het groen op stedelijk niveau. In de wijken is het groen van grote betekenis voor de bewoners van de wijk. Het groen wordt hier dan ook vaak gebruikt om in te spelen, een ommetje te maken met de hond of als accentuering van de wijkontsluiting.

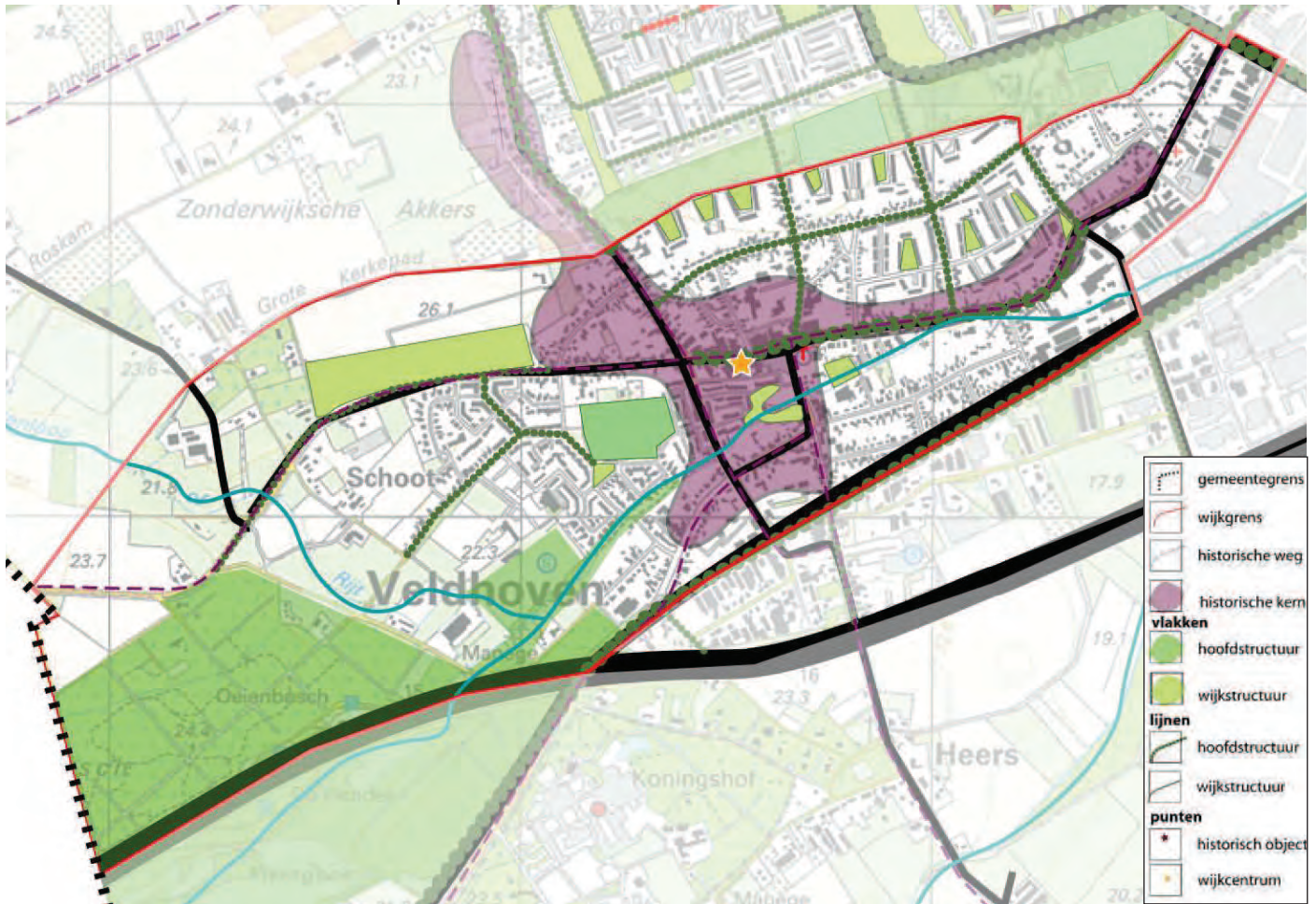
Elke wijk in Veldhoven is anders. Door de ontstaansgeschiedenis en stedenbouwkundige opbouw heeft elke wijk zijn eigen karakteristiek. Het karakter van een wijk wordt echter niet alleen bepaald door de bebouwing of de aanwezige infrastructuur. Ook het groen dat is toegepast in de wijken heeft een belangrijke functie als het gaat om het versterken van het wijkkarakter.

In de wijkstructuur wordt daarom per wijk beschreven welke rol het groen in de wijk heeft en hoe dit groen bijdraagt aan het karakter van de wijk. Net als bij de stedelijke groenstructuur is ook hier gebruik gemaakt van de lijnen, vlakken en punten opbouw en zijn de doelstellingen aangegeven voor verdere ontwikkeling van het groen in de wijk. Het behouden en versterken van de karakteristieke identiteit van de wijk staat daarbij centraal. Onderstaande aandachtspunten dragen hieraan bij.

- **Versterken oude structuren**
- **Benadrukken stedenbouwkundige patronen**
- **Aansluiting zoeken bij de stedelijke groenstructuur**
- **Toepassen groene accenten op markante plaatsen**
- **Versterken ruimtelijke indeling van de wijk**

Beleidskeuze:	Actiepunten:
1 Versterken van de karakteristieke wijkidentiteit	▪ Uitwerking van de onderstaande visies naar een uitvoeringsprogramma per wijk

Huidige wijkgroenstructuur Veldhoven-Dorp

2.4.1 Veldhoven-dorp

Veldhoven-dorp behoort tot één van de oude kerkdorpen. Het historisch centrum bestaat uit lintbebouwing langs onder andere de Dorpstraat, Kromstraat, Nieuwstraat en de Locht. Hier staat de bebouwing dicht langs de weg, waardoor er weinig ruimte is voor bomen. De meeste winkels en horecavoorzieningen zijn langs de Kromstraat gesitueerd. Deze straat heeft een historisch karakter met een opvallende nieuwe boomstructuur en nieuwe inrichting. Een aantal historische wegen lopen vanuit het centrum richting de nabij gelegen dorpen. Ook hierlangs is vaak nog oudere bebouwing te vinden. De woningen die rondom het historische centrum liggen zijn in de jaren '60 en '70 gebouwd en hebben een rechthoekig opzet. Kenmerkend is de hofjesstructuur, waarbij verschillende rijtjeswoningen rondom een hofje staan. Deze geven het gebied een groen karakter. Naast het historisch centrum behoort Pegbroeken tot deze wijk. Pegbroeken is een relatief nieuwe wijk met een ruim opgezet karakter.

Aan de zuidkant van het historische centrum stroomt de Gender door de wijk. Deze beek is op een paar plaatsen zichtbaar in het gebied, zoals langs de Plaatse en de Dorpstraat. Aan de noordkant wordt het gebied ingesloten door een andere groene vinger uit de stedelijke groenstructuur: de Europalaan.

Wijkgroenstructuur

Vlakken

- Door de wijk liggen twee groene vingers de Europalaan en de Gender, die in de stadsgroenstructuur verder zijn uitgewerkt, maar ook een duidelijke relatie hebben met de wijkgroenstructuur.
- In de buurten langs de Europalaan en de Witherenstraat liggen veel kleine groenplekjes tussen de woningen. Deze hofjes hebben een wat ouderwetse uitstraling en vaak verouderde beplanting.
- Langs de Gender liggen enkele recreatieve paden langs een smalle groene zone, waarlangs de Gender beleefbaar is.

Lijnen

- In de wijk zijn enkele volwassen laanstructuren aanwezig, zoals langs de Kerkakkerstraat, Pastorielaan en de Frits Verhagenstraat;
- De historische wegen hebben vaak weinig ruimte voor laanbeplanting door het smalle profiel. Vaak is de continuïteit van het straatbeeld te zien aan de lintbebouwing. De Knegselweg heeft ook een duidelijke continuïteit door de gebruikte hagen en lindebomen.

Punten

- Het winkelcentrum is aangekleed met een boombeplanting
- De kerk vormt een markant punt.

Langs de Dorpstraat is de Gender zichtbaar

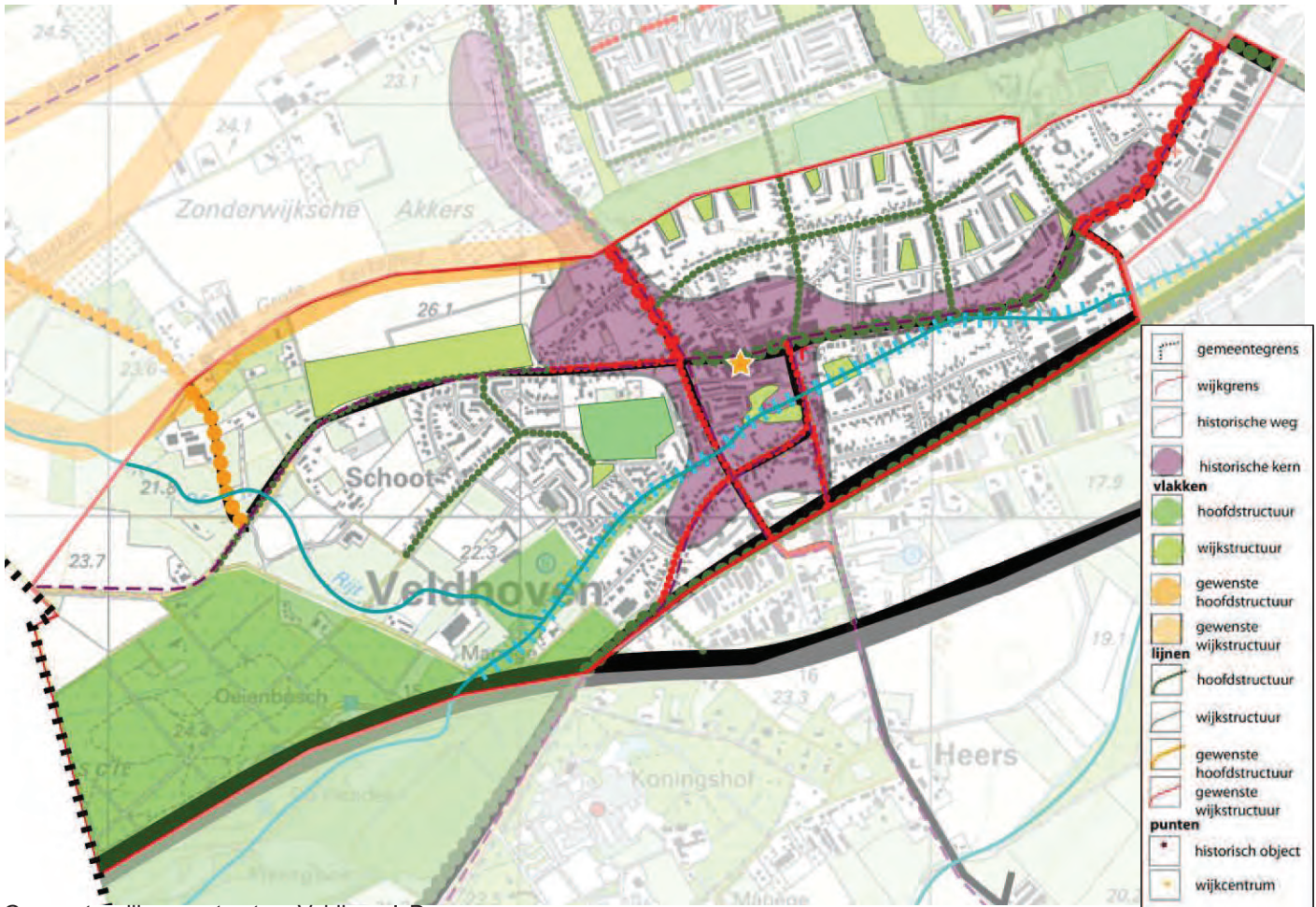
Winkelwandelgebied Veldhoven-dorp

De wijk Pegbroeken

De kerk als markant object aan de Dorpstraat

Gewenste wijkgroenstructuur Veldhoven-Dorp

Gewenste groenstructuur

De oude dorpsstructuren van Veldhoven-dorp worden geaccentueerd met groen dat het historische karakter van de structuur versterkt. Dit kan door bomenrijen of pleksgewijs boomgroepen toe te passen. Belangrijk is dat er continuïteit komt in de beplanting. Naast het benadrukken van de historische structuren moeten de verbindingswegen duidelijker herkenbaar zijn door meer samenhang in de beplanting en een doorgaande boomstructuur. In de overige woonstraten van Veldhoven-Dorp is meer openheid in beplanting noodzakelijk zodat het geheel een overzichtelijke en rustigere uitstraling krijgt. Vanuit de stedelijke groenstructuur wordt nadruk gelegd op het weer zichtbaar maken van de Gender. Hierin worden initiatieven aangedragen om de Gender qua inrichting en beheer een meer natuurlijke uitstraling te geven ten behoeve van de ontwikkeling van de ecologische kwaliteiten en natuurbeleving de stad. Hierin dient ook rekening gehouden te worden met ontsnipperingsmaatregelen voor flora en fauna, maar ook ten aanzien van de ruimtelijke beleving. Langs de Gender wordt een langgerekte groene zone ontwikkeld met een doorgaande recreatieve verbinding. Het centrum wordt geaccentueerd en verlevendigd door toepassing van luxe groenvoorzieningen zoals bloembakken.

Historische wegen met losse boomstructuur beplanten.

Groene hofjes aan de Europalaan

Doorlopend parkgebied langs Gender creëren.

Huidige wijkgroenstructuur Meerveldhoven

Gewenst wijkgroenstructuur Meerveldhoven

2.4.2 Meerveldhoven

Ook Meerveldhoven behoort tot één van de oude kerkdorpen. De lintbebouwing langs de historische wegen is karakteristiek. Een deel van de identiteit van Meerveldhoven wordt bepaald door de relatie met de Lambertuskerk. Een bedevaartsoord voor de O.L.V. Ter Eik. Het hierop aansluitende Processiepark en het Mariaplein zijn beide met deze plek verbonden. In de jaren '60 is de wijk uitgebreid met de Oranjewijk aan de oostzijde van de wijk. De gehele wijk heeft een dorps en kleinschalig karakter, met een hofjesstructuur.

Wijkgroenstructuur

Vlakken

- Het parkje aan de Raadhuisstraat heeft veel uitstraling door de oude bomen. Hiernaast ligt een school die met een groene inrichting op het park aansluit;
- Het Processiepark bij de kerk is een bijzonder park met een in zichzelf gekeerd karakter. Hier staan oude bomen.
- Het Koningsveld vormt een grotere groene (speel)plek

Lijnen

- Een aantal historische wegen in het centrum is te herkennen aan de oude bebouwing. Veel historische wegen zijn door ruimtegebrek niet beplant met een boomstructuur

Punten

- De Lambertuskerk is een bijzonder punt dat in relatief veel groen ligt door het aangrenzende park en enkele oudere karakteristieke bomen in de nabijheid.
- Het Mariaplein ligt langs de Lambertuskerk en heeft een functie als winkelcentrum. Dit plein heeft een vrij stenig karakter door de parkeerplaatsen hierop.

Gewenste groenstructuur

De oude dorpsstructuur van Meerveldhoven moet duidelijk zichtbaar worden door de historische wegen te versterken met een doorgaande boomstructuur of haagbeplanting met soorten die passen bij het historisch karakter. Door de beperkte ruimte langs de weg, moet gezocht worden naar een pleksgewijze oplossingen, zoals het planten van lossen bomen op plaatsen waar net iets meer ruimte is. Door dit op meerdere plekken te herhalen krijgt de straat toch een doorgaande boomstructuur. De groene gebieden het Kerkplein, Mariaplein en het Processiepark rondom de kerk kunnen samen een samenhangend centrumgebied vormen. Daarvoor is het noodzakelijk het parkje aan de Raadhuisstraat een bijzondere uitstraling te geven en de visuele relatie met de aanliggende school te verbeteren. Dit kan gedaan worden door gewenste zichtlijnen open te maken en minder mooie objecten zoals de fietsenstalling af te schermen door middel van beplanting.

Historische weg met oude boomstructuur

De kerk met monumentale bomen. Relatie met Mariaplein en Processiepark versterken.

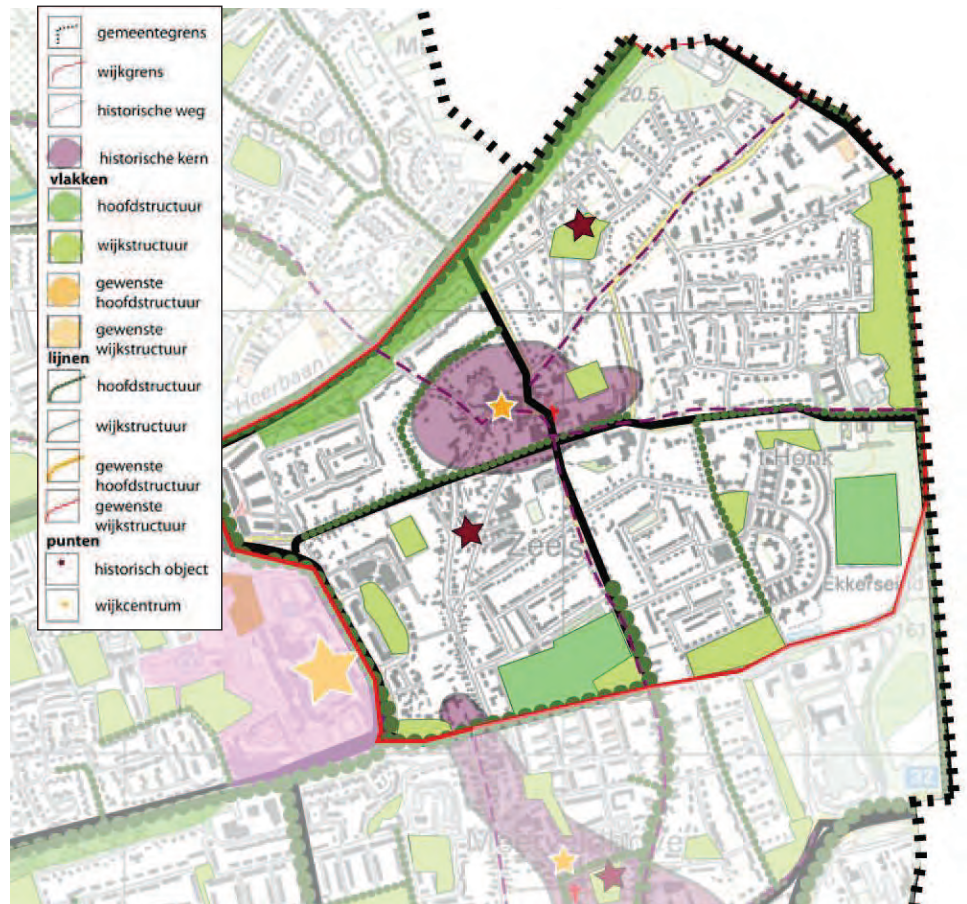
Processiepark langs Schoolstraat

Marktplaats voor de kerk

Parkje aan Raadhuisstraat

Huidige wijkgroenstructuur Zeelst

Gewenste wijkgroenstructuur Zeelst

2.4.3 Zeelst

De oude kern van het kerkdorp Zeelst ligt bij het centrum aan De Heuvel. Daarnaast zijn er enkele historische wegen met lintbebouwing, zoals de Heuvelstraat, Binnenweg, Kapelstraat, Broekweg, Blaarthemseweg en Kruisstraat. In het oude centrum rond De Heuvel en Blaarthemseweg zijn onder andere horeca, winkels, de kerk, het gemeenschapshuis en een basisschool gevestigd. Het centrum van Zeelst maakt een gedateerde indruk en heeft ondanks de leibomen geen groen karakter met uitzondering de omgeving voor de kerk. Naast het historische centrum is er ook een molen in Zeelst en 't Oude Slot, waar nu een boerderij met een museum staan. Samen met de kerk bepalen deze gebouwen de sfeer van het dorp en geven het gebied het historisch karakter. Aan de oostelijke kant wordt de wijk begrensd door de snelweg A2. Hierlangs liggen een sportpark en een parkzone met kinderboerderij (Willem Alexanderschool). Aan de noordkant wordt de wijk begrensd door een brede parkzone langs de Heerbaan en aan de zuidkant ligt het sportpark van V.V. UNA. De randen van Zeelst hebben hierdoor een groen karakter.

Wijkgroenstructuur

Vlakken

- Parkzone met verschillende voorzieningen langs A2.
- Aan de Julianastraat ligt een groot grasveld met openbare sportfaciliteiten;
- De kleine groenzone aan de Polkestraat is voorzien van prachtige oude bomen.
- De wijk wordt aan de westkant begrensd door de stedelijke as. Deze wordt in de stedelijke groenstructuur behandeld.

Lijnen

- De belangrijke ontsluitingsweg Blaarthemseweg is voorzien van laanbeplanting;
- De historische wegen Kruisstraat, Broekweg en Heuvelstraat in Zeelst kenmerken zich net zoals de andere oude kernen door de geringe aanwezigheid van openbaar groen;

Punten

- Museum 't Oude Slot is een mooi parkgebiedje aan de Hemelrijken met een slotgracht en een kruidentuin;
- De molen van Zeelst is een markant object in het dorp, maar heeft geen groen karakter.
- De kerk vormt een markant object met monumentale bomen aan de voorzijde.

Gewenste groenstructuur

Ook in dit kerkdorp wordt het historische centrum meer benadrukt. Dit wordt gedaan door meer eenheid aan te brengen tussen de bebouwing en de openbare ruimte, de historische wegen een continue groenstructuur te geven en door de historische punten groenaccenten te geven. Het centrum van Zeelst bij de Heuvel krijgt een groener karakter. Dit kan gedaan worden door de aanwezige leibomen te versterken of door enkele grote bomen te planten die het groen meer volume geven, passend bij het historische karakter van de straat. Daarnaast zijn de groene parkzones aan de randen kenmerkend en bepalend voor de sfeer hier. Deze dienen gehandhaafd te worden. De kerk, 't Oude Slot (zie stedelijke groenstructuur) en de molen van Zeelst zijn markante objecten in het dorp, die met de beplanting extra benadrukt mogen worden.

Parkzone langs A2

Blaarthemse weg met volwassen boomstructuur

Groenzone langs Polkestraat

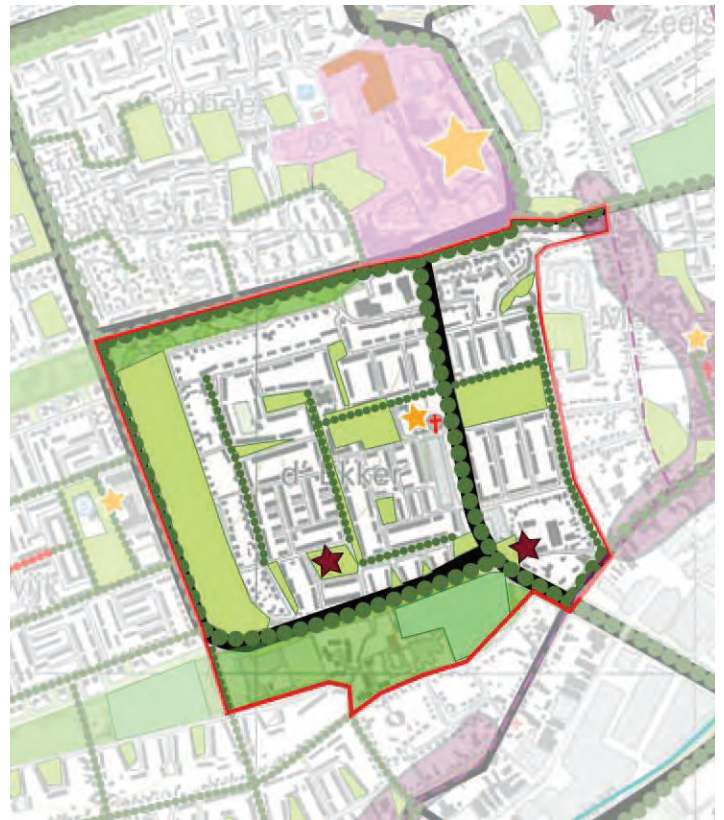

Het oude slot

Centrum Zeelst groener karakter geven.

	gemeentegrens
	wijkgrens
	historische weg
	historische kern
vlakken	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
lijnen	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
punten	
	historisch object
	wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur d'Ekker

Gewenste wijkgroenstructuur d'Ekker

2.4.4 d'Ekker

Deze wijk is aangelegd in de jaren '50 en '60. Karakteristiek is de eenzijdige woningbouw, met voornamelijk rijtjeswoningen, met rechtlijnige infrastructuur. De wijk wordt doorsneden door de Burgemeester Van Hoofflaan waar veel winkels en kleine bedrijven aan gevestigd zijn. De Burgemeester van Hoofflaan is ook de centrale ontsluitingsweg en verbinding naar andere wijken. Het plein aan deze straat is een centraal punt in de wijk. Hieraan liggen enkele voorzieningen. Rond de wijk liggen brede groenstroken die tot de hoofdgroenstructuur behoren. Binnenin de wijk bepalen vooral plantsoenen met gras en bomen de groenstructuur. De beplanting op deze plantsoenen is vrij sober. Ook ligt er veel groen ter afscherming van de zijgevels, wat de wijk een groener beeld geeft. Naast deze plekken zijn er weinig bestaande boomstructuren in de straten. De oude begraafplaats is een bijzondere plek in de wijk. Omdat deze voormalige begraafplaats nu als park dienst doet. Een ander karakteristiek element is de molen.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- Terrein nabij de kerk (oa. bij school) is onaantrekkelijk door verwaarloosde beplanting en het ontbreken van bomen op plein;
- Plantsoenen tussen huizen zijn kenmerkende groenvlakken.
- De speeltuin van de ASV (vereniging) wordt volledig omsloten door achtertuinten.

Lijnen

- Een beperkt aantal straten hebben rechtlijnige boomstructuren (onder ander de Ceciliastraat).

Punten

- De oude begraafplaats is een historische plek die bijna onherkenbaar in de wijk ligt.
- De molen vormt een markant punt.

Gewenste groenstructuur

De rechtlijnige structuur van de wijk d'Ekker en de opbouw van huizen rondom brede plantsoenen is karakteristiek voor deze woningbouwperiode. Deze plantsoenen kunnen meer kwaliteit krijgen door de beplanting te verbijzonderen en de randen meer open te maken. Naast deze ingreep is het belangrijk een aantal boomstructuren te versterken zodat ook in de straten het groene karakter wordt versterkt. Het plein rondom de kerk verdient een kwaliteitsverbetering aangezien dit het centrale punt in de wijk is. Dit wordt bereikt door het plein aan te planten met bomen, waardoor het een groener karakter krijgt. De oude begraafplaats wordt herkenbaar gemaakt als oude begraafplaats, door de sfeer en inrichting afwijkend te maken van de andere plantsoenen in de wijk, bijvoorbeeld door het aanlichten van de oude bomen of door een bijzonder padenpatroon door het parkje.

Terrein rondom kerk met eentonige beplanting.

Molen met rommelig groen.

Plantsoen tussen huizen met eentonige beplanting.

Monumentale bomen op de oude begraafplaats

Woonstraat Teullandstraat met volwassen boomstructuur

	gemeentegrens
	wijkgrens
	historische weg
	historische kern
vlakken	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
lijnen	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
punten	
	historisch object
	wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur Zonderwijk

Gewenste wijkgroenstructuur Zonderwijk

2.4.5 Zonderwijk

Zonderwijk is een woonwijk uit de jaren '60. De wijk heeft een ruime opzet met een symmetrisch, rechthoekige stedenbouwkundige structuur en een sobere uitstraling. De wijk heeft een symmetrieas tussen de groenzone van de flats aan de Kometenlaan en de groenzone van het evenemententerrein naast het winkelcentrum Mira. Langs deze as ligt langzaam verkeersroute. Het merendeel van de wijk bestaat uit eensgezinswoningen. Aan de Mullerlaan, Oortlaan en Kometenlaan staan flats. De uitstraling van het winkelcentrum Mira en het gemeenschapshuis is sterk verouderd en wordt door de gemeente meegenomen bij de opwaardering van de wijk. De wijk heeft een groen karakter door de bomenrijen die langs de meeste straten staan. Hoewel er veel groen is in de wijk heeft deze een eenvoudig en eentonig karakter. Er zijn geen plekken of parkjes die er echt uit springen. De grotere groenvlakken worden gevormd door het groen rondom de flats van de Kometenlaan en ten oosten van de wijk door het evenemententerrein. Daarnaast wordt de wijk omsloten door twee groene vingers uit de hoofdstructuur. Deze groene vingers hebben hier een vrij rustige sobere uitstraling. Dwars door de wijk lopen parallel aan elkaar een aantal ontsluitingswegen waar de andere straten op aan sluiten. Deze hebben een bredere opzet en een bomenrijen in brede grasbermen. De straten die hierop aansluiten hebben een minder breed profiel. Hier staan ook bomenrijen met grote bomen, maar dan vaak zonder brede grasberm. In de wijk liggen een aantal speelplekjes.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- Aan de noord- en zuidzijde liggen groenzones die bepalend zijn voor de hele gemeente en onderdeel zijn van de hoofdstructuur, maar de groene ligging van Zonderwijk bepalen.
- Aan de oostzijde en de westzijde van de wijk liggen grote groenzones met bomen bij de flats aan de Kometenlaan en in het oosten bij het wijkcentrum.

Lijnen

- De wijkgroenstructuur wordt gevormd door volwassen bomenrijen langs de ontsluitingswegen: de Mullerlaan, Oortlaan, Jupiter, Mira, Planetenlaan, de Sitterlaan en de Kapiteijnlaan.
- De zijstraten van deze wegen zijn smal en tevens voorzien van grote, volwassen bomen en daardoor is weinig onderscheid tussen wijk- en buurniveau;

Punten

- Het wijkcentrum heeft een vrij stenig karakter.
- Het groene evenemententerrein

Gewenste groenstructuur

De rechtlijnige stedenbouwkundige opzet wordt versterkt door de groenstructuur. Hiertoe dienen de brede wegen met grote bomen en brede grasbermen gehandhaafd te worden. Daarnaast moet meer onderscheid gemaakt worden tussen de groenstructuur op wijkniveau en buurniveau. Dit kan gedaan worden door de wijkontsluitingswegen een doorgaande structuur met grotere boomsoorten te geven en in de kleinere straten op buurniveau worden in straat passende bomen van de 2^e orde toegepast. Pleksgewijs kunnen enkele bijzondere bomen worden toegepast, bijvoorbeeld op speelplekken. Het wijkcentrum mist een groen karakter. Bij de renovatie van het wijkcentrum dient het groen een belangrijke plaats in te nemen. Het groene kader van het evenemententerrein dient gehandhaafd en versterkt te worden.

Brede groenstroken nabij de flats

Winkelcentrum

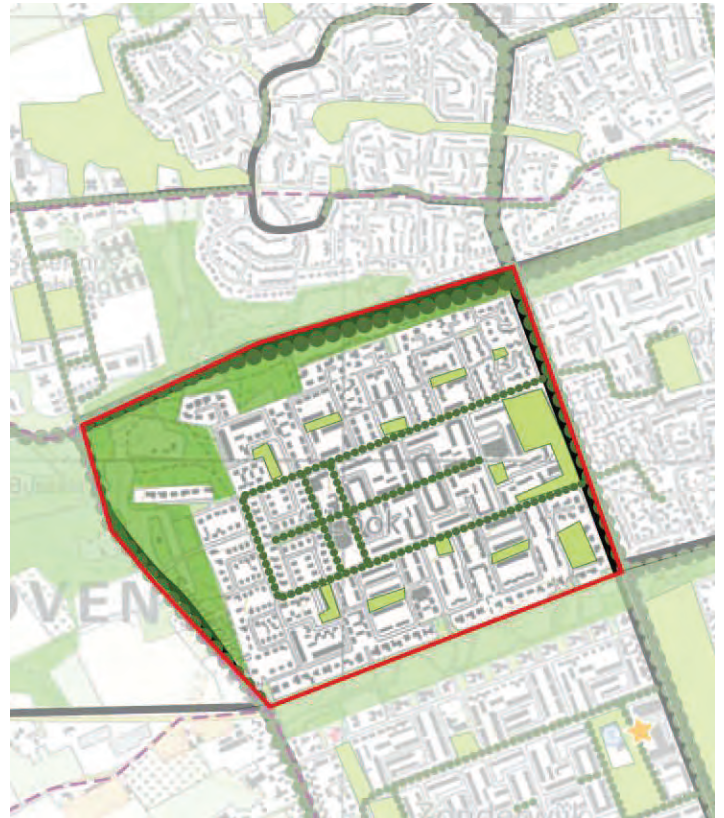

Volwassen boomstructuur aan de Mullerlaan

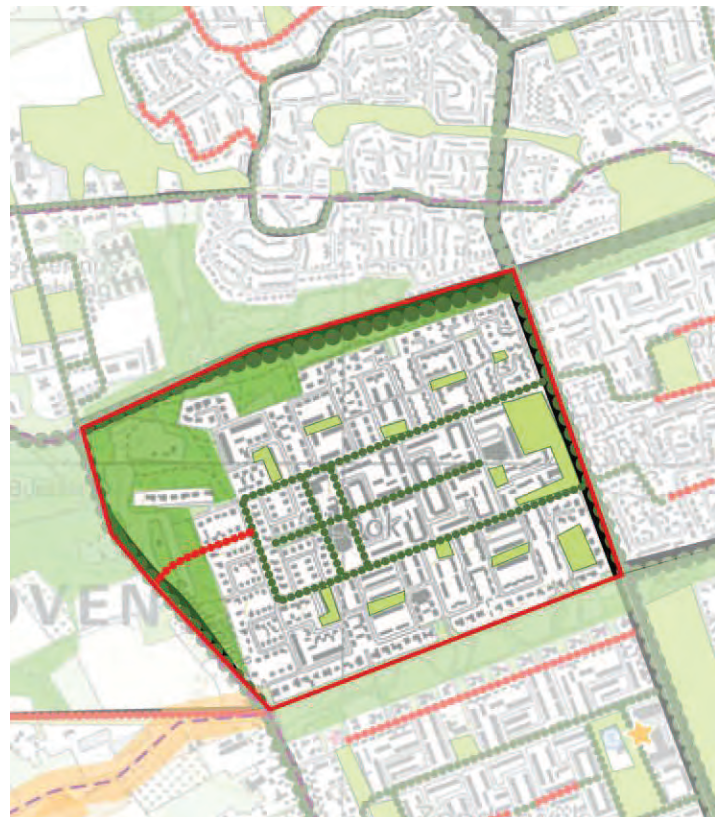

Parkzone aan de zuidzijde van de wijk (onderdeel van de stads groenstructuur)

- gemeentegrens
- wijkgrens
- historische weg
- historische kern
- vlakken**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- gewenste hoofdstructuur
- gewenste wijkstructuur
- lijnen**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- gewenste hoofdstructuur
- gewenste wijkstructuur
- punten**
- historisch object
- wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur 't Look

Gewenste wijkgroenstructuur 't Look

2.4.6 't Look

't Look is gebouwd in het midden van de jaren '70. Deze wijk is een woonwijk met een ruime, rechtlijnige opzet en een heldere verkeersstructuur. De wegen hebben een breed profiel en er zijn veel grote bomen aanwezig in zowel hoofdstructuur als in de woonstraten. Aan de oostkant van de wijk ligt een wijkcentrum met supermarkt. De wijk wordt aan drie kanten begrensd door grote groenzones uit de hoofdstructuur. In het westen ligt een bosgebied dat overgaat richting het noorden in een van de groene vingers uit de hoofdstructuur. In deze groenzones zijn een kinderboerderij en speelvoorzieningen opgenomen. Door de wijk lopen parallel twee wegen die samen een U vormen. Dit zijn de belangrijkste ontsluitingswegen. Deze wegen hebben een laankarakter met bomenrijen, onderbeplanting en grasstroken. De andere straten in de wijk hebben ook veel volwassen bomenrijen en hierdoor een groen uiterlijk. Door de wegbreedte is de hoofdweg echter wel herkenbaar. In deze wijk zijn vaak groenstroken met bosplantsoen of heesters toegepast ter afscherming van de zijgevels van huizen. Dit geeft de wijk een groen karakter geven.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- Aan de westzijde liggen de bossen van Oerle. In het noorden en zuiden liggen de groene vingers van de hoofdstructuur.
- In 't Look zijn veel speelplekken aanwezig. Deze hebben een lage beplantingsrand bestaande uit sobere beplanting.

Lijnen

- Wijkontsluitingswegen met volwassen bomenrijen (platanen) in grasbermen of beplantingsvakken.

Punten

- Het winkelcentrum heeft weinig groen en ruimte.

Gewenste groenstructuur

De groenstructuur is gekoppeld aan de rechtlijnige stedenbouwkundige opzet. Hierbij dienen de bomenrijen langs de ontsluitingswegen gehandhaafd te blijven. Het brede doorgaande karakter van de weg kan versterkt te worden door alleen grasvlakken onder de bomen toe te passen in plaats van vakbeplanting. Het onderscheid tussen hoofd- en zijwegen wordt verduidelijkt door de bomen in de zijwegen op termijn te vervangen door smallere soorten. Daarnaast is de weg "Zilvermid" een toegangsweg vanuit Oerle die een belangrijke ontsluiting en entree van de wijk vormt. Deze krijgt een bomenrij. Door bij het winkelcentrum enkele grotere opvallende bomen te zetten en kleurige groenaccenten toe te passen kan het meer allure krijgen. Het groen langs de zijgevels geeft de wijk een groene sfeer en levert een meerwaarde op in de zin van biodiversiteit en speelplekken. Toch kan het ook sociaal onveilige plaatsen opleveren als het bosplantsoen te dicht is gegroeid. Per locatie zal bekeken worden wat de gewenste situatie is. Door het bosplantsoen strakker te onderhouden of te vervangen door vakbeplanting kan het minder onveilig aanvoelen.

Volwassen boomstructuur langs Ambachtslaan

Volwassen boomstructuur aan Nijverheidslaan

Aan de zijstraten staan grote, volwassen bomen die te groot zijn voor de straat

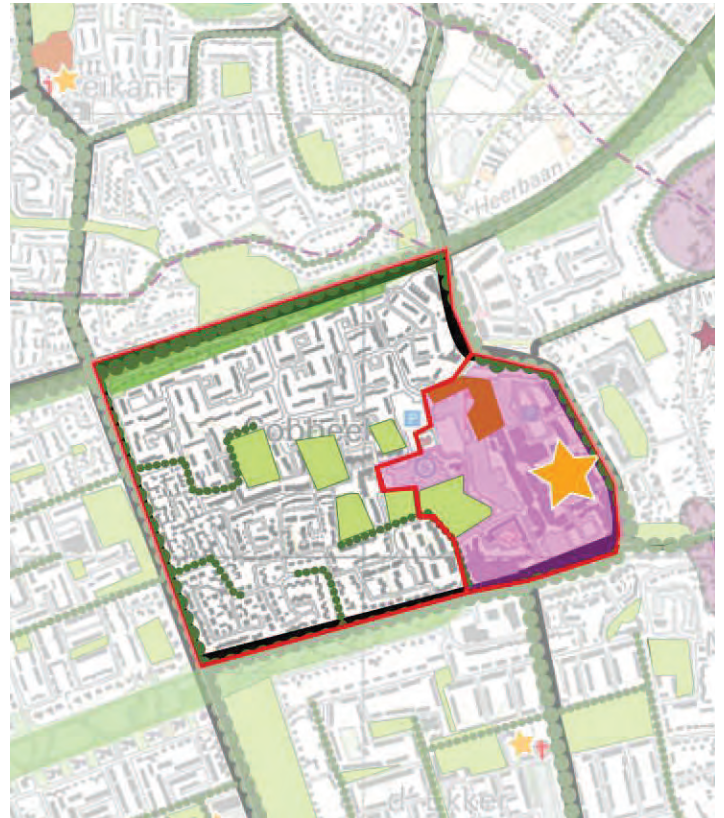

Kleine speelplekken liggen georiënteerd aan de hoofdroute

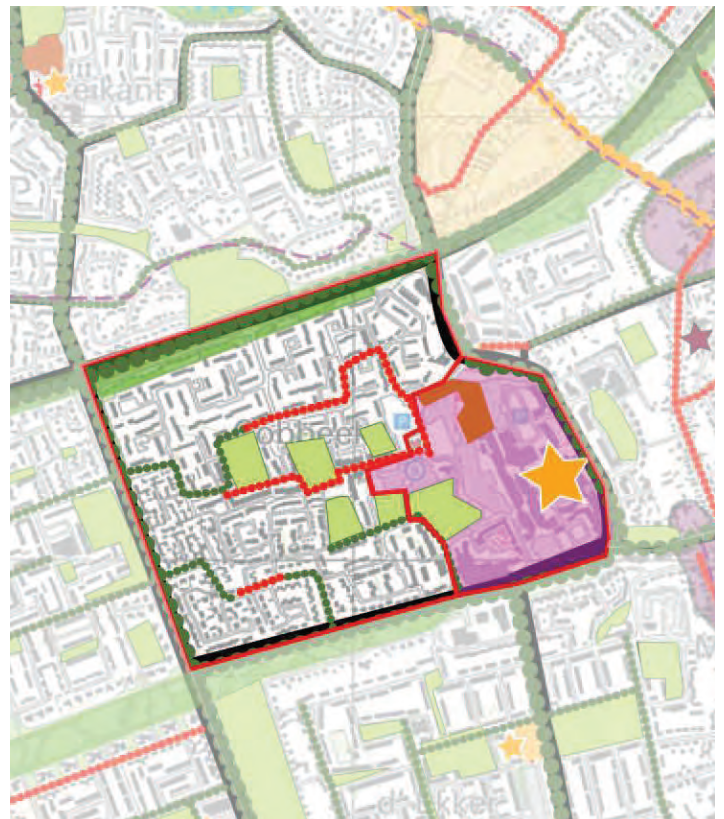

De westzijde van de wijk is bosrijk

	gemeentegrens
	wijkgrens
	historische weg
	historische kern
vlakken	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
lijnen	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
punten	
	historisch object
	wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur Cobbeek en 't Centrum

Gewenste wijkgroenstructuur Cobbeek en 't Centrum

2.4.7 Cobbeek en Centrum

De wijk bestaat uit vijf delen: de buurten Cobbeek-Noord en –Zuid en het nieuw gebouwde centrum in de gemeente. De wijk werd gebouwd in de tweede helft van de jaren '70. De stedenbouwkundige structuur heeft een voor die tijd kenmerkende woonerfstructuur met een grillig stratenpatroon. De woningen staan met de voorkant naar een hofje of pleintje, waardoor de doorgaande wegen vaak langs achterkanten van de woningen komen te liggen. De wijk heeft een groen karakter door de vele straatbeplanting. Deze is vaak zeer divers, waardoor het een onrustig beeld geeft. Veel groenvlakken liggen aan de achterkanten van woningen zodat er weinig zicht op is en een onveilig gevoel kan geven. In de wijk zijn er weinig doorgaande wegen te vinden, waardoor het wat onoverzichtelijk is. De wijkontsluitingswegen onderscheiden zich nauwelijks van de wegen op buurtniveau. Het bochtige verloop van de wegen samen met een onduidelijke groenstructuur bemoeilijkt de oriëntatie in de, en geeft een rommelig beeld en maakt de straten niet duidelijk te herkennen. Tussen de woonstraten zijn vaak verhoogde plantsoenen toegepast met betonnen grondkeringen. Deze zijn vaak beplant met grote bomen of bosplantsoenen. Hierdoor zijn de woonerven erg dichtbegroeid en onoverzichtelijk.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- Tussen de woningen liggen een aantal kleinere parkjes. Een belangrijk wijkpark is 't Fort met speelvoorzieningen.

Lijnen

- Hoewel er veel bomen staan, ontbreekt een krachtige en continue boombeplanting doordat er weinig doorgaande lijnen zijn.
- De bomen in de wijk zijn volwassen, maar hebben niet overal de juiste standplaats voor de soort. Veel bomen staan in verharding of dicht tegen gevels en/of eigendomsgrenzen, waardoor ze niet maximaal kunnen uitgroeien en tot last zijn.

Punten

- Het City Centrum vormt samen met het Burgemeester Elsenpark een bijzonder beeldbepalend punt dat in de stedelijke groenstructuur is opgenomen.

Gewenste groenstructuur

De wijk zou door middel van onderscheid tussen wijk- en buurtniveau verduidelijkt kunnen worden. Dit wordt bewerkstelligd door meer uniformiteit en continuïteit in de boomstructuren te brengen. De wijkstructuur dient krachtig aanwezig te zijn met een duidelijke laanstructuur, waarbij het overige groen in de woonerven vereenvoudigd dient te worden. De doorgaande laanbeplanting biedt daarbij tegenwicht aan de variatie in bebouwing en het wegenverloop. De groene plekken in de wijk en nabij het centrum zijn waardevol en dienen behouden te blijven. Door deze plekken meer open te maken krijgt de wijk een luchtiger karakter. Hierdoor krijgen ze ook meer overzichtelijkheid en veiligheid. Het groen tussen de woningen mag ook luchtiger van opzet worden met minder grote bomen en massieve grondkeringen.

Citycentrum

Park nabij Citycentrum: Burgemeester Elsenpark

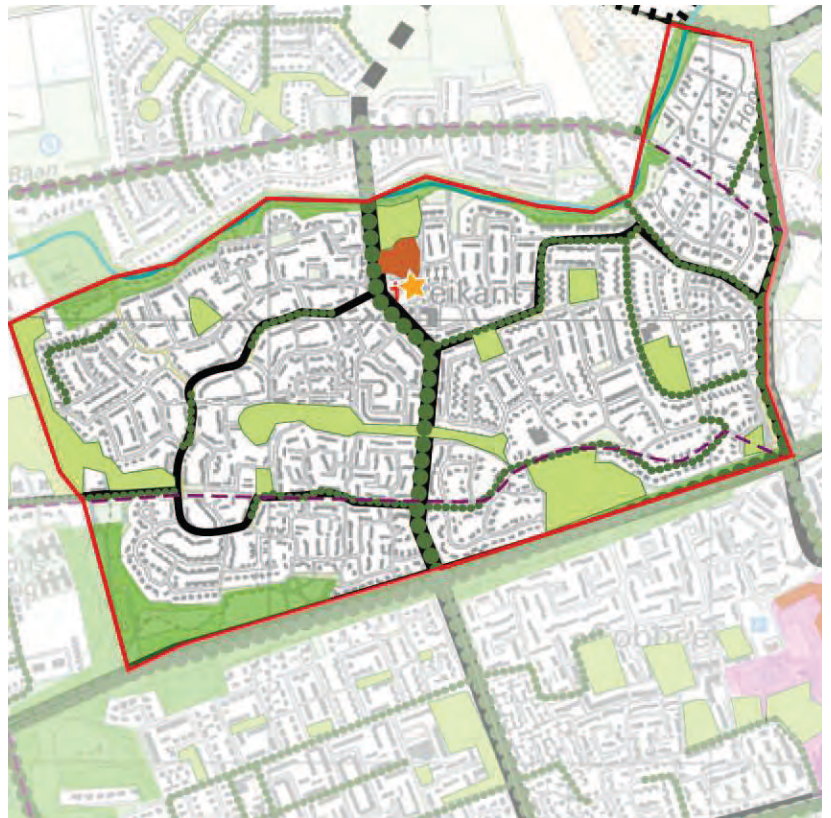

Gevarieerde boomstructuur.

Dichte groenstructuur in wijk

	gemeentegrens
	wijkgrens
	historische weg
	historische kern
vlakken	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
lijnen	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
punten	
	historisch object
	wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur Heikant

Gewenste wijkgroenstructuur Heikant

2.4.8 Heikant Oost en West

De wijk bestaat uit twee gedeelten, die gescheiden worden door een wijkontsluitingsweg: Heikant West en Heikant Oost. Beide buurten werden gebouwd in de jaren '80 en hebben een typerende woonefachtige en compacte inrichting. Een duidelijk onderscheid is waarneembaar tussen de oost- en westzijde van de wijk; De oostzijde heeft een ruimere en luchtigere opzet dan heikant West waar de huizen en beplanting dicht op elkaar staan. Ook heeft Heikant Oost meer rechte structuren waardoor er lange zichtlijnen ontstaan. In het westelijk deel zijn veel kronkelige wegen, waardoor een onoverzichtelijk wegenpatroon ontstaat. Door de gehele wijk loopt een historische route, namelijk de Nieuwe Kerkstraat, die slecht herkenbaar is en doorloopt in de straat Berg en 't Heike. Deze route maakt de verbinding met Oerle en geeft de wijk een relatie met het onderliggende landschapspatroon.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- De Rundgraaf vormt een natuurlijke grens tussen de wijk Heikant en de Kelen. De inrichting van de Rundgraaf wordt in de stedelijke groenstructuur behandeld.
- Door de wijken lopen enkele langgerekte parken die de verschillende delen met elkaar verbinden. Hier lopen langzaam verkeerroutes doorheen.

Lijnen

- Heikant Oost heeft veel doorgaande bomenrijen in grasbermen of onderbeplanting. In de doorgaande straten staan de bomen vaak in de middenberm met onderbeplanting. De groenplekken zijn prettig ingericht met een goede verhouding tussen gras en bomen;
- De westzijde kent ook een groen karakter, maar is minder royaal van opzet. De bomen staan veelal in kleine vakken met een sterk variërende onderbeplanting;
- Langs de historische weg de Nieuwe Kerkstraat richting Oerle staat een oude eikenlaan;
- Weinig hiërarchie in het wegenpatroon en de bijbehorende groenstructuren geeft onduidelijk beeld.

Punten

- De wijk heeft een eigen wijkcentrum met een kerk, sporthal en supermarkt.

Gewenste groenstructuur

Het groene karakter van de wijk Heikant is zo onoverzichtelijk en dat er geen bijzondere punten meer echt uitspringen en dat er geen onderscheid meer is tussen hoofd- en nevenstructuur. Door de beplanting eenvoudiger, rustiger en strakker te maken kan Heikant een ruimer karakter krijgen. Tevens is het onderscheid tussen wegen op wijk- en buurtniveau belangrijk om te verduidelijken zodat de wijkstructuur duidelijker en krachtiger wordt. Daarnaast kunnen een aantal bijzondere en kenmerkende plekken een opvallende beplanting krijgen. De hoofdwegen moeten beter benadrukt worden met een duidelijke en doorgaande groenstructuur. In de westzijde van de wijk is veel onderbeplanting toegepast onder de boomstructuren wat in totaal een onsamenhangend beeld geeft. De beplanting mag luchtiger. Daarnaast zijn er de verbindingswegen naar andere wijken die benadrukt worden met een doorgaande en samenhangende boomstructuur. De historische weg Nieuwe kerkstraat wordt benadrukt door de huidige oude boomstructuur te beschermen en aan te vullen. Tussen de wegen liggen grote groenstroken of parken. Dit is erg karakteristiek voor de wijk en dient behouden te blijven. Ze vormen vaak verbindingen tussen verschillende delen van de wijk. Belangrijk is dat het karakter van deze groenstroken open en ruimtelijk blijft en geen groene muren vormen. Door meer openheid te creëren in deze parken ontstaan er lange zichtlijnen tussen verschillende parkruimten, waardoor het langgerekte karakter behouden blijft. Het wijkcentrum krijgt een meer opvallend en aantrekkelijk karakter door luxe groenaccenten toe te passen, zoals bloembakken of enkele bijzondere bomen.

Kerk in Heikant als markant object

Historische weg: Nieuwe Kerkstraat met volwassen boomstructuur

Wijkontsluitingsweg Middelberg met volwassen bomen

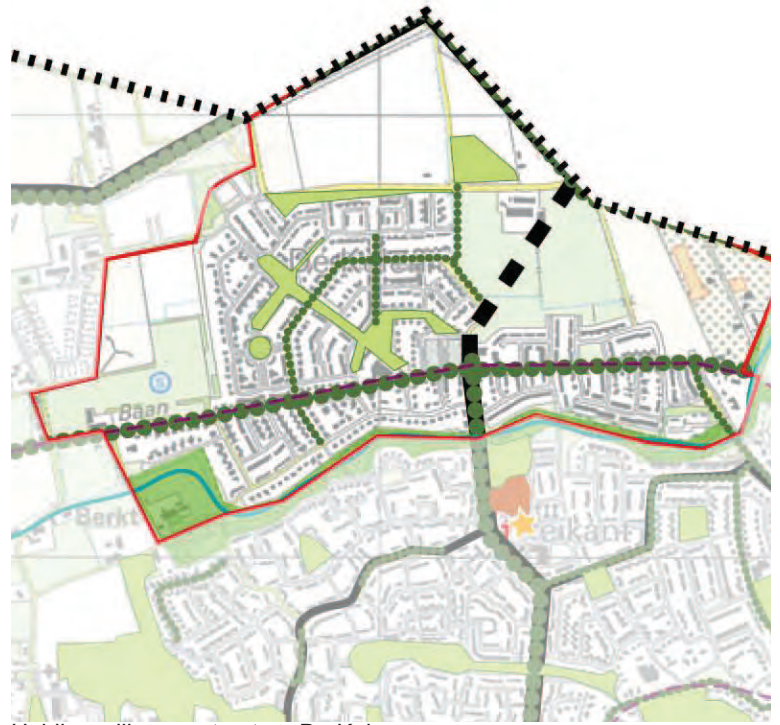

Wijkontsluitingsweg Bovenhei met volwassen bomen

Groene uitstraling wijk langs Berg Heike met oude boomstructuur van historische weg (verlengde van Nieuwe Kerkstraat)

- gemeentegrens
- wijkgrens
- historische weg
- historische kern
- vlakken**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- gewenste hoofdstructuur
- gewenste wijkstructuur
- lijnen**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- gewenste hoofdstructuur
- gewenste wijkstructuur
- punten**
- historisch object
- wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur De Kelen

Gewenste wijkgroenstructuur De Kelen

2.4.9 De Kelen

Voor het grootste deel is de Kelen een wijk uit eind jaren '90. Het noordelijk deel van de wijk wordt momenteel ontwikkeld. In de wijk zijn veel verschillende woonstijlen toegepast, van modern en strak naar jaren '30 retrostijl. De wijk heeft een duidelijke samenhangende structuur, met een doorgaande ontsluitingsweg met daar haaks twee brede lange groenzones die het hart van de wijk vormen. Hier zijn ook speelvoorzieningen in gesitueerd. De typische concentrische vorm van het stratenpatroon geeft de wijk een eigen karakter. Dwars door de wijk loopt een historische weg, namelijk de Heikantsebaan, Heikanstepad, doorlopend in de St. Joristraat. Aan de zuidkant van de wijk ligt een groene vinger uit de hoofdstructuur, namelijk de Rundgraaf. Doordat de woningen deels met de achterkant naar deze zone liggen ligt de wijk met zijn rug naar deze beek toe. Aan de noordkant worden nog nieuwbouwwoningen gerealiseerd. Deze liggen nu nog aan de rand van landelijk gebied, maar zullen binnenkort aan de rand van bedrijven en het vliegveld komen te liggen.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- Park langs de straat "Fret" en "Kiekendief" zijn doorgaande groene ruimten die verschillende delen uit de wijk verbinden. Tevens vormt het een symmetrieas waarlangs dit deel van de wijk gespiegeld is.

Lijnen

- De doorgaande weg "Buizerd" vormt een belangrijke ontsluitingsweg. De groenstructuur hierlangs is relatief onopvallend en de bomenrij is niet continu.
- De historische weg Heikantsebaan, nu gedeeltelijk Heikantsepad is herkenbaar door de relatief oude bomen die hierlangs staan.

Gewenste groenstructuur

De hoofdopzet van de wijk wordt versterkt door de ontsluitingsweg Buizerd te benadrukken met een doorgaande bomenstructuur. Het groene en doorgaande karakter van de lange parkachtige ruimtes dienen zoveel mogelijk gehandhaafd te worden. De Strijpsebaan vormt een ontsluitingsweg in toekomstig nieuwbouwo gebied en wordt versterkt met een boomstructuur. Door wijkverbindende wegen te accentueren met flinke bomenrijen krijgt de wijk een sterkere binding met de rest van Veldhoven. Het historische Heikantsepad verbindt de wijken de Kelen en de Polders met elkaar en legt de verbinding met het buitengebied. De oude bomen langs deze weg geven de wijk een historisch karakter en dienen zoveel mogelijk beschermd en aangevuld te worden.

Nieuwbouw in de wijk en volwassen bomen

Park in centrale groenzone

Centrale groenzone

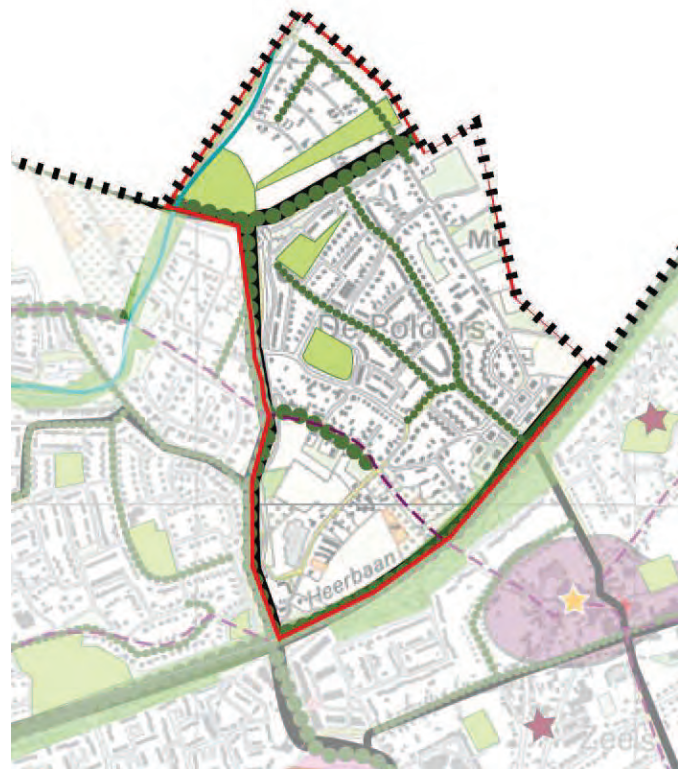

Brede groenstrook met boomstructuur aan wijkontsluitingsweg Torenvalk

Historische weg Heikantsebaan is nu gedeeltelijk fietspad met oude boomstructuur.

	gemeentegrens
	wijkgrens
	historische weg
	historische kern
vlakken	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
lijnen	
	hoofdstructuur
	wijkstructuur
	gewenste hoofdstructuur
	gewenste wijkstructuur
punten	
	historisch object
	wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur De Polders

Gewenste wijkgroenstructuur De Polders

2.4.10 De Polders

De Polders is de nieuwste uitbreidingswijk van Veldhoven uit de jaren eind '90 tot 2009. De wijk heeft een duidelijke rechte lijnige stedenbouwkundige structuur met veel aandacht voor fietsverkeer en 30 km-zones en een duidelijk onderscheid tussen openbaar en privé.. Langs de Heerbaan zijn enkele kantoorvestigingen, maar verder is er weinig bedrijvigheid en/of winkels. De wijk bestaat uit 3 delen: het langer bestaande oostelijke deel, het nieuwe noord-oostelijke deel en het westelijk deel waar meer vrijstaande woningen te vinden zijn. De scheidingen liggen bij de hoofdontsluitingswegen Meerhovendreef en de Traverse; De wijk heeft een overzichtelijke groenstructuur door de duidelijke groene lijnen in de wijk. De bomen zijn nog relatief jong, maar hebben veel toekomstwaarde doordat ze de ruimte krijgen. Ook zijn er veel speelplekjes in de wijk. Bij het plein de Houtwal begint het Kindlint: een doorlopende groene zone door de wijk met speelvoorzieningen. De oude Heikantsebaan loopt door in dit gebied richting Zeelst. Echter de weg wordt onderbroken door de Traverse en de Heerbaan. Hierlangs staan nog enkele oude bomen. Tevens ligt hier nog een restje buitengebied tussen de huizen. Aan de oostkant van de wijk ligt het oude buurtschap Muggenhol. Hier staan enkele oude boerderijen. Nog verder oostelijk begint de bebouwde komgrens van Eindhoven. Hiertussen ligt de groene spie. Het noordelijk deel van de wijk heeft een concentrische opbouw en ligt als een smalle wig tussen twee hoofdstructuurwegen in.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- Twee restgroengebieden bij Polderstraat en Muggenhol met een landelijk karakter.
- De wijk heeft relatief veel speelplekken met een moderne uitstraling.
- In het noordelijke deel van de wijk ligt een smalle langgerekte groene zone door de wijk heen. Deze bestaat nu uit gras met een aaneenschakeling van speelplekken.

Lijnen

- De ontsluitingsweg (Vijverweg) sluit aan op de oude weg vanuit Zeelst. Van hieruit waaieren 3 wegen de Burcht, de Borg en de Schans de wijk in en worden doorkruist door de Polderstraat. De wegen hebben een jonge boomstructuur en een brede groene opzet. De Polderstraat heeft geen duidelijk doorgaand karakter.
- De ontsluitingswegen in het noordelijk deel van de wijk
- Bij de historische wegen bij Djept, Muggenhol, Grenswal, Hoornven en St. Jorisstraat staan nog enkele oudere bomen. Deze boomstructuren zijn echter doorgaand. Langs de Grenswal is een nieuwe boomstructuur aangeplant om de historische weg zichtbaar te maken.

Punten

- Het plein Houtwal bij appartementencomplex de Rundgraaf is voorzien van moderne inrichting en bomen; Het vormt het beginpunt van het Kindlint en is daarom ingericht als verblijfs-/ ontmoetingsplek voor jong en oud.

Gewenste groenstructuur

De wijk de Polders is voorzien van een duidelijke groenstructuur die uit kan groeien als een waardevolle een volwaardige structuur. Deze dient gehandhaafd te blijven. De landelijke gebieden aan de rand van de wijk dienen als waardevolle groene ruimten beschermd te worden.. In de toekomst zal deze ruimte ingericht worden als stadspark.. Deze bepalen voor een groot deel het oude historische karakter van deze wijk. Met name bij het buurtschap Muggenhol is de relatie tussen de oude lintbebouwing en de achterliggende graslandjes bijzonder. De oude wegenstructuren dienen versterkt te worden met een continue boomstructuur, zodat dit ook bijdraagt aan de identiteit van de wijk. Daarnaast krijgen de ontsluitingswegen een krachtige structuur van grote bomen.

Historische weg met oude boomstructuur in nieuwbouwwijk

Oude boomstructuur langs wijkontsluitingsweg

Buitenrand van de gemeente bij oud buurtschap Muggenhol

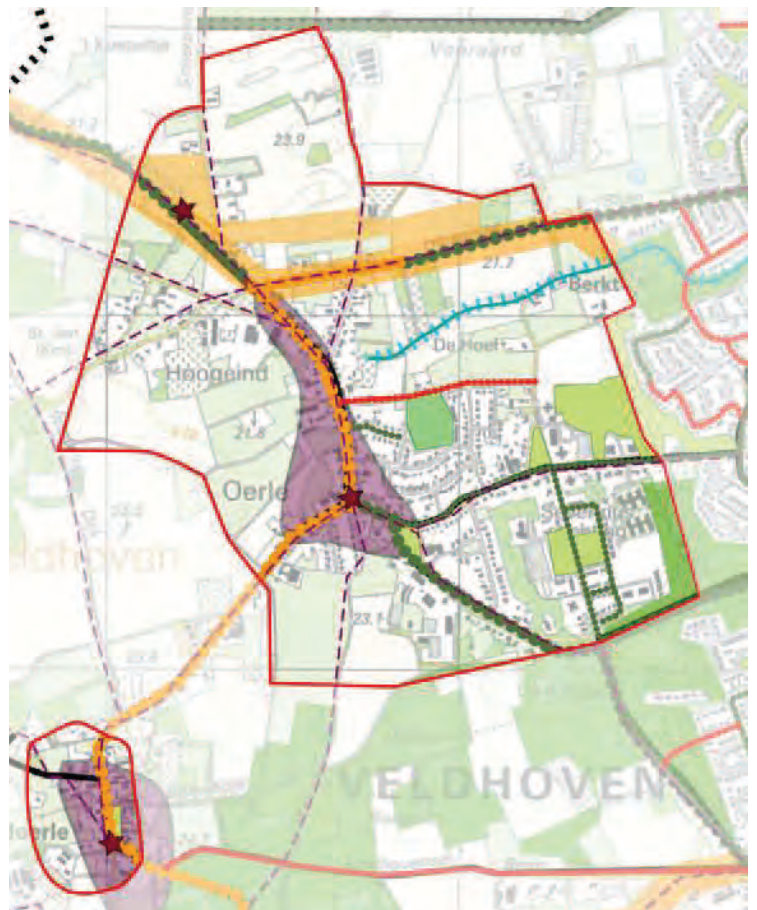

Wijkontsluitingsweg met boomstructuur

Centrale groenzone met speelplekken

- gemeentegrens
- wijkgrens
- historische weg
- historische kern
- vlakken**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- lijnen**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- punten**
- historisch object
- wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur Oerle en Zandoerle

2.4.11 Oerle en Zandoerle

Deze wijk bestaat uit het dorp Oerle en het gehucht Zandoerle. Oerle is een van de oude kerkdorpen van Veldhoven en heeft nog een duidelijk dorps karakter. Dit dorp heeft geen grootschalige uitbreidingen gekend zoals de dorpen Veldhoven-Dorp en Meerveldhoven. De historische kern bestaat uit een kerk met een dorpsplein van waaruit verschillende wegen het omliggende gebied in lopen. In het westen grenst Oerle aan een kleinschalig landelijk gebied. Bijzonder en kenmerkend is dat men vanuit de kern naar het landschap kan kijken. In het oosten ligt de nieuwbouwwijk Berkt met een groen en dorps karakter. Oerle wordt in het oosten en zuidoosten begrenst door een brede groenstrook bestaande uit bos, waardoor Oerle nog vrij ligt van de stedelijke bebouwing van Veldhoven. Het dorp wordt in de toekomst uitgebreid met Oerle-Zuid. Zandoerle is een klein gehucht dat bestaat uit een aantal huizen langs een brink met enkele verbindingswegen. Zandoerle wordt omringd door landelijk gebied en bossen. De bosgebieden vormen hier een mooie groene buffer, zodat het kleinschalige historische karakter van Zandoerle behouden blijft. In deze bosgebieden zijn veel recreatieve voorzieningen aanwezig voor de bewoners van Veldhoven.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- De brede groenzone tussen Oerle en Heikant-'t Look isoleert het dorp van de stad.

Lijnen

- Langs de historische verbindingswegen St. Jansstraat en de Nieuwe Kerkstraat zijn volwassen boomstructuren te vinden die het dorp een groen en lommerrijk karakter geven. Soms is deze boomstructuur afwezig of onderbroken, zoals bij de Oude Kerkstraat en de Zandoerleseweg.
- De straten in de nieuwbouwwijk hebben brede berm met veel hagen en bomen;

Punten

- Het plein voor de kerk is een historisch punt dat nu een stenig en kaal karakter heeft. Langs een grote parkeerplaats staat een rij leilinden en enkele grotere bomen.
- De brink in Zandoerle (zie hiervoor de stedelijke groenstructuur)
- De basisschool is een restant van een oud klooster en bepaalt voor een deel de identiteit van het dorp. Hiernaast staan enkele monumentale bomen die nog bij de vroegere kloostertuin horen.
- Koepeltje langs Oude Kerkstraat.

Historische weg Oude Kerkstraat met boomstructuur aan een zijde.

Zandoerleseweg met boomstructuur. Platanen passen niet bij historische karakter weg.

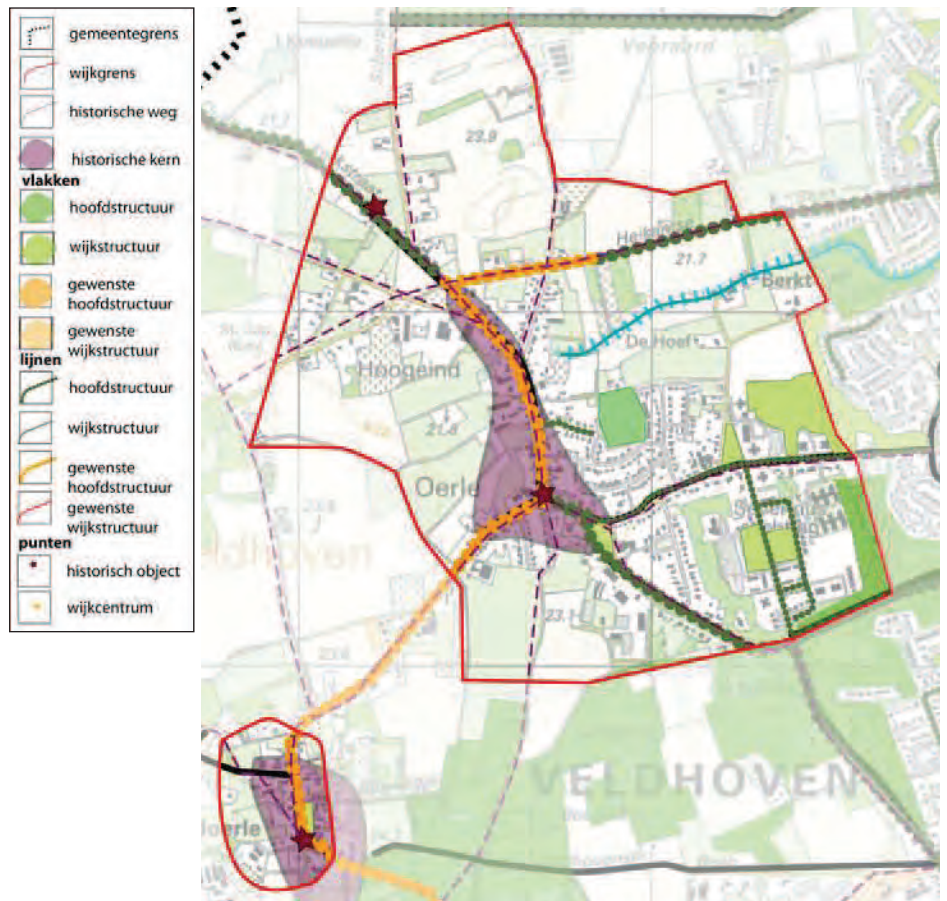
Kerk als markant object

Plein aan de kerk in Oerle mist groen karakter van formaat.

Brede groenzone tussen Oerle en Heikant bij Berkt

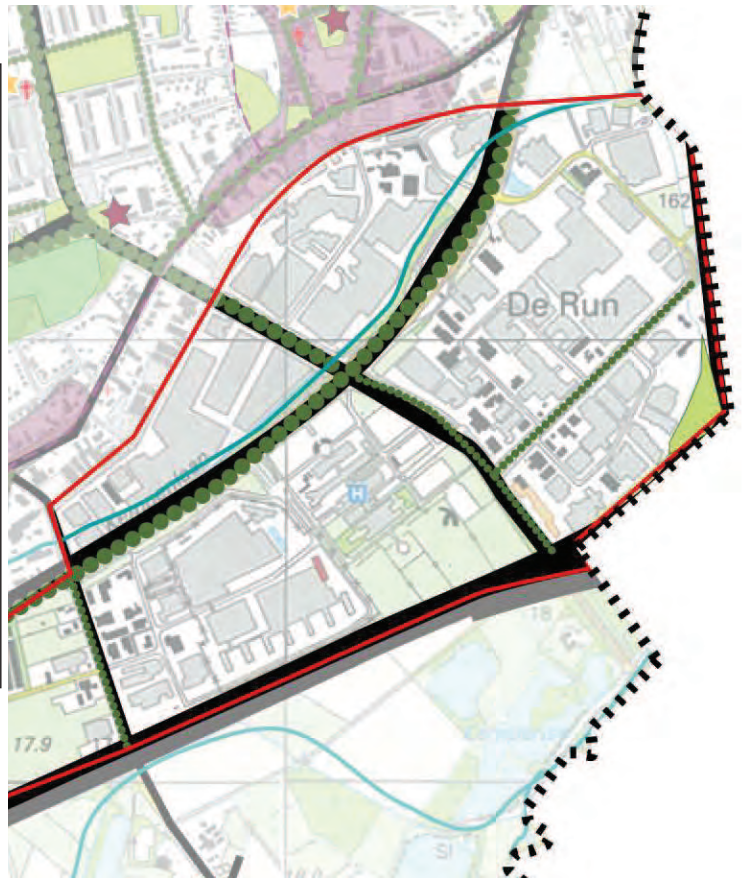
Gewenste wijkgroenstructuur Oerle en Zandoerle

Gewenste groenstructuur

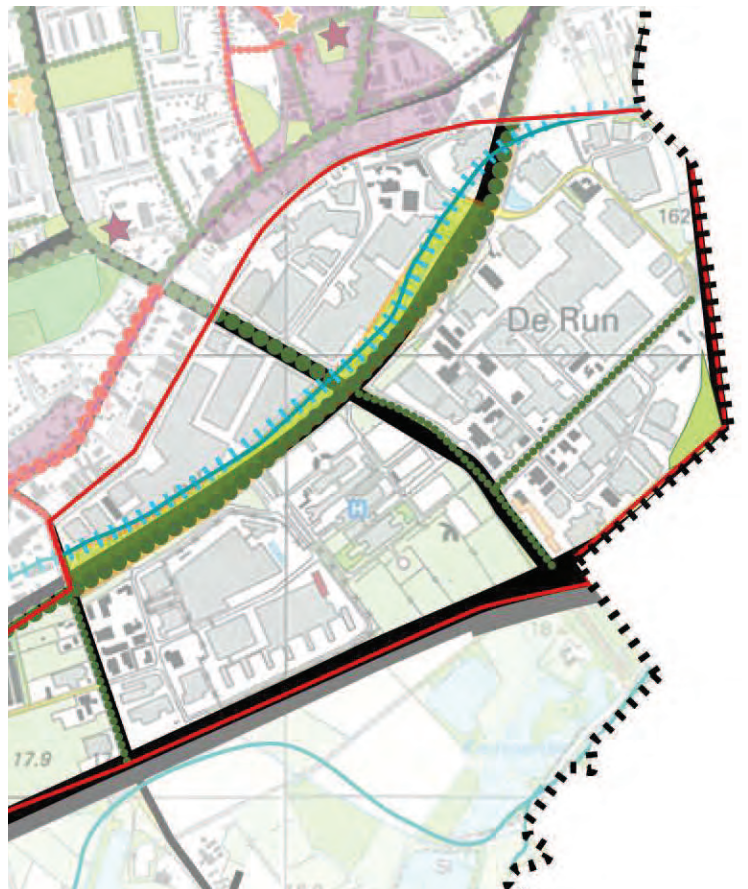
Het historisch en kleinschalig karakter van Oerle en Zandoerle zijn grotendeels nog intact. De belangrijkste historische structuren als de oude verbindingswegen worden versterkt door deze aan te vullen met landschappelijke boomstructuren. De groenstructuur aan de Nieuwe Kerkstraat en de Sint-Janstraat zijn sterk. Aan de Oude Kerkstraat en de Zandoerleseweg daarentegen is geen volledige groenstructuur meer aanwezig. Aangezien dit een historische weg is, dient deze weg voorzien te worden van een groenstructuur. Deze boomstructuren lopen ook door in het landelijk gebied, zodat de dorpen verankerd worden in het omringende landschap. De belangrijkste weg die door het landelijk gebied loopt tussen Oerle en Zandoerle is de Zandoerleseweg. Deze onbeplante weg dient een krachtige boomstructuur te krijgen zodat deze historische verbinding zichtbaar wordt. Daarnaast dienen de groene kwaliteiten van de dorpskernen versterkt te worden. Dit geldt vooral voor het plein bij de kerk in Oerle. De Daalseweg is een dwarsverbinding van de Oude Kerkstraat en vormt een fietsverbinding tussen Veldhoven (Berkt) en de Kempen, net als de Heikantsebaan. Het westelijk deel van de Daalseweg dat aantakt op de Oude Kerkstraat vormt een rommelig geheel. Dit deel dient te worden gerenoveerd en voorzien van groen. De voormalige kloostertuin met de monumentale bomen en het bijbehorende koepeltje dienen gehandhaafd te worden en versterkt met een monumentale boomstructuur.

Rondom de toekomstige nieuwbouwgebieden komt een nieuwe hoofdweg. Het is belangrijk dat deze weg geen barrière gaat vormen tussen het bebouwde gebied en het landschap. Daarom moet er bij de inrichting van deze weg goed op de inpassing in het landschap gelet worden.

- gemeentegrens
- wijkgrens
- historische weg
- historische kern
- vlakken**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- gewenste hoofdstructuur
- gewenste wijkstructuur
- lijnen**
- hoofdstructuur
- wijkstructuur
- gewenste hoofdstructuur
- gewenste wijkstructuur
- punten**
- historisch object
- wijkcentrum

Huidige wijkgroenstructuur De Run

Gewenste wijkgroenstructuur De Run

2.4.12 Bedrijventerrein De Run (1000 - 6000)

Het bedrijventerrein vormt een belangrijk onderdeel van Veldhoven met een eigen karakter. De Run (1000 - 8000) wordt gekenmerkt door grote bedrijven op het gebied van high-tech zoals ASML en het Maxima Medisch Centrum. De Kempenbaan vormt de belangrijkste ontsluitingsweg en doorvoerder van Bedrijventerrein De Run. Deze ligt dwars door het bedrijventerrein en heeft een brede groene opzet. De bedrijven die niet direct aan de Kempenbaan liggen zijn goed bereikbaar door de duidelijke infrastructuur en breed ingerichte wegen. Langs een deel van de Kempenbaan ligt de beek de Gender. Deze is echter nauwelijks zichtbaar vanaf de weg.

Het gebied ten zuiden van de Kempenbaan is nog niet geheel in gebruik genomen als bedrijventerrein, waardoor een groene landschappelijke restruimte tussen de bedrijventerreinen over is gebleven. Deze ruimte zal in de toekomst als bedrijventerrein ingericht worden. De Run 8000 heeft een stenig en kaal uiterlijk, ondanks de woningen die hier bij de bedrijven staan. Er is hier veel ruimte genomen voor het verkeer en parkeren.

Huidige groenstructuur

Vlakken

- De zone waar Kempenbaan en Gender elkaar raken is een brede groenzone.

Lijnen

- Langs de doorgaande wegen bestaat de groenstructuur uit brede grasbermen met bomen;
- Enkele historische wegen lopen door het bedrijventerrein. Deze zijn te herkennen aan de oude boomstructuren.
- De overige wegen zijn nauwelijks voorzien van groen.

Gewenste groenstructuur

Het industrieterrein kenmerkt zich door een sterk functioneel karakter. De groenstructuur is hier ondergeschikt aan het optimaal benutten van de ruimte. Toch is een ruime groene doorgangsweg een welkome afwisseling op dit stenige beeld. Belangrijk is daarom dat de doorgaande wegen krachtige boomstructuren krijgen. Deze wegen worden voorzien van een duidelijke doorgaande boomstructuur, zodat de herkenbaarheid tussen ontsluitingswegen en kleinere wegen meer aanwezig is. Langs de historische wegen, zoals de Run 5000, worden de oude boomstructuren zoveel mogelijk gehandhaafd en versterkt. Door de inrichting van deze oude verbindingswegen ook door te zetten aan de andere kant van de A67, wordt de harde grens die deze snelweg vormt verzacht. De Kempenbaan is een weg die een brede opzet heeft. De inrichting hiervan wordt in samenhang met de ontwikkeling van de Gender gedaan, waardoor deze weg naast een ecologische functie ook een recreatieve functie als parkzone erbij krijgt. Dit wordt nader besproken in de stedelijke groenstructuur.

Historische weg door bedrijventerrein

Zicht op de A67 en bedrijventerrein de Run

2.5 Overig groen

De omschreven structuren en groenzones zijn niet het enige groen in de wijken. Ook in woonstraten en overhoeken is groen aanwezig. Dit groen is niet omschreven in de wijkstructuur. Uiteraard is dit groen wel van belang, met name voor bewoners in de betreffende straat of buurt. Doelstelling is aantrekkelijk groen te realiseren dat aansluit bij de wensen van de bewoners.

Het is onmogelijk alle kwaliteiten en verbetermogelijkheden van dit overig groen in dit plan in beeld te brengen. De gemeente heeft echter wel ambities ten aanzien van dit groen omdat het kansen biedt voor participatie met burgers. In paragraaf 5.4 is dit verder beschreven.

3. Groenbeleid

Het groenbeleid beschrijft de uitgangspunten en hoofdkeuzes die de gemeente maakt voor het groen. Op basis van deze keuzes wordt het groen de komende jaren ingericht en beheerd. In het groenbeleid zijn voor Veldhoven relevante beleidsthema;s opgenomen voor de bescherming, ontwikkeling en het gebruik van het groen.

De beleidsthema's geven een duidelijke visie voor de ontwikkeling van het groen zoals bijvoorbeeld bij de wens om meer biodiversiteit in de gemeente te krijgen en om accenten zoals rotondes, in de openbare ruimte te benutten om de identiteit en samenhang tussen landschap, gemeente Veldhoven en de wijken zichtbaar te maken.

3.1 Kansen voor biodiversiteit

Biodiversiteit is de verzamelnaam voor de variatie aan micro-organismen, dieren- en planten en de verscheidenheid aan leefgebieden en ecosystemen. Doordat de mens de verschillende ecosystemen steeds meer verstoord gaat de biodiversiteit snel achteruit en hiermee ook ons leefklimaat. De gemeente Veldhoven vindt het belangrijk dat haar burgers in een gezonde leefomgeving wonen en heeft zich dan ook voorgenomen om de afname van biodiversiteit in de gemeente tegen te gaan (bijv. Countdown 2010). De aanwezige robuuste groenzones en de verbindingen met het buitengebied bieden potentie om de biodiversiteit van de gemeente te vergroten en hiermee ruimte voor natuur, water en schone lucht te realiseren.

In en rondom Veldhoven liggen belangrijke ecologische verbindingen en leefgebieden voor verschillende soorten flora en fauna. Zo is nabij Oerle (Zilverackers) een dassenburcht gevonden die in gebruik is en zijn de bosgebieden Oeienbosch en Huismeer belangrijke stapstenen tussen de venen Grote en Kleine Vlasroot en het Grootmeer.

Dagpauwoog

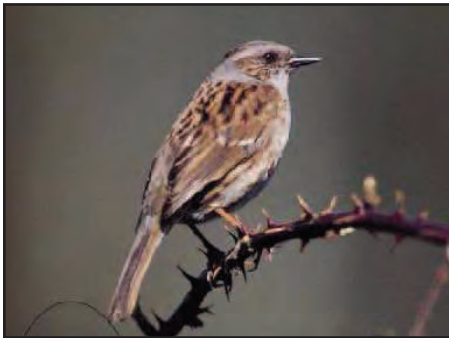

Gewone dwergvleermuis

Mogelijkheden voor biodiversiteit in Veldhoven

Bruine kikker

Heggemus

Ook binnen de bebouwde kom zijn in de groenzones veel kansen aanwezig voor het vergroten van de diversiteit aan flora en fauna. De groenzone De Rundgraaf en Gender hebben door de aanwezigheid van de beken potentie voor amfibieën zoals padden, kikkers en salamanders. Maar ook libellen, vogels en kleine zoogdieren kunnen hier voorkomen. Om de amfibieën in het gebied te krijgen is het noodzakelijk de beken een natuurlijke inrichting te geven. Bijvoorbeeld door het terugbrengen van de meandering van De Rundgraaf en het maken van een gescheiden waterafvoer. De droge groenzones Bossebaan en Europalaan hebben nog geen natuurlijke inrichting maar kunnen door een bloemrijke vegetatie en ruigten aantrekkelijk worden voor stadsvogels, vlinders en kleine zoogdieren (merels, mezen, egels en eekhoorn). Dit zijn herkenbare soorten die de beleving van natuur in de gemeente vergroten. Naast de robuuste groenzones zijn ook de doorgaande boomstructuren zoals langs de Sterrenlaan, Heerbaan en in de toekomst de Stedelijk as interessant voor met name vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis.

Het streven naar meer diversiteit aan flora en fauna binnen Veldhoven is niet alleen een aangelegenheid van de gemeente. Burgers kunnen hierin ook een belangrijke bijdrage leveren. Om burgers meer te betrekken bij het vergroten van de biodiversiteit is het belangrijk dat de gemeente burgers voorlicht over de keuzes die zijn gemaakt en daarbij de burgers stimuleert ook actief mee te helpen aan het vergroten van de biodiversiteit. Bijvoorbeeld door het organiseren van excursies, een nestkastjes project of het aanbieden van gecomposteerd blad dat gebruikt kan worden als strooisellaag in de tuin.

Beleidskeuze:		Actiepunten:
1	De diversiteit binnen de bebouwde kom actief vergroten door het robuuste raamwerk aantrekkelijker te maken voor flora en fauna	<ul style="list-style-type: none"> Uitwerken ontwikkelingsplan biodiversiteit Veldhoven waarin onder andere wordt omschreven naar welke doelsoorten gestreefd wordt en welke verbeteracties in het groen nodig zijn voor het vergroten van de biodiversiteit.
2	Burgers worden actief benaderd om hieraan mee te helpen	

3.2 Verbetering luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit is de laatste jaren een belangrijk thema. Door toenemende verstedelijking, industrie en verkeer in en rondom de stedelijke gebieden neemt de luchtkwaliteit af. Stoffen als Co₂, stikstofdioxide en fijnstof zijn verantwoordelijk voor deze afname.

Door de rijksoverheid wordt steeds meer aandacht gevestigd op het verbeteren van de luchtkwaliteit zoals met het Besluit Luchtkwaliteit (2005). Met name de afname van fijnstof heeft hierin een hoge prioriteit. Het is voor de gemeente dan ook belangrijk zich te richten op het afvangen van fijnstof omdat dit een grote bijdrage levert aan verbetering van de leefbaarheid in Veldhoven. Groen kan hierin een belangrijke rol spelen.

Fijnstof bestaat uit een verzameling van stofdeeltjes die vrijkomen bij allerlei processen zoals uitstoot van roet door verkeer, uitstoot van de metaalindustrie of van de houtkachel in woningen. Fijnstof kan leiden tot luchtwegaandoeningen en hart- en vaatziekten. De regio Eindhoven ligt aan de rand van één van de gebieden met de hoogste fijnstofconcentratie in Nederland.

De gemeente Veldhoven onderneemt op diverse manieren actie om de luchtkwaliteit te verbeteren zoals met het luchtkwaliteitsplan. Ook groen kan bijdragen aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. Uit verschillende onderzoeken (Bijvoorbeeld: Groen voor lucht, Alterra 2007) is gebleken dat groen als filter kan werken en stofdeeltjes en gassen uit de lucht opneemt of vasthoudt.

Bomen

Bomen leveren een grote bijdrage aan het afvangen van fijnstof met hun blad. Het fijnstof blijft hierop hangen en wordt door neerslag weggespoeld. Hoe ruwer en plakziger het blad, hoe meer fijnstof blijft hangen. De hoeveelheid fijnstof die wordt afgevangen is ook afhankelijk van de bladmassa. Grotere, oudere bomen hebben meer effect dan jonge bomen met weinig bladmassa.

Gevarieerde beplanting

Alle beplanting levert in meer of mindere mate een bijdrage aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. Het beste resultaat wordt bereikt door beplanting met veel bladmassa of met beharing van blad en stam. Hierin blijft het fijnstof gemakkelijker hangen. Ook wintergroene beplanting heeft voordelen ten opzichte van bladverliezende beplanting doordat deze beplanting jaarrond een bijdrage aan het verbeteren van de luchtkwaliteit levert. Soorten die een grote bijdrage leveren zijn bijvoorbeeld: taxus, platanen, behaardbladige lindes en coniferen.

Dak- en gevelgroen

In Veldhoven is de ruimte beperkt. Alle mogelijkheden om de gemeente "groener" te maken moeten dan ook worden aangegrepen. Dak- en gevelbeplanting kunnen door hun grote oppervlakte bijdragen aan het vergroten van de hoeveelheid groen in de gemeente. De gemeente speelt een grote rol bij het stimuleren van dak- en gevelbeplanting en heeft een voorbeeldrol als het gaat om de toepassing van dak- en gevelgroen. Bijvoorbeeld door burgers de mogelijkheid te geven geveltuintjes aan te leggen op gemeentelijke grond.

Verbetering voor Veldhoven

Om de hoeveelheid fijnstof in de lucht terug te dringen is het belangrijk het fijnstofprobleem bij de bron aan te pakken. De infrastructuur van Veldhoven is erg gericht op het autogebruik binnen de gemeente. Vooral het verkeer op de drukke

ontsluitingswegen is een grote veroorzaker van fijnstof. Het is dus aantrekkelijk langs drukke verkeersaders (zoals de Kempenbaan en stedelijke as) een gevarieerde groenstructuur van bomen en beplanting te ontwikkelen. Door de bomen op voldoende afstand van elkaar te zetten wordt de luchtcirculatie onder de bomen vergroot waardoor de concentratie vervuilde lucht afneemt.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De luchtkwaliteit rondom ontsluitingswegen en bij industrie verbeteren door specifieke beplanting toe te passen die een bijdrage levert aan het afvangen van fijnstof.	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen van een volwassen boom- en beplantingstructuur langs de hoofdontsluitingswegen en nabij industrie
2	Gevel- en dakbeplanting kunnen een grote bijdrage leveren aan de luchtverbetering in Veldhoven. De gemeente zal bij haar (bouw)projecten zoeken naar mogelijkheden voor toepassing van gevel- en dakbeplantingen. Daarnaast worden burgers en bedrijven gestimuleerd deze beplanting ook toe te passen.	<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren van dak en gevelbeplantingen bij burgers en bedrijven. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een informatiefolder.

3.3 Groen en spelen

Verspreid over de gemeente Veldhoven zijn in de wijken speelplekken aanwezig. Groen heeft een belangrijke rol in de aankleding van deze speelplekken. Het maakt de speelplek tot een aantrekkelijke omgeving om te verblijven. Dit geldt voor de kleine speelplekjes in de wijken, maar zeker ook voor de grotere locaties als de speeltuin bij kinderboerderij De Hazewinkel.

Naast de plekken die hier speciaal voor ingericht zijn bieden ook andere (groene) plekken in de wijken spelaanleiding. Deze informele speelplekken bieden kinderen de mogelijkheid zelf te ontdekken en samen te spelen. In Nederland worden steeds meer speelterreinen aangelegd waar dit ontdekken en ontwikkelen wordt gestimuleerd: het zogenaamde natuurlijk spelen. Elementen als zand, water, boomstammen en keien bieden kinderen de mogelijkheid hun fantasie te gebruiken. De kinderen verzinnen zelf hoe zij hiermee aan de slag gaan.

Het groene raamwerk biedt tal van mogelijkheden om (natuurlijk) te spelen. De bosjes bieden mogelijkheden om hutten te bouwen of verstoppertje te spelen. De sloten en waterpartijen bieden andere uiteenlopende mogelijkheden. Uiteraard is de veiligheid een belangrijk aandachtspunt. Op de eerste plaats de verkeersveiligheid, zeker in het groene raamwerk waarin de belangrijkste verbindingen in Veldhoven zijn opgenomen. Ook de veiligheid van de speelomgeving is van belang. De gemeente zal bijvoorbeeld terughoudend omgaan met het verwijderen van hutten die kinderen in het groene raamwerk bouwen. Indien deze echter onveilige situaties opleveren gaat de gemeente tot verwijderen over.

In deze groene zones kan de gemeente het spelen met kleine ingrepen stimuleren. Bijvoorbeeld door hoogteverschillen aan te brengen, boomstammen of keien neer te leggen of enkele palen te plaatsen. Het zijn kleine ingrepen die kinderen al snel een spelaanleiding bieden.

Beleidskeuze	Actiepunten
1	Stimuleren van natuurlijk spelen door in het groene raamwerk spelaanleidingen aan te brengen en het bouwen van hutten toe te staan mits dit op een veilige manier gebeurt.
	▪ Bij de verdere ontwikkeling van het groene raamwerk spelaanleidingen aanbrengen.

Huidig hondenbeleid

3.4 Hondenbeleid

Het voorkomen van hondenpoep op met name locaties als speelplekken en verblijfsgebieden, nabij woningen en op gazons en verharding is op de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de hondenbezitter. In de praktijk blijkt dit echter niet voor alle hondenbezitters een vanzelfsprekendheid. Sinds enkele jaren heeft de gemeente daarom een hondenbeleid om onder andere de overlast van hondenpoep en loslopende honden te verminderen. Binnen de gemeente zijn diverse uitlaatroutes uitgezet waarlangs burgers hun hond kunnen uitlaten. Daarnaast zijn op verschillende plaatsen op deze hondenroutes uitlaatterreinen en uitrenterreinen aangelegd.

Op de uitlaatroutes en uitlaatterreinen worden de uitwerpselen regelmatig door de gemeente opgeruimd. In de rest van de gemeente dient de hondenbezitter de uitwerpselen direct op te ruimen, ook op de uitrenterreinen. Op enkele plaatsen zijn speciale afvalbakken geplaatst.

Ondanks deze voorzieningen ervaren bewoners nog veel overlast van hondenpoep. De gemeente heeft een aantal mogelijkheden om deze overlast terug te dringen:

- Voorlichting aan bewoners uitbreiden en burgers wijzen op hun verantwoordelijkheid voor hun eigen woonomgeving en de openbare ruimte. Door de diverse voorzieningen onder de aandacht te brengen zullen hondenbezitters hier eerder gebruik van maken.
- Het aantal poepbakken is beperkt. Door meer poepbakken te plaatsen zijn hondenbezitters mogelijk eerder geneigd de uitwerpselen op te ruimen
- De milieuwacht surveilleert regelmatig. Door de inzet van de milieuwacht te verhogen en dit te communiceren in de lokale media zullen bewoners eerder de uitwerpselen opruimen.

De hondenuitlaatroutes lopen met name door het groene raamwerk. Deze gebieden hebben naast de functie als hondenuitlaatplek ook andere gebruiksfuncties, zoals wandelen en spelen. Deze functies conflicteren met elkaar, zeker daar waar de gebruiksfunctie hoog is. Het is daarom aan te bevelen de routes te bekijken en een duidelijke zonering uit te werken. Mogelijk kan op bepaalde locaties een zonering van functies worden gerealiseerd. Bijvoorbeeld door het uitlaten van de hond aan een zijde van een pad of sloot wel toe te staan en aan de andere zijde niet.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	Het huidige hondenbeleid voldoet niet overal. Een aangepast hondenbeleid is nodig waarbij goede afwegingen gemaakt worden tussen de recreatieve functies als spelen en wandelen en het uitlaten van honden.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actualisatie van het hondenbeleid ▪ Burgers wijzen op hun verantwoordelijkheid voor hun eigen woonomgeving en de openbare ruimte. Bijvoorbeeld door een nieuwe folder over het hondenbeleid.

3.5 Rotondes

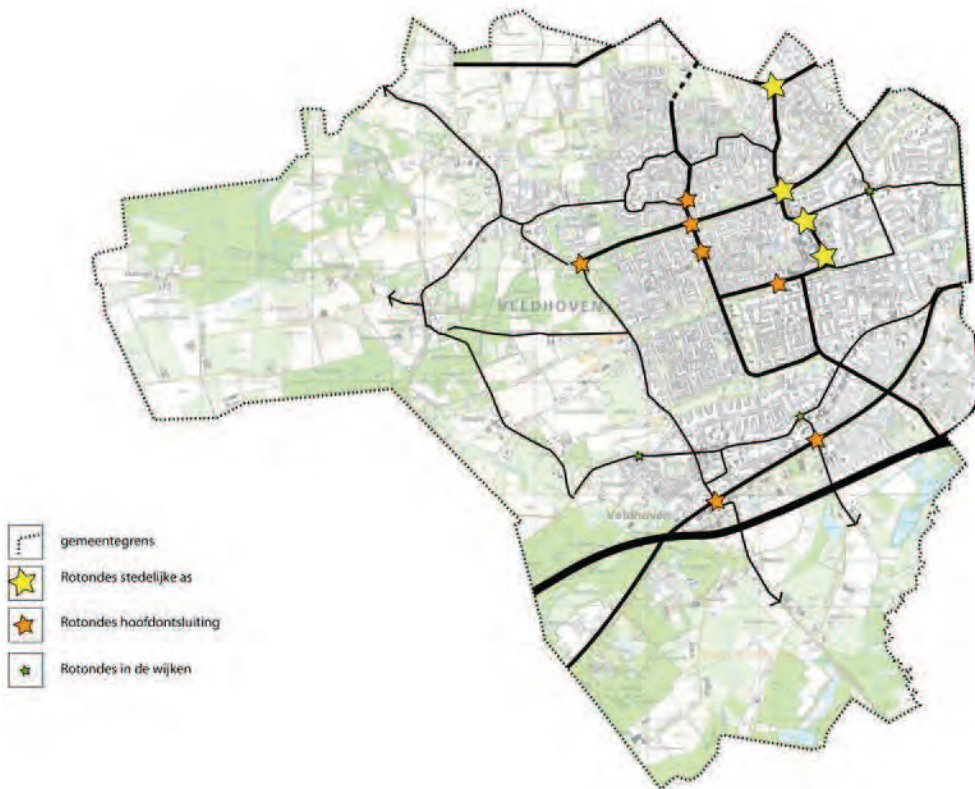
Veldhoven kent een duidelijke infrastructuur van hoofdontsluitingswegen die als een raster over de gemeente liggen. Op de kruisingen van dit raster zijn vaak rotondes aangebracht voor een snelle afwikkeling van het verkeer. Daarnaast worden ook in de woonwijken regelmatig rotondes toegepast. Rotondes hebben niet alleen een verkeerstechnische functie. Door hun ligging op strategische locaties en de toenemend verkeersintensiteit zijn de rotondes ook van belang als belevingselement.

Dit biedt kansen voor de versterking van identiteiten, het creëren van sferen en het benadrukken van structuren. Om tot een gepaste invulling van de rotondes te komen zijn hieronder enkele aanbevelingen gedaan.

- Het passerend verkeer ziet de inrichting op de rotonde slechts beperkt. Een krachtige inrichting met een beperkte verscheidenheid aan materialen geeft rust en overzicht.
- De inrichting moet in evenwicht zijn met de omgeving. Een eenheid tussen rotonde en omgeving geven de plek een identiteit. Bijvoorbeeld: In een landschappelijke omgeving is een natuurlijke inrichting wenselijk.
- Een sterke samenhang tussen de rotondes onderling versterkt de landschappelijke, cultuurhistorische of stedenbouwkundige structuur.
- Het gebruik van gebiedseigen inrichtingsmaterialen versterkt de identiteit.

De samenhang tussen de rotondes in Veldhoven kan gerealiseerd worden door:

- Rotondes op de Stedelijke as die de stedelijke omgeving benadrukken. Bijvoorbeeld door het toepassen van kunstwerken en wisselbeplanting
- Rotondes in de robuuste groenzones met een natuurlijke uitstraling die de relatie met het landschap versterkt. Bijvoorbeeld door een kruidige onderbeplanting met solitaire bomen of heesters
- De verspreid liggende rotondes in de wijken moeten een eenheid vormen en de identiteit van de wijk benadrukken.

Families van rotondes met eenzelfde inrichting zorgen voor eenheid

Voorbeelden van rotonde inrichting

Door de rotondes volgens deze principes in te richten dragen deze bij aan de totale beleving van de openbare ruimte. Het worden accenten met een hoogwaardige inrichting op prominente plekken. Dit biedt de gemeente kansen de rotondes als reclameobject bij ondernemers aan te bieden in de vorm van sponsoring of adoptie. Sponsoring heeft de voorkeur omdat de gemeente de kwaliteit van de inrichting en het onderhoud in de hand kan houden.

Voordat het traject van sponsoring van rotondes door ondernemers wordt ingezet is het belangrijk de inrichting van de rotondes te bepalen. Tevens is het nodig een plan van aanpak op te stellen waarin onder andere aandacht is voor:

- Type sponsoren
- Aanmelding sponsoren
- Uitgangspunten reclame uitingen

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De samenhang tussen de rotondes dient verbeterd te worden volgens bovenstaande uitgangspunten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitwerken van de visie op rotondes tot concrete uitgangspunten en ontwerpen voor de rotondes in Veldhoven. ▪ Bekijken mogelijkheden tot betrekken ondernemers bij inrichting en beheer van de rotondes

3.6 Uitgiftebeleid

In het groenbeleidsplan 1994 is al aangegeven dat voorzichtig omgegaan moet worden met de uitgifte van openbaar groen. Dit is nog steeds het uitgangspunt van het gemeentelijk beleid. Het gemeentelijk groen is namelijk van grote waarde voor de uitstraling van de bebouwde omgeving. Duidelijke criteria zijn nodig om te voorkomen dat groen ongewenst wordt uitgegeven.

De belangrijkste groenelementen zijn vastgelegd in het hoofdstuk groenstructuur. Groen dat onderdeel uitmaakt van de stedelijke groenstructuur of de wijkgroenstructuur komt niet voor uitgifte in aanmerking. Voor het overige groen dient per locatie een afweging gemaakt te worden of uitgifte van groen mogelijk is. Alleen voor minieme stukjes groen of erg smalle strookjes tegen particuliere tuinen aan, ligt uitgifte voor de hand. Groen kan niet worden uitgegeven als het onderdeel uitmaakt van een groter geheel, waardoor het groen versnipperd wordt. Ook wanneer het groen van belang is voor de aankleding van de woonomgeving is uitgifte niet gewenst.

Bovenstaande criteria vormen de basis van het uitgiftebeleid. De ligging van het groen in één van de groenstructuren is daarbij de belangrijkste afweging. De andere criteria uit het huidige uitgiftebeleid zijn echter onvoldoende om voor iedere locatie een gedegen afweging te kunnen maken. Daarom wordt geadviseerd nieuw uitgiftebeleid op te stellen met:

- Stappenplan uitgifte: welke stappen dienen aanvrager en gemeente te doorlopen
- Afwegingskader uitgifte: criteria voor het beoordelen of uitgifte mogelijk is
- Afweging verkoop en verhuur
- Afweging actief of passief beleid

De gemeente heeft geconstateerd dat in het verleden veel snippergroen in wijken is uitgegeven. Het groen dat momenteel nog aanwezig is, is hierdoor van groot belang. Het is daarom aan te bevelen strakke criteria op te stellen, waarbij uitgifte alleen mogelijk is als de bijdrage van het groen aan de uitstraling van de openbare ruimte minimaal is.

Om de uitgifteproblematiek in toekomstige wijken te voorkomen is het aan te bevelen plannen hierop te toetsen. Dit kan door te bekijken of in de plannen kleine stukken groen aanwezig zijn die geen onderdeel uitmaken van een structuur. Het betreft kleine stukjes groen zonder enige samenhang met andere groenelementen. Deze samenhang kan zowel de wijkontsluiting als de aankleding van de wijk betreffen.

Illegaal gebruik van gemeente grond

Soms komt het voor dat burgers bewust of onbewust gemeentegrond in gebruik nemen. Bijvoorbeeld als uitbreiding van tuin, verbreding van de oprit of het doorsteken van groen voor achteruitgangen. De gemeente moet dit illegaal gebruik van de gemeentegrond vroegtijdig constateren zodat de grond terug gevorderd kan worden. Wordt hier te lang mee gewacht, dan verjaard het illegaal gebruik (20 jaar) en wordt de burger eigenaar. De gemeente heeft dan geen zeggenschap meer over de grond.

Om te voorkomen dat dit gebeurt moet onderzocht worden waar zich illegaal gebruik van gemeentegrond in Veldhoven voordoet. De gemeente kan daarna de betreffende burgers sommeren de grond terug te brengen in originele staat. Als de ingebruikname past binnen het uitgiftebeleid kan de grond natuurlijk ook uitgegeven worden aan de burger.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	Op een onderbouwde wijze keuzes maken voor de uitgifte van groen.	▪ Actualisatie uitgiftebeleid met criteria voor de uitgifte van groen
2	Verder beperken en terugdringen van de hoeveelheid illegaal gebruikte gemeentegronden	▪ Inventarisatie van het illegaal gebruik van gemeentegronden inclusief de doorsteken door het groen en het terugvorderen of alsnog uitgeven van deze gronden.

3.7 Uitgangspunten toepassing groen en bomen

Zowel bij nieuwe ontwikkelingen als herinrichting is het van belang een goede afweging te maken van de toe te passen beplanting en bomen. Enerzijds is het van belang om de gewenste uitstraling te realiseren. Anderzijds is dit van belang met het oog op het toekomstige beheer en de duurzaamheid van het groen in Veldhoven.

Hiertoe zijn enkele uitgangspunten gehanteerd:

- De *vitaliteit* van de beplanting moet optimaal kunnen worden gegarandeerd.
- Het *beheer* van de beplanting dient zo effectief en efficiënt mogelijk te worden uitgevoerd.
- De eventuele *overlast* van beplanting voor omwonenden moet zoveel mogelijk worden beperkt.
- De bomen, en in minder mate ook beplanting, moet zoveel mogelijk kunnen uitgroeien tot hun *soorteigen habitus* (groeivorm).

De hieronder opgenomen richtlijnen worden altijd gehanteerd bij ontwikkeling van groen in nieuwbouwwijken. Bij de herinrichting of reconstructie van groen zijn deze richtlijnen een leidraad waar afhankelijk van de situatie, onderbouwd van kan worden afgeweken.

Algemene richtlijnen

- Toepassen beheertypen op geschikte locaties: Door de keuze voor bepaalde groentypen af te stemmen op de plaats in de groenstructuur en de gewenste beeldkwaliteit ontstaat een karaktervolle en beheerbare groenvoorziening.
- Voldoende diversiteit in sortiment: Om een monocultuur te voorkomen is het belangrijk voldoende diversiteit aan te brengen in de beplanting. Zo mag de hoeveelheid van één boomsoort in de gemeente nooit meer bedragen dan 10% van het totale bomenbestand en van een cultivar nooit meer dan 5%.
- Beperken bemesting: Met het toepassen van beplanting die past bij de lokale groeiomstandigheden wordt voorkomen dat extra bemesting moet plaatsvinden. (Dit is één van de minimumeisen uit de "criteria voor duurzaam inkopen van groenvoorzieningen" van Senternovum).

Specifieke richtlijnen voor bomen

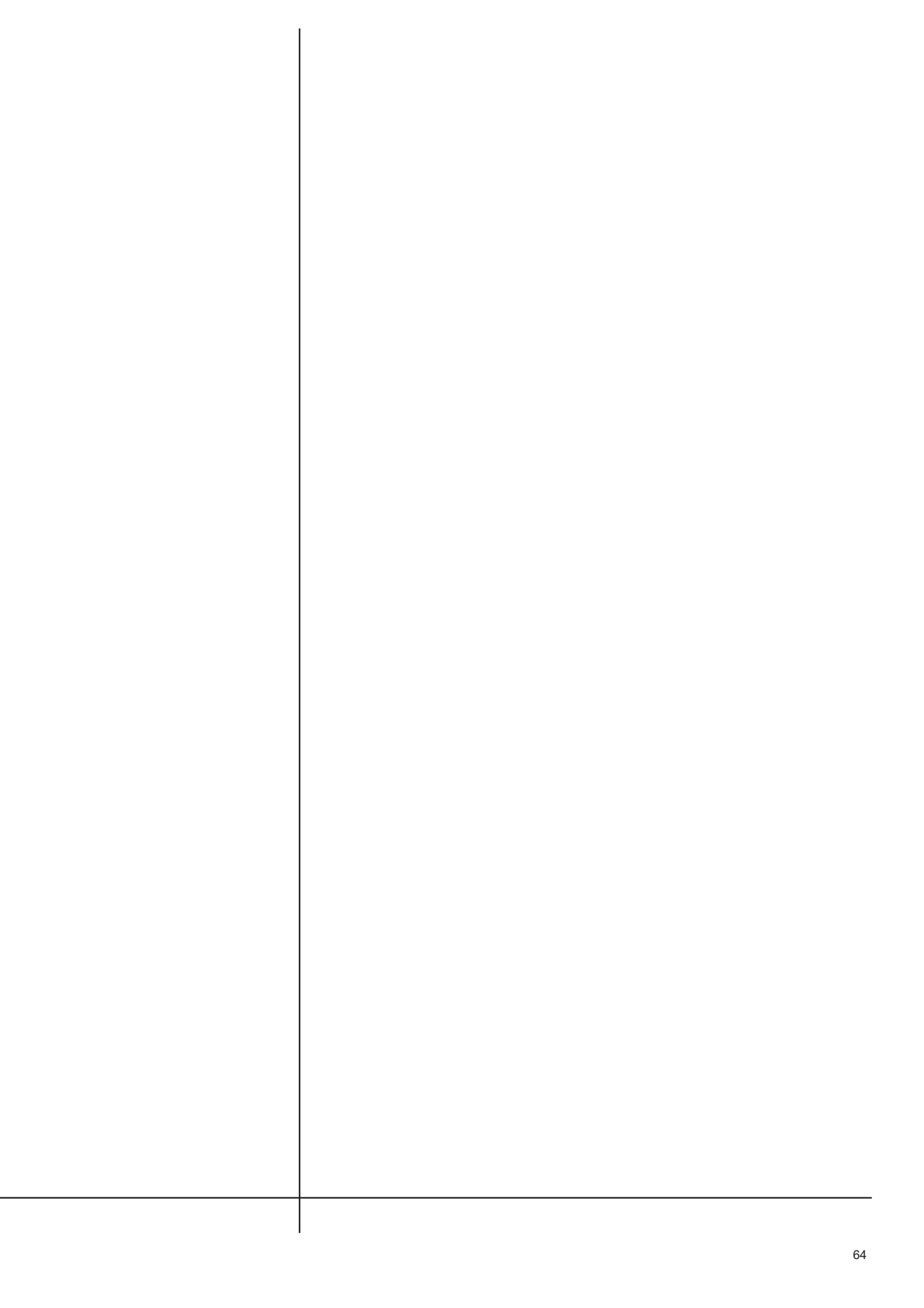
- Geen bomen planten die er eigenlijk niet kunnen staan: Een boom die als jonge boom uitstekend past, maar bij het volwassen worden onherroepelijk problemen oplevert kan beter op voorhand niet worden geplant.
- Soms geen bomen planten versterkt de ervaring van de bomen die er wel staan: Het beleven van een open landschap of een stenige en stedelijke wijk kan een contrast oproepen met besloten of bosachtige delen en met stadse en lommerrijke straten. Deze contrasten kunnen in de beleving van een stad of landschap zeer waardevol zijn.
- Beter één grote boom dan meerdere kleine: De meest waardevolle bomen in de openbare ruimte zijn vaak oude, grote en monumentale bomen. Plant daarom ook bomen die kunnen uitgroeien tot een dergelijk exemplaar. Ook in straatprofielen wordt de voorkeur gegeven aan één rij grote bomen boven toepassing van twee rijen kleinere bomen.
- Bomen in beplanting of gras: De ondergrondse groeiruimte voor bomen is het meest ideaal in beplanting of gras.
- Bomen in verharding: Voor een boom in de verharding moet de grond, twee in principe conflicterende functies vervullen: een dragende functie onder de verharding

en een verzorgende functie voor de boom (vocht, voeding, zuurstof en beworteling smogelijkheden). Wanneer nieuwe bomen in verharding worden toegepast moeten daarom altijd ondergrondse maatregelen worden genomen om de ondergrondse groei ruimte van de boom te verbeteren.

Specifieke richtlijnen voor beplanting

- Grotere groeneenheden hebben de voorkeur boven kleinere groeneenheden: Het toepassen van grote plantvakken in plaats van meerdere kleine plantvakken heeft als voordeel dat de beplanting robuuster is en sneller sluit. Kleinere plantvakken zijn gevoeliger voor doorlopen, vernieling of uitval van beplanting.
- Beheerbewust toepassen van beplanting: Door te kiezen voor beplanting van eenzelfde beheertypen (bijvoorbeeld vakbeplanting met bodembedekkers of gazon) wordt de diversiteit van werkzaamheden beperkt en kan het beheer efficiëntere en aaneengesloten plaatsvinden.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De gemeente Veldhoven streeft naar een duurzame groenstructuur met een effectief beheer	
2	De bovengenoemde richtlijnen worden als uitgangspunten gehanteerd bij reconstructies en planvorming	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementatie van de richtlijnen binnen de gemeentelijke organisatie ▪ Opnemen van de richtlijnen in het op te stellen Handboek voor de openbare ruimte

4. Bomenbeleid

Bomen hebben een belangrijke rol bij de inrichting van de buitenruimte en dragen bij aan de beleving van onze groene leefomgeving. Helaas is de waarde van bomen niet altijd bij iedereen duidelijk. Bij inrichting en gebruik van de buitenruimte kunnen bomen daarom nog wel eens het onderspit delven. De gemeente Veldhoven heeft op veel plaatsen karakteristieke bomen en boomstructuren. Instandhouding van deze waardevolle elementen vraagt om duurzaam boombeleid. Zeker wanneer het gaat om veiligheid, vitaliteit, bescherming en het afhandelen van meldingen is het belangrijk beleid te hebben voor de omgang met bomen. Door het vastleggen van beleid wordt gewerkt aan een duurzaam en goed beheerbaar bomenbestand. Voor het boombeleid zijn de volgende aspecten van belang:

Boombescherming

Bomen die nu in de gemeente aanwezig zijn, bepalen het beeld. Bepaalde bomen zijn daarbij zeer waardevol, zoals de nog bestaande boomstructuren langs oude linten, markante solitaire bomen of de karakteristieke bomen zoals de lindes op de brink in Zandoerle. Deze bomen verdienen extra bescherming in de vorm van een objectief en overzichtelijk kapbeleid en uitgangspunten voor de instandhouding van de bomen.

Ontwikkeling en inrichting

Alleen het in stand houden van huidige bomen is niet voldoende om ook op langere termijn een aantrekkelijk bomenbestand binnen de stad te handhaven. Om kwantitatief en kwalitatief het gemeentelijk bomenbestand op peil te houden is het belangrijk dat bij de inrichting al rekening gehouden wordt met structuren, een passende boomsoort of de inpassing van bomen bij nieuwbouwwerkzaamheden.

Burgers en bomen

Burgers hebben dagelijks te maken met bomen in hun stad. Met name over de bomen in de eigen straat of buurt heeft men al snel een mening en worden bij klachten direct gevraagd om kap van de boom. Omdat de gemeente Veldhoven streeft naar een duurzame inrichting van de openbare ruimte is het niet altijd wenselijk elke boom te verwijderen. Om te bepalen wanneer een boom bij klachten toch verwijderd moet worden zijn richtlijnen opgesteld. Daarnaast is het noodzakelijk om begrip en draagvlak te creëren voor deze keuzes door burgers voldoende te informeren.

4.1 Kapbeleid

Bomen die nu in de stad aanwezig zijn, bepalen het beeld. Bepaalde bomen zijn daarbij zeer waardevol, zoals de belangrijke boomstructuren, markante solitaire bomen, karakteristieke bomen in een wijk of die enkele bomen in het centrum. Deze bomen moeten extra bescherming krijgen in de vorm van een objectief en overzichtelijk kapbeleid en uitgangspunten voor de instandhouding van de bomen.

Huidig kapbeleid

De gemeente Veldhoven heeft haar kapbeleid vastgelegd in de Algemene plaatselijke verordening (Afdeling 3, artikel 4.9 en 4.10). Naast een aantal begripsomschrijvingen is in deze afdeling beschreven dat voor de bomen opgenomen op de lijst van beschermde bomen een kapvergunningsplicht geldt. Tevens is het ook voor houtopstanden buiten de bebouwde kom (die een zelfstandige eenheid vormen en niet groter zijn dan 10 are) noodzakelijk bij kap een kapvergunning aan te vragen.

De bomenlijst is in het verleden opgesteld en de gehanteerde criteria zijn daarbij niet vastgelegd. Hierdoor heeft de bomenlijst een subjectief karakter en bestaat de mogelijkheid dat niet alle waardevolle bomen zijn opgenomen. In de praktijk betekent dit dat de bomen die niet op de lijst van beschermde bomen staan zonder kapvergunning gekapt mogen worden. Dus ook in de stedelijke- en wijkgroenstructuren zouden bomen zomaar kunnen verdwijnen.

Daarnaast ligt het beleid en toezicht op de instandhouding van de bomen verspreid over verschillende afdelingen binnen de gemeentelijk organisatie. Dit resulteert in onduidelijkheid, tegenstrijdige adviezen en problemen bij het beoordelen van de kapaanvragen.

Verbetering kapbeleid

Een actuele verschuiving die zichtbaar is bij veel Nederlandse gemeentes is het dereguleren van het kapbeleid. Dit was ook het uitgangspunt bij het opstellen van het huidige kapbeleid in de gemeente Veldhoven. Het is dan ook aan te bevelen deze methode te handhaven. De systematiek voor het opstellen van de bomenlijst dient echter uitgewerkt en gespecificeerd te worden om een werkbaar situatie te realiseren.

Allereerst moet de lijst met beschermde bomen worden herzien. Een objectieve manier om dit te doen is door middel van een puntensysteem. In het puntensysteem worden criteria opgenomen waaraan een boom moet voldoen als deze behouden moet blijven. Criteria kunnen bijvoorbeeld zijn: boomsoort, levensverwachting en ruimtelijke betekenis. Voor elk criterium krijgt een boom een aantal punten. Hoe hoger het aantal punten, hoe waardevoller de boom is. Bomen die hoog genoeg scoren en bomen in de waardevolle boomstructuren worden opgenomen in de waardevolle bomenlijst/kaart. Zo kan de gemeenteambtenaar (en indien wenselijk ook de burgers zelf) op elk moment controleren of een boom beschermd is. Dit maakt efficiënt beschermen mogelijk.

Daarnaast is het voor de instandhouding van groenstructuren belangrijk ook de boomstructuren en boomvlakken te beschermen binnen het kapbeleid. Als voorbeeld kan hiervoor het Groene kaartmodel van de Bomenstichting worden gebruikt.

Het kapbeleid wordt binnen de gemeentelijke organisatie op een overzichtelijke wijze uitgezet zodat het niet alleen de gemeente ambtenaar, maar ook voor burgers inzichtelijk is wanneer en waarvoor een kapvergunning moet worden aangevraagd.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De gemeente wil haar waardevolle bomen goed beschermen en zal daarvoor een herziening van het kapbeleid doorvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herziening lijst beschermde bomen op basis van objectieve beoordelingscriteria ▪ Aanpassen kapbeleid zodat ook de belangrijke boomstructuren en vlakken worden beschermd
2	Het geactualiseerde kapbeleid wordt inzichtelijk gemaakt voor burgers en gemeentelijke organisatie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verbeteren organisatiestructuur rondom het kapbeleid

4.2 Bomen en ontwikkelingen

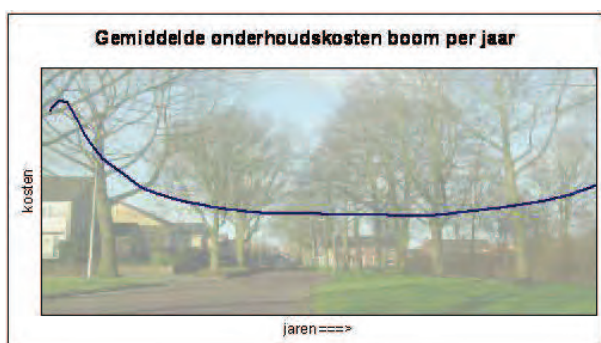
De openbare ruimte is voortdurend in ontwikkeling. Soms is dat kleinschalig zoals een herinrichting van een plantsoen, dan weer zijn het grotere ingrepen. Vooral de wegreconstructies en bouwplannen hebben veel invloed op de aanwezige bomen. Bomen hebben tijd nodig om uit te groeien tot volwassen bomen. De gemeente streeft naar een duurzaam boombestand waarbij bomen deze gelegenheid krijgen.

Inpassing van bomen

Bij bouwprojecten en renovaties komt het regelmatig voor dat bomen worden gekapt om ruimte te maken voor de werkzaamheden en de nieuwbouw. Het omliggende groen wordt vervolgens opnieuw ingericht. Datzelfde wordt gedaan bij het reconstructies van wegen, waarbij vaak alle bovengrondse inrichting wordt verwijderd en een nieuwe, jonge beplanting wordt teruggebracht. Wegen en riolering worden gemiddeld elke 40-50 jaar vervangen. Door hierbij ook telkens de bomen te vervangen krijgen ze niet de mogelijkheid volledig uit te groeien en worden de hieronder beschreven voordelen van een volwassen boom onvoldoende benut. Het is daarom van belang bij reconstructies en bouwprojecten ook bomen die niet zijn opgenomen op de bomenlijst in te passen in de nieuwe plannen.

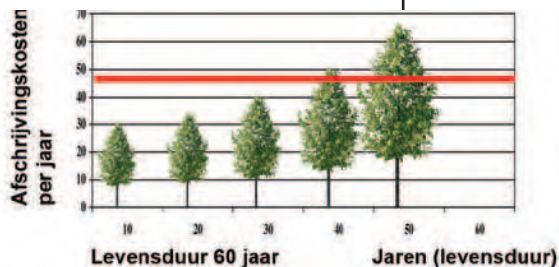
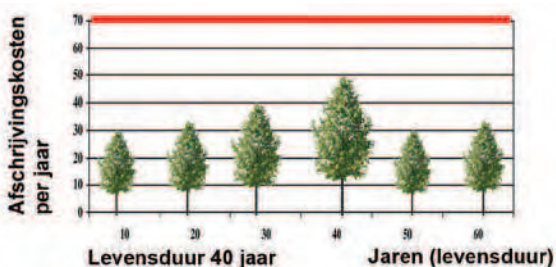
Onderhoudskosten

De eerste jaren na aanplant heeft een boom intensief onderhoud nodig. Naarmate de boom ouder wordt nemen de kosten voor het onderhoud af. Wanneer de boom aan het eind van zijn levensduur komt kunnen de kosten weer stijgen omdat specialistische werkzaamheden nodig zijn. In onderstaand overzicht zijn de gemiddelde onderhoudskosten uitgezet tegenover de levensfase van de boom.

Afschrijvingskosten

Naast het verschil in onderhoudskosten, heeft het handhaven van bomen ook een grote invloed op de afschrijvingskosten die per jaar nodig zijn om de boom te kunnen vervangen. Wanneer elke 40-50 jaar nieuwe bomen worden aangeplant is de afschrijvingstermijn korter dan de bomen pas na 60 jaar worden vervangen. De kosten voor vervanging kunnen dan over een langere periode worden uitgesmeerd waardoor de jaarlijkse kosten omlaag gaan.

Niet-geldelijke waarde van volwassen bomen

Oudere bomen hebben een grotere waarde voor bijvoorbeeld het afvangen van fijnstof en de biodiversiteit. Daarmee leveren oudere bomen een grotere bijdrage aan de verbetering van de leefomgeving dan jonge bomen. Daarnaast heeft een volwassen boom een aantrekkelijker beeld dan een jonge boom.

Bouwen en bomen

Het streven naar behoud van bomen bij wegreconstructies en bouwplannen vraagt om een goede bescherming van deze bomen en hun standplaats. Kleine werkzaamheden kunnen al grote gevolgen hebben voor de levensvatbaarheid van de boom. Uitgangspunt bij werkzaamheden is dat in de kroonprojectie niet gewerkt mag worden. Dit is echter niet in alle gevallen mogelijk. Wanneer werkzaamheden binnen de kroonprojectie noodzakelijk zijn, zal de gemeente erop toe moeten zien dat deze werkzaamheden geen nadelige gevolgen hebben voor de boom.

Dit toezicht kan worden uitgevoerd aan de hand van een lijst met voorschriften die gehanteerd moeten worden bij werkzaamheden. Deze voorschriften kunnen betrekking hebben op:

- Bescherming van stam en wortels
- Vrijhouden van de kroonprojectie van bouwverkeer, schadelijke stoffen, opslag bouw materiaal en keten
- Beperking van schade bij aanleg van kabels en leidingen
- Grondwaterstandwijziging rond de boom
- De inrichting van het terrein rond de boom

Deze voorschriften kunnen ook worden opgenomen in bestekken van de gemeente, zodat bomen voldoende worden beschermd bij bijvoorbeeld reconstructies van wegen. Bij bouwwerkzaamheden rond (waardevolle) bomen die behouden dienen te worden, kan van de aanvrager van een bouwvergunning een Boom Effect Analyse (BEA) worden verlangd. Hierin wordt de groeiplaats van de boom, en de gevolgen van de werkzaamheden op deze groeiplaats, onderzocht. Vervolgens worden aanbevelingen gedaan hoe de boom tijdens en na de werkzaamheden duurzaam in stand kan worden gehouden. Hierdoor kunnen bomen ook na de werkzaamheden bijdragen aan het groene beeld. Deze BEA kan verplicht worden gesteld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), bijvoorbeeld wanneer in de nabijheid van de bomen opgenomen op een waardevolle bomenlijst werkzaamheden worden uitgevoerd.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	Bij bouwprojecten en reconstructies zullen de bestaande bomen zoveel mogelijk worden ingepast.	<ul style="list-style-type: none">▪ Bij renovatie en bouwplannen vooraf inventariseren welke bomen behouden moeten blijven▪ Opstellen van BEA's voor de bomen die behouden moeten worden.

4.3 Omgaan met overlast door bomen

Bomen zijn belangrijk voor onze leefomgeving. Ze hebben veel verschillende functies en zijn waardevol voor verbetering van de luchtkwaliteit en diversiteit aan flora en fauna in de gemeente. Maar bomen geven ook problemen. Vaak worden deze problemen veroorzaakt door een verkeerde soortkeuze bij aanplant of ontwikkelingen rondom de boom waardoor de groei ruimte wordt beperkt. Hierdoor kunnen zich problemen als opdruk, plak door luizen of hinder door bladval voordoen.

De gemeente krijgt vaak van burgers verzoeken om bomen die problemen veroorzaken te kappen. Wanneer deze verzoeken allemaal gehonoreerd zouden worden, is het bijna nergens in de gemeente nog mogelijk bomen toe te passen. Daarom zal de gemeente afhankelijk van het type probleem bepalen of een boom verwijderd wordt of dat de problemen met maatregelen worden bestreden.

De problemen die burgers ondervinden kunnen in drie categorieën worden onderverdeeld. Allereerst seizoensgebonden klachten. Het betreft vaak kortstondige problemen als bladval, stuifmeelverspreiding of luizenplak die irritatie opleveren bij burgers. Het bemoeilijkt het gebruik van de openbare ruimte maar leidt niet tot onoverkomelijke gevaren of schade.

Als tweede categorie klachten worden ondervonden door uitgroei van bomen. Dit geeft problemen als opdruk van verharding, laaghangende takken of overhangende takken tegen gebouwen. Deze problemen hebben vooral te maken met de beperkte ruimte waarin de bomen staan. In deze categorie kunnen de problemen leiden tot beperkte gevaren zoals het struikelen over losliggende tegels. In het algemeen zijn deze problemen oplosbaar met het uitvoeren van ingrepen zoals het snoeien van de kroon, het plaatsen van wortelschermen of herstraten van de verharding.

Bij de laatste categorie zijn de problemen met de boom zo groot dat schade kan ontstaan of dat bomen een gevaar opleveren voor voorbijgangers of nabijgelegen woningen. Wanneer zich deze problemen voordoen zal de boom verwijderd worden. In onderstaand schema zijn de categorieën overzichtelijk naast elkaar gezet met daarbij de problemen die zich kunnen voordoen en de wijze waarop de gemeente hiermee omgaat.

De tabel op de volgende pagina geldt als uitgangspunt voor de meest voorkomende meldingen. Elke situatie is echter anders en ter interpretatie van de behandelaar. Deze uitgangspunten zijn een hulpmiddel bij de beoordeling of maatregelen nodig zijn. Bij de uitvoering van maatregelen staat duurzaam voorop en moeten de kosten opwegen tegen de baten.

	Mogelijke problemen (als indicatie)	Acties (als indicatie)
Seizoensgebonden klachten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bladval en vallende vruchten ▪ Druipen van bijv. Linde ▪ Niet schadelijke insecten ▪ Allergieklachten 	<p>Mogelijke klachten zijn niet zwaar genoeg en worden niet nader in behandeling genomen. Er volgen geen ingrijpende acties naast het reguliere onderhoud.</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Extra blad/ vuil ruimen bij veel blad- of vruchtval.
Klachten door uitgroei van bomen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beperkte toetreding zon/ licht ▪ Belemmering uitzicht (niet verkeerstechnisch) ▪ Schade door wortels (bijv. opdruk) ▪ Laaghangende takken ▪ Vallende takken ▪ Schadelijke insecten 	<p><i>Bomen in de groenstructuur of waardevolle boom:</i> Deze bomen dienen behouden te blijven. Daarom worden de klachten met structurele onderhoudsmaatregelen beperkt/ opgelost. Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Snoeien van laaghangende takken <p><i>Geen bomen uit de groenstructuur of als waardevolle boom opgenomen.</i> Er wordt afgewogen of de onderhoudsmaatregelen structureel zijn en de kosten opwegen tegen de baten. Zijn de onderhoudsmaatregelen niet structureel genoeg of te kostbaar dan <i>kan</i> de boom verwijderd worden.</p>
Schades en gevaar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bomen groeien tegen gebouwen ▪ Belemmering uitzicht (verkeerstechnisch) 	<p><i>Bomen in de boomstructuur of waardevolle boom:</i> Deze bomen dienen behouden te blijven. Daarom worden de klachten allereerst met structurele onderhoudsmaatregelen beperkt/ opgelost. Wanneer dit niet het gewenste resultaat heeft kan de boom in uitzonderlijks situaties verwijderd worden</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Snoeien van de kroon ▪ Wortelsnoei ▪ Plaatsen wortelschermen <p>Wanneer de structurele maatregelen niet voldoende resultaat bieden zal de boom verwijderd worden.</p> <p><i>Geen bomen in boomstructuur of als waardevolle boom opgenomen.</i> Klacht is ernstig en is redelijkerwijs niet met maatregelen op te lossen of de maatregel is te kostbaar. Boom dient gekapt te worden.</p>

Het is niet altijd nodig maatregelen uit te voeren om klachten te beperken. Vaak is het genoeg burgers uit te leggen waarom bepaalde handelingen worden uitgevoerd en keuzes gemaakt zijn.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	Bomen zijn belangrijk voor de leefomgeving en moeten zoveel mogelijk beschermd worden. Klachten met betrekking tot bomen moeten altijd goed afgewogen worden voordat de boom wordt weggehaald.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burgers meer informeren over werkzaamheden en keuzes die te maken hebben met de inrichting van hun openbare ruimte

5. Beheer en onderhoud

5.1 Differentiatie in beheer

De openbare ruimte heeft verschillende functies. In het centrum ligt de nadruk vooral op een aantrekkelijke woonomgeving en een representatieve uitstraling van het winkelgebied, terwijl in de woonwijken veel meer aandacht moet zijn voor een prettige en sociale woonomgeving die bruikbaar is voor spelen en recreatie. Deze verschillen in het gebruik van de openbare ruimte maken dat ook het gewenste verzorgingsbeeld van elk gebied anders is. Een differentiatie in het beheer wordt dan ook vaak onbewust al uitgevoerd.

De gemeente Veldhoven heeft in de groenonderhoudsbestekken onderscheid gemaakt in intensief onderhoud en normaal onderhoud. Bij uitvoering van het groenonderhoud wordt over de gehele gemeente kwaliteitsniveau normaal nagestreefd, met uitzondering van het centrumgebied waar het onderhoudsniveau intensief is. Met deze twee functiegebieden is nog niet voldoende differentiatie aan te geven tussen de functies en ambities van de openbare ruimte en het gewenste verzorgingsbeeld. Daarom worden de functiegebieden stedelijke as, woonwijken, groenzones en bedrijventerreinen ook onderscheiden. Tevens wordt het kwaliteitsniveau natuurgericht toegevoegd. (Dit kwaliteitsniveau is al aanwezig in het beheersysteem van de gemeente maar is nog niet toegekend aan gebieden.)

Kwaliteitsniveaus	
A Intensief	Gericht op het behouden van de maximale esthetische en architectonische waarde met een optimaal verzorgd beeld.
B Normaal	Gericht op het realiseren van een verzorgd beeld waarbij groen kan uitgroeien tot zijn natuurlijke habitus en waarbij in beperkte mate kruidengroei getolereerd wordt.
C Natuurgericht	Gericht op een acceptabel beeld waarin natuurwaarden en natuurbeleving een meerwaarde geven.

De kwaliteitsniveaus kunnen op verschillende manieren in Veldhoven worden toegepast. In onderstaand overzicht zijn op basis van de functiegebieden drie scenario's voorgesteld die voor Veldhoven de meest realistische differentiatie mogelijkheden weergegeven.

	Centrum	Stedelijke as	Wijken	Bedrijventerrein	Robuust raamwerk en randen	Globale kostenindicatie	
Huidige	A	B	B	B	B	€ 1.791.320,-	100%
Scenario 1:	A	A	A	A	A	€ 2.060.000,-	115%
Scenario 2:	A	A	B	B	C	€ 1.773.400,-	99%
Scenario 3:	A	B	B	C	C	€ 1.701.750,-	95%

Keuzevoorstel

Scenario 2 sluit het beste aan bij de wens voor een goed verzorgd centrumgebied en stedelijke as als visitekaartje van Veldhoven voor bezoekers. Met een intensief beheer wordt een representatief beeld geleverd wat de uitstraling van Veldhoven versterkt. De woonwijken en het bedrijventerrein hebben door het normale kwaliteitsniveau een functionele inrichting en een verzorgde uitstraling. Zeker voor het bedrijventerrein is een verzorgde uitstraling van economisch belang. Het robuuste raamwerk en de rand van de kern hebben een natuurlijke uitstraling waarbij een natuurgericht beheer passend is. Daarnaast heeft dit scenario een goede verhouding tussen kwaliteit en kosten.

Het schema op de vorige pagina geeft een globale indicatie van de kosten bij verdere differentiatie van het groenbeheer. Voor het dagelijks beheer volgens één van de scenario's is een verdere detaillering van de functiegebieden en het beheerregime noodzakelijk. Enkele voorbeelden hiervan: In de wijken kan bij speelterreinen meer aandacht nodig zijn voor het ruimen van zwerfvuil en in het robuuste raamwerk wordt langs paden één keer extra gemaaid ten opzichte van het overige gras.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De gemeenteraad stemt in met de voorkeur vanuit de gemeentelijke organisatie of kiest voor een ander scenario	<ul style="list-style-type: none">▪ Scenariokeuze uitwerken in het groenbeheerplan met een doorrekening van de verwachte beheerkosten▪ Verwerken van de differentiatie in toekomstige beheerbestekken

5.2 Onkruidbestrijding

De aanwezigheid van onkruid één van de meest storende effecten op het netheidsbeeld van de openbare ruimte. Veel burgers leiden de kwaliteit van het beheer af aan de hoeveelheid onkruid op de verharding of in het groen. Bij het beheren van de openbare ruimte maakt de gemeente Veldhoven beperkt gebruik van chemische middelen. Het is echter te verwachten dat de wettelijke mogelijkheden voor het gebruik van chemische middelen steeds beperkter en strenger worden. In de criteria voor duurzaam inkopen van groenvoorzieningen (Senternovum, 1 dec. 2008) is aangegeven dat structureel gebruik van gewas-beschermingsmiddelen onnodig is. Slechts in specifieke gevallen (benoemd in de criteria) is chemische bestrijding nodig. Gemeentes dienen in 2010 voor 75% en in 2015 voor 100% volgens deze criteria in te kopen. Dit betekent dat chemische bestrijdingsmiddelen nog maar beperkt toegepast kunnen worden. Bijvoorbeeld volgens de DOB-methode op verhardingen. *(Tijdens het opstellen vandit groenbeleidsplan zijn door de Tweede Kamer voorstellen gedaan om criteria ten aanzien van duurzaam inkopen om te zetten naar gunningscriteria. Aangeraden wordt de actualiteiten hieromtrent te volgen en zonedig het beleid hierop aan te passen)*

Chemische onkruidbestrijding

Op verhardingen maakt de gemeente gebruik van onkruidbestrijding volgens de DOB-methode. Hierbij wordt alleen daar waar onkruid staat een bestrijdingsmiddel toegepast. Deze methode van selectief en specifiek bestrijden van onkruid stelt onder andere eisen aan: weersomstandigheden, materiaal waarmee het middel wordt toegediend en locaties waar nooit chemische middelen toegepast mogen worden. Doelstelling is de afspoeling naar het milieu en met name oppervlaktewater te beperken. Daarnaast vindt structurele registratie plaats als bewijs van een correcte werkwijze.

In beplanting werd tot oktober 2008 gebruik gemaakt van Casoron. Met het verbod op het gebruik van middelen met dichlobenil als werkzame stof is Casoron niet meer toegestaan voor professionele gebruikers als de gemeente. Omdat een vergelijkbaar middel niet voor handen is zal meer mechanische onkruidbestrijding moeten plaatsvinden om het gewenste verzorgingsbeeld te kunnen realiseren.

De middelen Toki en Kerb zijn een beperkte vervanging van Casoron. Ervaring met deze middelen zijn nog zeer beperkt aanwezig en de middelen zijn niet op alle onkruiden toepasbaar. Belangrijke nadelen zijn dat Toki niet gebruikt mag worden in het openbaar gebied en dat aan het gebruik van beide middelen strenge veiligheidseisen gesteld zijn zoals het dragen van beschermende kleding.

Chemischvrij beheer

De verwachting is dat het gebruik van chemische middelen in de toekomst geheel wordt verboden. Dit maakt het noodzakelijk uitspraken te doen over de manier waarop de gemeente haar onkruidbeheer gaat uitvoeren. De omvorming naar een chemisch vrij beheer kan op twee manieren worden uitgevoerd.

	Voordelen	Nadelen
Per direct stoppen (1 januari 2010)	<ul style="list-style-type: none">Minder milieubelastingVoorbeeldrol gemeenteVooruit kijken naar de toekomst	<ul style="list-style-type: none">Openbare ruimte is nog niet volledig aangepast op chemisch vrij beheerAchteruitgang in beeld of hogere beheerkosten
Geleidelijke afbouw	<ul style="list-style-type: none">Voldoende tijd om omvormingen en renovaties uit te voerenMogelijkheid om pilots uit te voeren om de meest geschikte beheermethode te vindenLeren van de resultaten in andere gemeentes	<ul style="list-style-type: none">Milieubelasting blijft nog enkele jaren aanwezig

Een geleidelijke afbouw van het gebruik van chemische middelen (met name op verharding) heeft de voorkeur boven het per direct stoppen. Door de geleidelijke afbouw kan de gemeente de komende jaren gebruiken om de openbare ruimte intensief om te vormen en zo de inrichting af te stemmen op chemisch vrij beheer.

Daarnaast kan deze periode worden aangegrepen om verschillende methoden uit te proberen middels één of meerdere pilots. Het is aanbevelenswaardig de pilot als volgt uit te voeren:

- Bepalen geschikte wijk voor pilot. Deze wijk moet overzichtelijk zijn (niet te groot), veel verschillende elementen van de openbare ruimte bevatten (soorten beplanting, verharding e.d.) en bij voorkeur representatief zijn voor een groot deel van de gemeente Veldhoven (geen nieuwbouwwijk, geen te oude wijk)
- Bepalen gevolgen chemischvrij onderhoud voor kosten en beeldkwaliteit
- Bepalen chemischvrije werkmethoden (bijvoorbeeld schoffelen in beplanting en borstelen/heetwater/branden op verharding)
- Scan/inventarisatie geschiktheid beplanting en verharding voor chemischvrij beheer (open beplantingen zijn duurder chemischvrij te beheren dan gesloten beplantingen)
- Uitvoeren van werkzaamheden voor chemischvrij beheer met een minimale looptijd van 3 jaar
- Monitoring van het behaalde beeld in de openbare ruimte (minimaal 4 keer per jaar)
- Opstellen conclusies per jaar: kosten op basis van nacalculatie en behaald beeld in de openbare ruimte

Mogelijke methoden voor de pilot

De gemeente heeft verschillende mogelijkheden om onkruiden op verharding te bestrijden. Naast het toepassen van één van deze methodes heeft het regelmatig vegen van verhardingen een positief effect op de beeldkwaliteit en de benodigde intensiteit van bijvoorbeeld de DOB-methode. Door vegen worden organische stoffen afgevoerd waardoor de voedingsbodem voor onkruiden wordt verwijderd. Onkruid heeft dan minder ontkiempingsmogelijkheden.

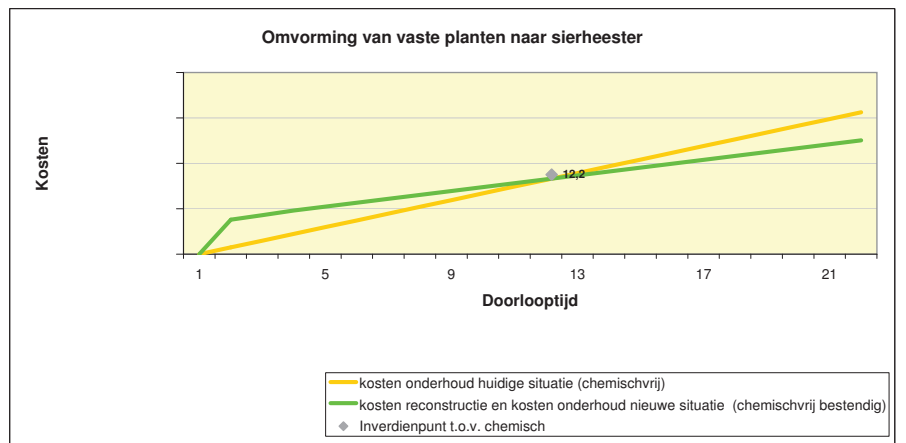
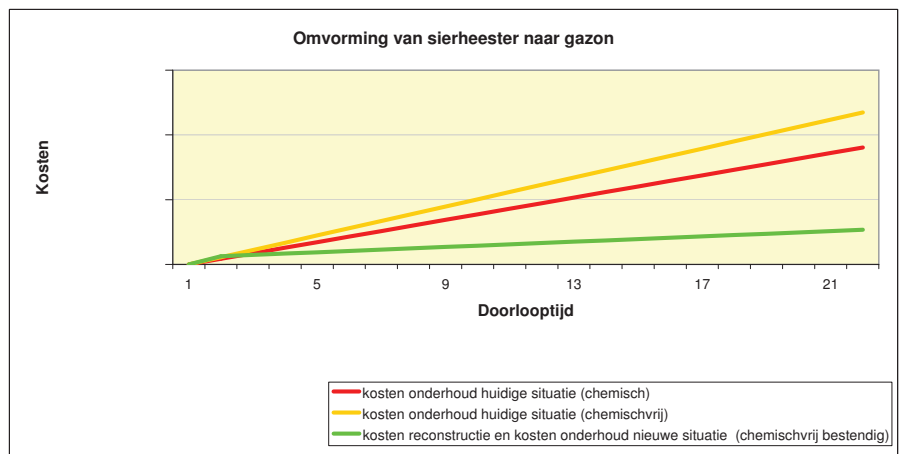
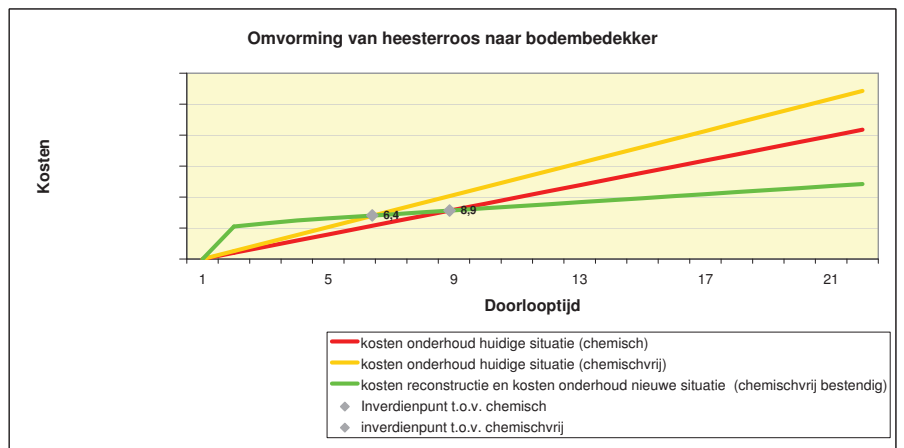
Methodie	Omschrijving	Voordelen	Nadelen
Selectieve heetwater methode	Heet (bijna kokend) water wordt op het onkruid gespoten.	Toepasbaar op moeilijk bereikbare locaties (rond obstakels).	Door het gebruik van materieel (machines) is de kans aanwezig dat de verharding uit elkaar wordt gereden.
Borstelen	Met borstel worden onkruiden los gemaakt.	Borstelen verwijdert ook andere vervuiling zoals bladeren, zwerfvuil, zand en stof die een voedingsbodem vormen voor onkruiden op de verharding.	Door te borstelen kan beschadiging ontstaan aan verharding, obstakels en muren. Daardoor moet enige afstand tot deze obstakels worden genomen. Het onkruid dat blijft staan moet op een andere methode of met kleiner materieel worden verwijderd. Door het gebruik van materieel (machines) is de kans aanwezig dat de verharding uit elkaar wordt gereden.
DOB-methode	Selectieve chemische bestrijding door alleen bestrijdingsmiddel toe te passen op plekken met onkruid. Voorafgaand is het nodig te vegen.	effectieve bestrijding zowel boven als ondergrondse delen.	(beperkte) milieubelasting door uitspoeling middel.

Methode	Omschrijving	Voordelen	Nadelen
Foam	Heet schuim wordt onder hoge druk op de verharding aangebracht	Boven en ondergrondse delen worden aangetast. Restanten vergaan, dus is vegen niet nodig.	De methode wordt op kleine schaal in Nederland toegepast. Vooral inzetbaar op kleinschalige gebieden zoals centrum, begraafplaats
HOB (hetelucht methode)	Selectieve bestrijding met hete lucht. De lucht wordt opgewarmd met gas	Uitputting van het onkruid. Laag gasverbruik	De methode wordt op kleine schaal in Nederland toegepast. Door het gebruik van materieel (machines) is de kans aanwezig dat de verharding uit elkaar wordt gereden.

De gemeente Veldhoven heeft ruim 138.000 m² aan elementverharding. Voor het jaarlijks bestrijden van onkruiden op kwaliteitsniveau normaal kan uitgegaan worden van onderstaande kostenindicatie. Het vegen van de verharding is hierin niet meegenomen. Het vegen van elementverharding bedraagt € 2.50,- per are per keer.

Methode	Kosten per m ²	Indicatie gemeente Veldhoven
Selective heetwater methode	€ 0,30	€ 41.400,-
Borstelen	€ 0,35	€ 48.300,-
DOB-methode	€ 0.10	€ 13.800,-
Foam	€ 0.55	op kleine schaal inzetbaar
HOB-methode		

Beleidskeuze	Actiepunten
1 In Veldhoven wordt het gebruik van chemische middelen geleidelijk afgebouwd.	<ul style="list-style-type: none"> Om te bepalen welke methode van onkruidbestrijding past bij de gemeente Veldhoven wordt een pilot uitgevoerd. Voorafgaand aan de pilot wordt een plan van aanpak met financiële indicatie opgesteld.

5.3 Vervanging van groen

Het openbaar groen is continu in ontwikkeling. Om het gewenste beeld te realiseren en het functioneel gebruik van het groen mogelijk te maken moet het groen regelmatig kritisch beoordeeld worden. Daar waar het groen niet meer voldoet vindt vervanging plaats. Groen wordt vervangen wanneer het niet meer voldoet aan de gewenste kwaliteit, de gebruiks- en belevingswaarde afneemt of wanneer het niet meer praktisch beheerbaar is.

Kwaliteit beplanting	Beplanting maakt een zekere levenscyclus door, waarbij de kwaliteit van de beplanting op een gegeven moment afneemt. De diverse beplantingstypen hebben een levensduur die varieert van 0.5 tot 75 jaar. Naast het afsterven van bomen en heesters na een zekere levenscyclus maken ook andere factoren vervanging noodzakelijk: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Intensief gebruik van bijvoorbeeld gazons of speelterreinen ▪ Vandalisme, vernieling en schades ▪ Ziektes en plagen
Gebruiks- en belevingswaarde	Naast kwaliteit zijn ook de gebruiks- en belevingswaarde van belang. Beheer heeft namelijk ook betrekking op de inrichting van de openbare ruimte en het reguleren en stimuleren van het dagelijks gebruik. De gebruiker bepaalt hierbij waaraan behoefte is. Beheren betekent dan ook dat altijd wordt bekeken of de inrichting voldoet aan de functie. Zo nodig wordt de inrichting bijgesteld.
Praktisch beheer	De gemeente brengt de komende jaren differentiatie in het beheer aan (paragraaf 5.1). Het is van belang de inrichting van het openbaar groen af te stemmen op deze differentiatie. Bepaalde beheergroepen (bijv. bosplantsoen) kennen een extensief beheer. Wanneer deze beheergroepen aanwezig zijn in een zone met intensief verzorgingsbeeld is het wenselijk deze vakken om te vormen naar een beheergroep met een meer intensiever beheer.

Naast het vervangen van groen vanwege bovenstaande belangen kan het omvormen van groen ook een positief effect hebben op de beheerkosten van de gemeente. Zeker omdat de gemeente bij onkruidbestrijding nog maar beperkt gebruik mag maken van chemische middelen (paragraaf 5.2) kan dit een extra reden zijn om omvormingen uit te voeren. Een gesloten beplanting levert al snel een beheervoordeel op ten opzichte van een slecht functionerend plantvak. Dit hoeft echter niet te betekenen dat de openbare ruimte versoberd. Door bijvoorbeeld bloeiende heesters aan te brengen ontstaan accenten in het groen.

Hieronder zijn ter indicatie enkele voorbeelden gegeven waarbij de omvormings- en beheerkosten van verschillende beheergroepen met elkaar zijn vergeleken. De gebruikte beheerkosten komen uit het gemeentelijke beheersysteem.

Enmalige omvormingskosten per m2	huidige beheerkosten	toekomstig beheerkosten	Jaarlijkse besparing beheerkosten
Bodembedekkers naar:	€ 0,90		
Gazon € 2,60		€ 0,14	€ 0,76
Heesters naar:	€ 2,12		
Gazon € 2,60		€ 0,14	€ 1,98
Bodembedekkers € 24,20		€ 0,90	€ 1,22
Botanische rozen naar:	€ 3,06		
Gazon € 2,60		€ 0,14	€ 2,92
Bodembedekkers € 23,90		€ 0,90	€ 2,16
Heesters € 2,60		€ 2,12	€ 0,94
Vaste planten naar:	€ 7,09		
Heesters € 16,50		€ 2,12	€ 4,97
Bosplantsoen naar:	€ 0,59		
Heesters € 17,40		€ 2,12	€ 1,53-
Gazon € 3,10		€ 0,14	€ 0,45

Wanneer in Veldhoven van bovenstaande beheertypen 5% wordt omgevormd bijvoorbeeld naar gazon of heesters, dan levert dit een besparing op van ruim € 36.000,- per jaar. De omvormingskosten van € 91.900,- zullen dan na ongeveer 2.5 jaar terug verdient zijn. *De gegevens dienen als voorbeeld en zijn indicatief. Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden ten aanzien van bijvoorbeeld de soort beplanting die wordt teruggebracht en het aanwezige beheerniveau kunnen deze bedragen verschillen.*

Areal in m2:		5% van het areaal omvormen naar:	Eenmalige omvormingskosten	Jaarlijkse besparing beheerkosten	
Bodembedekkers	265530	Gazon	13277	€ 34.519	€ 10.090
Heesters	208479	Gazon	10424	€ 27.102	€ 20.639
Botanische rozen	3328	Heesters	166	€ 433	€ 486
Vaste planten	3765	Heesters	188	€ 3.106	€ 936
Bosplantsoen	172516	Gazon	8626	€ 26.740	€ 3.882
				€ 91.900	€ 36.033

Om de renovaties en omvormingen uit te kunnen voeren zijn structureel financiële middelen nodig. Een reële manier om tot een jaarlijks raambudget te komen is het opzetten van een groenafschrijvingsregime. Hierin wordt op basis van het areaal, de verwachte levensduur en de vervangingskosten een theoretisch jaarlijks benodigd budget bepaald. In het beheerplan 2009-2013 (maart 2009) zijn de theoretische kosten voor vervanging van het groen berekend. De gemeenteraad heeft de gevraagde financiële middelen beschikbaar gesteld. In het budget is uitgegaan van vervanging van een beheertype door hetzelfde beheertype. Bij omvormingen is dit echter niet aan de orde. Het is dan ook wenselijk dat de middelen uit de vervangingsreserve ook ingezet kunnen worden voor het uitvoeren van de omvormingsmaatregelen.

Bovenstaande kan voor de gemeente Veldhoven aanleiding zijn de komende jaren vervangingen uit te voeren in het openbaar groen. Om dit planmatig aan te pakken wordt een omvormingsplan opgesteld waarin voor de totale gemeente of per wijk omvormingen worden uitgezet.

- *Totale gemeente:* In iedere wijk wordt jaarlijks een (klein) deel aangepakt. Dit is een meer geleidelijke aanpak, die passend is wanneer het achterstallig groen verspreid door de gehele gemeente aanwezig is.
- *Wijkgerichte aanpak:* Jaarlijks worden één of enkele wijken volledig aangepakt. Deze methode is effectief wanneer grote verschillen tussen de wijken aanwezig zijn.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De gemeente gaat bepalen welke groeninrichtingen niet meer voldoen aan de gestelde eisen. Dit groen wordt omgevormd naar een passendere groeninrichting	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen van quick-scanmethode voor het bepalen van de kwaliteit van het groen ▪ Uitvoeren quick-scan om in beeld krijgen wat de kwaliteit van het groen is en waar zich knelpunten voordoen. ▪ Na de quick-scan wordt bepaald hoe de omvormingen worden uitgevoerd (totale gemeente of wijkgericht)
2	Toestaan dat de beschikbaar gestelde vervangingsreserve ook wordt ingezet voor de omvorming van groen (bijv. beheertype rozen naar beheertype heesters)	

5.4 Participatie in het groen

Participatie is meer dan alleen uitleg geven over ontwikkelingen en veranderingen. Het betekent burgers actief betrekken bij hun omgeving. Wanneer burgers zich meer betrokken voelen zullen zij ook bewuster omgaan met hun woonomgeving en wordt de samenhang en leefbaarheid in de wijk verbeterd. Meedenken en meehelpen in het groen van de wijk kan van meerwaarde zijn om de betrokkenheid te vergroten.

Inspraak

De gemeente wil burgers zoveel als mogelijk betrekken bij wat er in de gemeente gebeurt. Maar niet overal is het wenselijk dat burgers zelf het initiatief nemen om bijvoorbeeld een perkje te schoffelen. Het meedenken met de gemeente daarentegen is wel iets waar veel waarde aan wordt gehecht. Op basis van de verschillende groenstructuren is hierin een onderverdeling gemaakt waarbij positie van de groenstructuur bepalend is voor de mate van inspraak

De stedelijke groenstructuur bepaald de totale identiteit van Veldhoven. Acties vinden hier op een hoog schaalniveau plaats en zijn vooral gericht op de hoofdstructuren. Vanuit de gemeente is het belangrijk hiervoor kaders te bepalen en burgers via media (huis-aan-huisblad, folder, gemeentelijke website) te informeren over deze acties die worden uitgevoerd.

Op wijkstructuurniveau is het actief betrekken van burgers zeer waardevol. Burgers zullen dan ook bij ontwikkelingen in hun wijk gevraagd worden mee te denken over de invulling hiervan. Wanneer op buurt of straatniveau ontwikkelingen plaatsvinden worden de direct omwonende gevraagd mee te denken en te reageren op de plannen. Zij hebben een duidelijk beeld van de huidige kwaliteiten en knelpunten en zijn de toekomstige gebruikers.

Groenstructuur	Betrokkenheid	participatievorm
Stedelijke groenstructuur	Van belang voor alle inwoners van de gemeente	Informeren
Wijkgroenstructuur	Van belang voor de bewoners van de wijk	Raadplegen, adviseren, coproduceren
Overig groen	Direct aanwonende	Adviseren, coproduceren, meebeslissen of zelfbeheer

Burgers en beheer

Regelmatig krijgt de gemeente van individuele burgers de vraag of zij het groen voor hun woning mogen onderhouden. De gemeente staat hier positief tegenover omdat het de betrokkenheid van burgers met hun woonomgeving vergroot en het de openbare ruimte soms net een beetje meer uitstraling geeft die de gemeente niet in de gehele openbare ruimte kan leveren.

Vanuit de gemeente vraagt dit om meer uitleg over bepaalde keuze in de inrichting en begeleiding bij het beheer. Bijvoorbeeld uitleggen dat de keuze voor bodembedekkende heesters in plaats van bloeiende heesters vooral te maken heeft met het efficiënt kunnen beheren van het groen. Door burgers inzicht te geven in de afwegingen die de gemeente moet maken wordt het begrip ten aanzien van de inrichting en het beheer vergroot en zal de betrokkenheid toenemen.

Uitgangspunten wanneer de gemeente burgers mee laat helpen in het groen:

- Alleen overig groen komt in aanmerking voor zelfbeheer
- Binnen de wijk/buurt moet voldoende draagvlak zijn voor zelfbeheer
- Het zelfbeheer moet groepsgewijs uitgevoerd worden (bijvoorbeeld door een buurtvereniging)
- Verzorgend beheer wordt door burgers uitgevoerd, technisch beheer blijft de gemeente uitvoeren

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De gemeente wil burgers de mogelijkheid geven gezamenlijk het overige groen te beheren	<ul style="list-style-type: none">▪ opstellen van een plan van aanpak voor het betrekken van burgers bij het beheer van de openbare ruimte.

5.5 Gedragscode flora- en faunawet

In april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het doel van deze wet is het in standhouden van de planten- en diersoorten die in het wild voorkomen. Alle in het wild levende planten- en diersoorten dienen in principe met rust te worden gelaten, niet alleen de zeldzame soorten. Deze wet vereist dat zorgvuldig wordt gehandeld in geval (beschermde) inheemse planten en dieren voorkomen in terreinen waar werkzaamheden worden uitgevoerd. In 2005 is de wet verruimd waarbij onder bepaalde omstandigheden vrijstelling of ontheffing van de wet mogelijk. Voor reguliere beheerwerkzaamheden (bestendig beheer) geldt na vaststelling van de gedragscode een vrijstellingsregeling ten opzichte van de ontheffingsplicht. Voor ruimtelijke ontwikkelingen en regelmatig gebruik wordt deze vrijstellingsregeling ontwikkeld.

Gedragscodes beheer groenvoorzieningen

Vershillende organisaties hebben gedragscodes opgesteld om beheer volgens de Flora- en faunawet in de praktijk mogelijk te maken. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft de gedragscode “beheer groenvoorzieningen” van de Vereniging Stadswerk Nederland en de Vereniging van Hoveniers en Groenvoerziers (VHG) in december 2007 goedgekeurd. De gemeente Veldhoven doet er verstandig aan het gebruik van deze gedragscode te implementeren.

Het uitvoeren van werkzaamheden volgens de gedragscode maakt het gemakkelijker onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan groenvoorzieningen waar (mogelijk) beschermde soorten voorkomen. Wanneer hierbij wordt gehandeld volgens de gedragscode, wordt schade aan (lokale) populaties van beschermde dieren en planten voorkomen of tot een minimum beperkt. De gedragscode geldt alleen bij bestendig beheer (*Onder bestendig beheer en onderhoud worden activiteiten verstaan die een voortzetting zijn van de praktijk die gericht is op de instandhouding van de bestaande situatie. Het doorvoeren van veranderingen zoals nieuwe werktechnieken of grootschalige maatregelen (kaalkap, omvormingen) is geen bestendig beheer*) Dit betekent dat het beheer gelijk is aan het beheer dat voorgaande jaren is uitgevoerd en hiermee het bestaande groen in stand gehouden wordt.

Volgens de gedragscode dient de opdrachtgever (gemeente Veldhoven) informatie over de aanwezige (waardevolle) flora en fauna aan te leveren. Hij geeft hierbij de beschermingsstatus aan en hoe deze soorten te beschermen. De opdrachtnemer dient op zijn beurt aan te geven hoe hij zijn werkzaamheden afstemt op deze flora en fauna en instrueert hierover zijn medewerkers. Dit wordt door de opdrachtnemer in een plan van aanpak vastgelegd. Tijdens de uitvoering legt de opdrachtnemer vervolgens waarnemingen van flora en fauna en de hieruit voortkomende wijzigingen van het beheer vast. Na uitvoering van de werkzaamheden vindt een evaluatie plaats, waarbij wordt bekeken of wijziging van het plan van aanpak noodzakelijk zijn.

Het is voor de gemeente dus van belang dat zij weet op welke locaties mogelijk beschermde soorten aanwezig zijn. Dit kan bijvoorbeeld worden vastgelegd op een natuurwaardenkaart. Hierop wordt middels een inventarisatie aangegeven waar flora en fauna door onderhoudswerkzaamheden worden beïnvloedt. Door dit periodiek te herhalen (3 tot 5 jaar) kan de gemeente tijdig informatie verstrekken aan aannemers.

Voor de eigen dienst is het van belang dat zij tijdig inspelen op flora en fauna in het

werkgebied. Aanpassing van het beheer kan hierbij noodzakelijk zijn. De eigen dienst moet dan ook tot op zekere hoogte kunnen beoordelen of (waardevolle) flora en fauna aanwezig is.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De gemeente gaat (is bezig met) het implementeren van de gedragscode binnen de gemeentelijke organisatie	

5.6 Aanbesteding van groenonderhoud

Het groenonderhoud in de gemeente Veldhoven grotendeels uitgevoerd door externe aannemers. Enkele specifieke werkzaamheden zoals herstelwerkzaamheden en servicegericht onderhoud worden door de eigen dienst uitgevoerd. Voor de uitbesteding van het groenonderhoud maakt de gemeente gebruik van onderhoudsbestekken waarop de aannemers kunnen inschrijven.

Omdat de kwaliteit van het groenonderhoud sterk bepalend is voor de ontwikkeling van een duurzame groenstructuur is het noodzakelijk dat de gemeente voorafgaand aan het uitbesteden uitgangspunten hiervoor opstelt. Hierin legt de gemeente de lange termijn visie voor het groenonderhoud vast en worden eisen opgesteld waaraan de uitvoerende partij moet voldoen om het groenonderhoud goed te kunnen uitvoeren. Uitgangspunten kunnen zijn:

Langlopende contracten

Door het groenonderhoud voor een langere periode door één partij uit te laten voeren wordt het eenvoudiger de opgestelde visie na te streven en krijgt de uitvoerder meer gevoel van betrokkenheid bij het aanwezige groen. Daarnaast geven langlopende contracten de gemeente meer zekerheid in prijs en ontstaat er een vertrouwensrelatie met de uitvoerende partij. Gedacht kan worden aan een minimale termijn van 3 jaar en maximaal 5 jaar.

Continuïteit in uitvoering

Continuïteit in beheer geeft de zekerheid dat planmatig en structureel onderhoud kan worden uitgevoerd waarmee de levensduur van beplanting wordt verhoogd. Een goed voorbeeld hiervan is het dunnen van grove beplanting (bosplantsoen) om zo een goede samenstelling te krijgen van struiken en boomvormers. Wanneer dit dunnen niet consequent plaats vindt, heeft dit directe gevolgen voor het gewenste eindbeeld.

Concurrerende prijs

Wanneer de gemeente meerdere partijen uitnodigt om een prijs op te stellen voor het groenonderhoud, wordt het mogelijk te kiezen voor de partij die de beste prijs/ kwaliteitsverhouding biedt. Daarbij is het van belang een keuze te maken in: aanbestedingswijze, aantal inschrijvers en de wijze van gunning.

Professionaliteit van de uitvoerder

Om het groen te ontwikkelen tot een duurzame groenstructuur moet verwacht kunnen worden dat de uitvoerder van het onderhoud beschikt over voldoende vakkennis om te bepalen wat juist is voor de ontwikkeling van het groen. Daarnaast moet hij vanuit de opdrachtgever de mogelijkheid krijgt het werk vakkundig uit te voeren. Ook dient gewerkt te worden met professioneel, degelijk en verzorgd materieel, wat op een juiste manier gebruikt wordt. Voor relatief eenvoudig werk en voor specifieke opdrachten zal de gemeente van de uitvoerende partij vragen om voldoende vakinhoudelijke kennis voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

Meedenken van uitvoerder bij groenonderhoud

De uitvoerder is door het regelmatige onderhoud sterk betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte. Hierdoor kan deze eenvoudig aangeven aan de gemeente waar zich in het groen knelpunten bevinden. Het betreft bijvoorbeeld plaatsen waar een plantsoort niet aanslaat of waar omgevormd moet worden zodat de beplanting beter voldoet aan

de gevraagde functie. Daarnaast vinden regelmatig nieuwe ontwikkelingen plaats als het gaat om groenonderhoud. Door als gemeente samen met de uitvoerende partij na te denken over deze veranderingen is het makkelijker om groenonderhoud aan te passen aan deze nieuwe wensen en eisen.

Aanbesteding van het groenonderhoud

Vanuit het Europees aanbestedingsbeleid valt groenonderhoud onder B-diensten. Dit betekent dat het drempelbedrag voor openbare aanbesteding niet van toepassing is op deze werkzaamheden, mits achteraf gepubliceerd. (*bron/ jurisprudentie o.a.: Vznr. Rb. Breda, 30 december 2004, LJN AS 3372*)

Het gemeentelijk aanbestedingsbeleid is hier strenger in en stelt dat het groenonderhoud openbaar moet worden aanbesteed. Het kan voor de gemeente echter interessant zijn een andere aanbestedingsprocedure te volgen.

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De hierboven omschreven uitgangspunten als richtlijn hanteren bij het aanbesteden van het groenonderhoud	

6. Financiële verantwoording

In dit groenbeleidsplan worden de kwaliteiten en kansen voor het groen in de gemeente Veldhoven voor de toekomst beschreven. In combinatie met het groenbeheer, waarbij het voornamelijk gaat om de kwantiteit van het groen, wordt gestreefd naar het duurzaam inrichten en in stand houden van de openbare ruimte.

Groenbeleid

Vanuit het groenbeleid betekent dit dat een kwaliteitsimpuls moet worden gegeven aan het bestaande groen en bomen bijvoorbeeld door het herstel van oude linten en het toepassen van een andere differentiatie in het beheer. Daarnaast moet geïnvesteerd worden in het vervangen en ontwikkelen van het groen zodat de gemaakte keuzes voor biodiversiteit, luchtkwaliteit en burgerparticipatie uitgevoerd kunnen worden.

Groenbeheer

Vanuit het groenbeheer betekent dit dat het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd en dat renovaties en vervangingen (inclusief achterstallig onderhoud) worden uitgevoerd om de kwaliteit van de openbare ruimte te behouden.

In het groenbeheerplan zijn kosten berekend voor het beheer het aanwezige groenareaal van de komende jaren. Het vervangen van groen is momenteel alleen gebaseerd op de leeftijd van de betreffende beplanting. Daarin zijn nog niet de consequenties van het groenbeleidsplan meegenomen. Er is nog geen kwaliteitstoets aan de hand van de uitgangspunten nieuwe beleidsplan uitgevoerd op het bestaande groenareaal, de differentiatie van beheer, etc.)

Financiële middelen

Om deze acties te kunnen uitvoeren kunnen de volgende middelen worden ingezet:

1) Nieuwe investeringen

- Bouwgrondexploitaties (BGE)
- Algemene reserves
- Fonds bovenwijkse voorzieningen (BOVO)

Daarnaast moeten de mogelijkheden worden onderzocht voor financiering door middel van subsidie en een groenfonds.

De uitgangspunten in het groenbeleidsplan betekenen op verschillende manieren een kwaliteitsverbetering van het openbaar groen. Door het bestaande groen te toetsen aan de uitgangspunten van het groenbeleidsplan krijgen we overzicht van de nieuwe investeringen die moeten worden gedaan om de kwaliteit te halen. Daarnaast staan o.a. in de ruimtelijke structuurvisie diverse projecten die in het uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan worden uitgewerkt.

2) Beheer en duurzaam in stand houden

- Algemene reserves
- Onderhoudsbudget: met name kleinschalige vervangingen

Het duurzaam inrichten en in stand houden van het openbaar groen ('kwalitatief en kwantitatief op orde krijgen van het groen') betekent naast het vervangen van het groen, dat vanuit het beheerplan op basis van leeftijd is aangegeven als te vervangen, ook

het toetsen van het bestaande groen aan de uitgangspunten van het groenbeleidsplan. Hieruit volgen projecten om de inhaalslag te maken om het groen zowel kwantitatief als kwalitatief op orde te krijgen. Deze inhaalslag zal deels betaald worden met de beschikbare beheersgelden en deels als nieuwe investeringen.

3) (Dagelijks) onderhoud

- Onderhoudsbudget

De jaarlijkse onderhoudskosten waarmee in het groenbeheerplan is gerekend zijn gebaseerd op het bestaande groen. In het uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan zal een doorrekening plaatsvinden wat het onderhoud van het groen gaat kosten, nadat de kwalitatieve en kwantitatieve 'inhaalslag' is gemaakt.

Uitvoeringsprogramma groenbeleidsplan

Met het opstellen van het groenbeleidsplan zijn kaders aangegeven hoe om te gaan met groen in Veldhoven. Om inzichtelijk te maken welke concrete consequenties het groenbeleidsplan heeft moet een uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan gemaakt worden. Waarin naast de uitgangspunten van het nieuwe groenbeleidsplan ook de uitgangspunten van overige beleidsplannen worden geïntegreerd zoals de ruimtelijke structuurvisie en het groenbeheerplan.

Het uitvoeringsprogramma leidt uiteindelijk naar een overzicht van concrete projecten en bijbehorende kosten, afgestemd op de globale financiële opzet (uitgesplitst naar investeringen, renovatie, onderhoud).

Beleidskeuze		Actiepunten
1	De concrete consequenties van het groenbeleidsplan inzichtelijk maken	Opstellen uitvoeringsprogramma groenbeleidsplan

7. Samenvatting

De gemeente Veldhoven is ontstaan vanuit een oude dorpenstructuur in het beekdallandschap. Door de jaren heen zijn deze dorpen als gevolg van uitbreidingen naar elkaar toe gegroeid. Hierdoor heeft Veldhoven een opvallende stedenbouwkundige opbouw. Groen speelt daarin een belangrijke rol doordat het de karakteristieke dorpse uitstraling versterkt en de relatie met het omliggende landschap zichtbaar maakt.

In dit groenbeleidsplan wordt de inhoudelijke strategie voor groen binnen de gemeente Veldhoven uitgezet voor de komende 10 jaar. Allereerst is dit gedaan door de belangrijke groenstructuren aan te wijzen zodat deze behouden blijven en duurzaam verder ontwikkeld worden. Daarnaast is aan de hand van verschillende beleidsthema's de inhoudelijke koers voor het groen bepaald.

Groenstructuur

De ontstaansgeschiedenis van Veldhoven is bepalend voor de opbouw van de gemeente en heeft gezorgd voor een kenmerkende groenstructuur. Binnen de gemeente worden een drietal structuren onderscheiden:

Stedelijke groenstructuur	Representatief groen van belang voor de gehele gemeente Veldhoven. Het groen ondersteunt de ruimtelijke opbouw en indeling van de stad. Bijvoorbeeld als recreatief groenelement of benadrukking van ontsluiting van de kern.
Wijkstructuur	Het groen is bepalend voor het karakter van de wijk en heeft een belangrijke gebruiksfunctie voor de inwoners van de wijk
Overig groen	Groen wat geen onderdeel is van de duurzame groenstructuur maar wel waarde heeft voor de direct aanwonende.

Stedelijke groenstructuur

De stedelijke groenstructuur wordt gekenmerkt door het robuuste raamwerk van grote groenzones die vaak gekoppeld zijn aan de ontsluitingswegen. Dit groen wordt vooral gebruikt voor recreatieve functies. Naast het robuuste raamwerk zijn in de stedelijke groenstructuur de stedelijke as en wijkoverschrijdend historisch groen opgenomen.

Met de stedelijke groenstructuur wordt de kenmerkende opbouw van Veldhoven benadrukt. De oorspronkelijke opbouw van kleine kerkdorpen gekoppeld aan verbindingswegen en de beekdalen wordt versterkt. Het cultuurhistorisch groen (Brink Zandoerle, 't Oude Slot) en de historische routes worden zichtbaar gemaakt. De planmatige en rationele uitbreidingen die hier tussen liggen omsluiten de wijken en vormen zo een netwerk van groen in een stedelijke omgeving.

Binnen de stedelijke groenstructuur liggen voor de gemeente Veldhoven kansen voor het verbeteren van de duurzaamheid en het vergroten van de biodiversiteit in de stad. Belangrijkste uitgangspunt hiervoor is het opheffen de stedelijke barrières zodat flora en fauna uit de omgeving de mogelijkheid krijgen zich ook binnen het stedelijk gebied voort te bewegen.

Wijkgroenstructuur

In de wijkgroenstructuur is per wijk beschreven welke rol het groen heeft en hoe dit bijdraagt aan het specifieke karakter van de wijk. Doordat elke wijk anders is van opbouw is ook de groenstructuur in elke wijk uniek. Het behoud en versterken van deze karakteristieke identiteit staat hierin centraal. Aandachtspunten bij het versterken van de wijkstructuur zijn:

- Versterken oude structuren
- Benadrukken stedenbouwkundige patronen
- Aansluiting zoeken bij de stadsgroenstructuur
- Toepassen groene accenten op markante plaatsen
- Versterken ruimtelijke indeling van de wijk

Overig groen

Overig groen bestaat uit groen dat aanwezig is in de wijken maar geen onderdeel uitmaakt van de stedelijke of wijkstructuur. Vaak ligt dit groen in woonstraten of overhoeken. Omdat dit groen vooral een functie heeft voor de directe omgeving is dit groen niet precies omschreven of op kaart vastgelegd. Uiteraard is dit groen wel van belang, met name voor de bewoners van de betreffende straat. Doelstelling is dan ook aantrekkelijk groen te realiseren dat aansluit bij de wensen van de bewoners.

Naast het vastleggen van de gewenste groenstructuur zijn in het groenstructuurplan ook beleidsthema's uitgewerkt de gemeentelijke koers voor het groen beschrijven. Deze thema's zijn onderverdeeld naar groenbeleid, boombeleid en beheer en onderhoud.

Groenbeleid

Kansen voor biodiversiteit

Om de biodiversiteit in de gemeente te vergroten is het belangrijkste de stedelijke barrières te doorbreken. Dit kan door het natuurlijker inrichten van het robuuste groene raamwerk. Door deze te richten op zowel natte (beken) als droge natuur ontstaat tevens afwisselend groen waarin zich verschillende herkenbare diersoorten kunnen vestigen. Door te richten op soorten die voor burgers herkenbaar zijn wordt de beleving van het groen vergroot.

Verbeteren luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit is een actueel thema. Door verstedelijking, industrie en verkeer neemt de kwaliteit van de lucht steeds verder af. Groen kan een grote bijdrage leveren aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. Met name bij het afvangen van fijnstof heeft groen een belangrijke rol. Het toepassen van boombeplanting, gevarieerde onderbeplanting en dak- en gevelgroen zijn hierbij van meerwaarde. Door in Veldhoven het groen langs de hoofdinfrastructuur en nabij industrie in te richten op het verbeteren van de luchtkwaliteit kan hieraan worden bijgedragen.

Groen en spelen

Naast de speciaal ingerichte speelterreinen hebben kinderen ook behoefte aan informele speelruimte. Het groene raamwerk is hiervoor erg geschikt. De gemeente zal dan ook het natuurlijk spelen in deze zones stimuleren.

Hondenbeleid

Ondanks het huidige hondenbeleid ervaren veel burgers hondenpoep als grote ergernis in de openbare ruimte (resultaten enquête). Doordat de hondenuitlaatplaatsen vooral zijn gesitueerd in de groenzones conflicteert dit vaak met andere functies. Een betere afstemming tussen functies is hier gewenst.

Rotondes

Veldhoven kent een duidelijke infrastructuur waarbij regelmatig rotondes zijn toegepast. Door de strategische ligging en de toenemende verkeersintensiteit zijn deze rotondes een belangrijk belevingselement. De inrichting van de rotondes biedt kansen voor versterking van de identiteit, creëren van sferen en het benadrukken van structuren. Door de ontwikkeling van een visie ten aanzien van de inrichting van de rotondes kan gelijktijdig gekeken worden of het wenselijk is om de Veldhovense ondernemers hierbij te betrekken en welke mogelijkheden daarvoor zijn.

Uitgiftebeleid

Het gemeentelijk uitgiftebeleid is gedateerd en heeft onvoldoende criteria om te bepalen of groen uitgegeven kan worden. Actualisatie is daarom noodzakelijk. Daarnaast wordt regelmatig gemeente grond bewust of onbewust door derden in gebruik genomen. Door handhaving en terugvordering moet dit zoveel mogelijk voorkomen worden.

Uitgangspunten voor toepassing bomen en groen

Zowel bij nieuwe ontwikkelingen als herinrichting is het van belang een goede afweging te maken van de toe te passen beplanting en bomen. Enerzijds is het van belang om de gewenste uitstraling te realiseren. Anderzijds is dit van belang met het oog op het toekomstige beheer en de duurzaamheid van het groen in Veldhoven. De opgenomen richtlijnen dragen bij de kwaliteitsverbetering van het groen in Veldhoven.

Bomenbeleid

Kapbeleid

Het huidige kapbeleid bestaat uit een bomenlijst met voor de gemeente waardevolle bomen waarvoor een kapvergunning moet worden aangevraagd. De onderbouwing van deze lijst is echter beperkt en het toezicht op instandhouding van de bomen ligt verspreid over verschillende afdeling, wat leidt tot onduidelijkheden bij kapaanvragen. Actualisatie van het huidige kapbeleid is noodzakelijk. Voorgesteld wordt hierbij gebruik te maken van objectieve beoordelingscriteria om een boom op de lijst te plaatsen en ook de groen/boomstructuren op te nemen in het kapbeleid. Daarnaast moet een duidelijke structuur aangebracht worden binnen de gemeentelijke organisatie.

Het huidige kapbeleid bestaat uit een bomenlijst met voor de gemeente waardevolle bomen waarvoor een kapvergunning moet worden aangevraagd. De onderbouwing van deze lijst is echter beperkt en het toezicht op instandhouding van de bomen ligt verspreid over verschillende afdeling, wat leidt tot onduidelijkheden bij kapaanvragen. Actualisatie van het huidige kapbeleid is noodzakelijk. Voorgesteld wordt hierbij gebruik te maken van objectieve beoordelingscriteria om een boom op de lijst te plaatsen en ook de groen/boomstructuren op te nemen in het kapbeleid. Daarnaast moet een duidelijke structuur aangebracht worden binnen de gemeentelijke organisatie.

Bomen en ontwikkelingen

Voor een duurzaam en karakteristiek bomenbestand is het van belang niet zomaar alle bomen te kappen bij bouw of reconstructiewerkzaamheden. Inpassing van bestaande bomen levert vaak voordelen op ten aanzien van onderhoud- en afschrijvingskosten en het beeld van een volwassen boom is bepalender dan dat van een jonge boom. Daar waar bomen behouden dienen te worden is het belangrijk voorafgaand aan de werkzaamheden een Bomen Effect Analyse uit te voeren.

Omgaan met overlast

Regelmatig krijgt de gemeente van burgers de vraag een boom te kappen omdat deze overlast geeft. Maar niet voor alle overlast is het direct noodzakelijk de boom te verwijderen. Om eenduidig hierop te kunnen reageren is een overzicht opgesteld van de meest voorkomende overlastsituaties en mogelijk te nemen acties.

Beheer en onderhoud

Differentiatie in beheer

Afhankelijk van de functies en het gebruik kan verschil gemaakt worden in de het verzorgingsbeeld van de openbare ruimte. Op basis van de bestaande kwaliteitsniveaus zijn enkele scenario's voor differentiatie opgesteld. De gemeenteraad zal hiervan één scenario kiezen als differentiatie in Veldhoven. Deze differentiatie dient daarna uitgewerkt te worden in een beheerplan en de toekomstige onderhoudsbestekken.

Onkruidbestrijding

Het laatste jaar hebben zich veel veranderingen voorgedaan op het gebied van onkruidbestrijding. Met name het terugdringen van chemische onkruidbestrijding is daarbij aan de orde. Allereerst moet de gemeente een keuze maken of zij direct stopt met het gebruik van chemische onkruidbestrijding of dat dit geleidelijk wordt afgebouwd. Een geleidelijke afbouw heeft de voorkeur. In deze periode kan dan tevens onderzocht worden welke onkruidbestrijdingsmethode voor Veldhoven het meest passend is.

Vervanging van groen

Groen wordt vervangen wanneer het niet meer voldoet aan kwaliteit, gebruik- en belevingswaarde of praktisch beheer. Daarnaast kan het nodig zijn groen te vervangen omdat het een positief effect heeft op de beheerkosten. Dit is met name na invoering van de differentiatie van belang. Voorgesteld wordt een quick-scan uit te voeren om te bepalen wat de kwaliteit van het groen is, waar knelpunten liggen en hoe de omvormingen kunnen worden uitgevoerd.

Participatie in het groen

Burgers betrekken bij hun omgeving vergroot de samenhang en leefbaarheid van een wijk. De gemeente staat dan ook positief tegenover initiatieven van burgers om het groen te onderhouden. Mits dat daarbij rekening wordt gehouden met de aangegeven uitgangspunten zoals: alleen beheer van overig groen, niet individueel maar groepsgewijs en het technisch beheer blijft de gemeente uitvoeren.

Gedragscode Flora- en faunawet

Met de Flora- en faunawet wordt getracht planten- en diersoorten die in het wild voorkomen in stand te houden. Verschillende organisaties hebben een gedragscode opgesteld om beheer volgens de Flora- en faunawet mogelijk te maken. De gemeente gaat/ is al bezig met de implementatie van een gedragscode binnen de gemeentelijke organisatie.

Aanbesteding van groenonderhoud

Het groenonderhoud in de gemeente Veldhoven grotendeels uitgevoerd door externe aannemers. Enkele specifieke werkzaamheden zoals herstelwerkzaamheden en servicegericht onderhoud worden door de eigen dienst uitgevoerd. Voor de uitbesteding van het groenonderhoud maakt de gemeente gebruik van onderhoudsbestekken waarop de aannemers kunnen inschrijven. Belangrijke uitgangspunten zijn daarbij:

- Langlopende contracten
- Continuïteit in uitvoering
- Concurrerende prijs
- Professionaliteit van de uitvoerder
- Meedenken van uitvoerder bij groenonderhoud

Financiële verantwoording

Om de voorgestelde groenstructuur en het beleid te kunnen realiseren zijn financiële middelen nodig. Deze worden gevonden in:

Financiële middelen		
1	Nieuwe investeringen	<ul style="list-style-type: none">▪ Bouwgrondexploitaties (BGE)▪ Algemene reserves▪ Fonds bovenwijkse voorzieningen (BOVO)
2	Beheer en duurzaam in stand houden	<ul style="list-style-type: none">▪ Algemene reserves▪ Onderhoudsbudget: met name kleinschalige vervangingen
3	(Dagelijks) onderhoud	<ul style="list-style-type: none">▪ Onderhoudsbudget

Uitvoeringsprogramma groenbeleidsplan

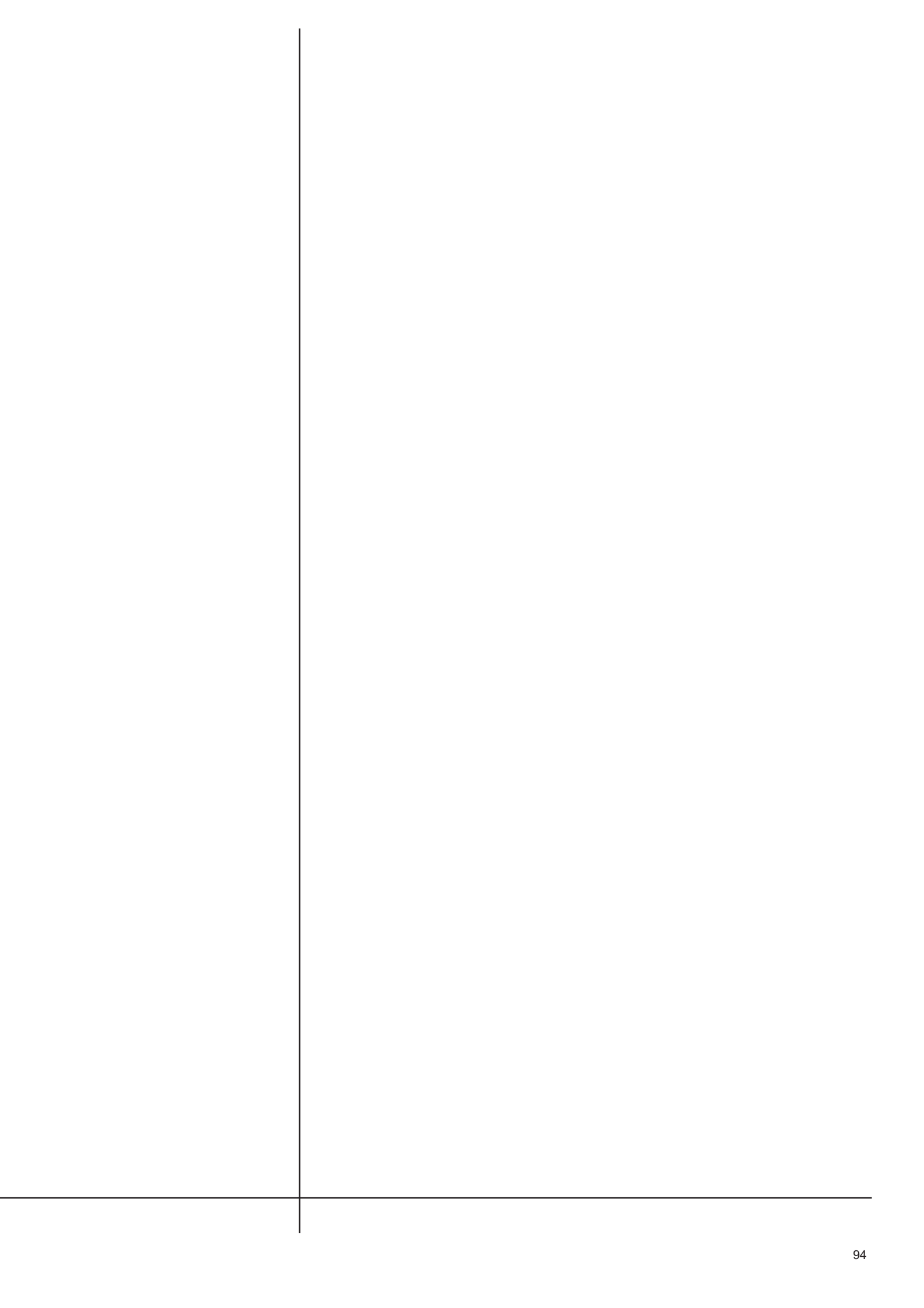
Met het opstellen van het groenbeleidsplan zijn kaders aangegeven hoe om te gaan met groen in Veldhoven. Om inzichtelijk te maken welke concrete consequenties het groenbeleidsplan heeft moet een uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan gemaakt worden. Waarin naast de uitgangspunten van het nieuwe groenbeleidsplan ook de uitgangspunten van overige beleidsplannen worden geïntegreerd zoals de ruimtelijke structuurvisie en het groenbeheerplan.

Het uitvoeringsprogramma leidt uiteindelijk naar een overzicht van concrete projecten en bijbehorende kosten, afgestemd op de globale financiële opzet (uitgesplitst naar investeringen, renovatie, onderhoud).

Overzicht beleidskeuzes en actiepunten

Beleidskeuzes		Actiepunten
GROENSTRUCTUUR		
Stedelijke groenstructuur		
1	Vergroten biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zie paragraaf 3.1 kansen voor biodiversiteit
2	Versterken identiteit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doorontwikkelen robuust raamwerk ▪ Ontwikkelen herkenbare groenstructuur langs stedelijke as ▪ Versterken historische elementen en oude linten
Wijkgroenstructuur		
1	Versterken van de karakteristieke wijkidentiteit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitwerking van de onderstaande visies naar een uitvoeringsprogramma per wijk
GROENBELEID		
Kansen voor biodiversiteit		
1	De diversiteit binnen de bebouwde kom actief vergroten door het robuuste raamwerk aantrekkelijker te maken voor flora en fauna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitwerken ontwikkelingsplan biodiversiteit Veldhoven waarin onder andere wordt omschreven naar welke doelsoorten gestreefd wordt en welke verbeteracties in het groen nodig zijn voor het vergroten van de biodiversiteit.
2	Burgers worden actief benaderd om hieraan mee te helpen	
Verbetering luchtkwaliteit		
1	De luchtkwaliteit rondom ontsluitingswegen en bij industrie verbeteren door specifieke beplanting toe te passen die een bijdrage levert aan het afvangen van fijnstof.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkelen van een volwassen boom- en beplantingstructuur langs de hoofdontsluitingswegen en nabij industrie
2	Gevel- en dakbeplanting kunnen een grote bijdrage leveren aan de luchtverbetering in Veldhoven. De gemeente zal bij haar (bouw)projecten zoeken naar mogelijkheden voor toepassing van gevel- en dakbeplantingen. Daarnaast worden burgers en bedrijven gestimuleerd deze beplanting ook toe te passen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stimuleren van dak en gevelbeplantingen bij burgers en bedrijven. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een informatiefolder.
Groen en spelen		
1	Stimuleren van natuurlijk spelen door in het groene raamwerk spelaanleidingen aan te brengen en het bouwen van hutten toe te staan mits dit op een veilige manier gebeurt.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij de verdere ontwikkeling van het groene raamwerk spelaanleidingen aanbrengen.
Hondenbeleid		
1	Het huidige hondenbeleid voldoet niet overal. Een aangepast hondenbeleid is nodig waarbij goede afwegingen gemaakt worden tussen de recreatieve functies als spelen en wandelen en het uitlaten van honden.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actualisatie van het hondenbeleid ▪ Burgers wijzen op hun verantwoordelijkheid voor hun eigen woonomgeving en de openbare ruimte. Bijvoorbeeld door een nieuwe folder over het hondenbeleid.
Rotondes		
1	De samenhang tussen de rotondes dient verbeterd te worden volgens bovenstaande uitgangspunten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitwerken van de visie op rotondes tot concrete uitgangspunten en ontwerpen voor de rotondes in Veldhoven. ▪ Bekijken mogelijkheden tot betrekken ondernemers bij inrichting en beheer van de rotondes
Uitgiftebeleid		
1	Op een onderbouwde wijze keuzes maken voor de uitgifte van groen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actualisatie uitgiftebeleid met criteria voor de uitgifte van groen
2	Verder beperken en terugdringen van de hoeveelheid illegaal gebruikte gemeentegronden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inventarisatie van het illegaal gebruik van gemeentegronden inclusief de doorsteken door het groen en het terugvorderen of alsnog uitgeven van deze gronden.
Uitgangspunten toepassing groen en bomen		
1	De gemeente Veldhoven streeft naar een duurzame groenstructuur met een effectief beheer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementatie van de richtlijnen binnen de gemeentelijke organisatie ▪ Opnemen van de richtlijnen in het op te stellen Handboek voor de openbare ruimte
2	De bovengenoemde richtlijnen worden als uitgangspunten gehanteerd bij reconstructies en planvorming	

Beleidskeuzes		Actiepunten
BOMENBELEID		
Kapbeleid		
1	De gemeente wil haar waardevolle bomen goed beschermen en zal daarvoor een herziening van het kapbeleid doorvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herziening lijst beschermde bomen op basis van objectieve beoordelingscriteria ▪ Aanpassen kapbeleid zodat ook de belangrijke boomstructuren en vlakken worden beschermd
2	Het geactualiseerde kapbeleid wordt inzichtelijk gemaakt voor burgers en gemeentelijke organisatie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verbeteren organisatiestructuur rondom het kapbeleid
Bomen en ontwikkelingen		
1	Bij bouwprojecten en reconstructies zullen de bestaande bomen zoveel mogelijk worden ingepast.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij renovatie en bouwplannen vooraf inventariseren welke bomen behouden moeten blijven ▪ Opstellen van BEA's voor de bomen die behouden moeten worden.
Omgaan met overlast door bomen		
1	Bomen zijn belangrijk voor de leefomgeving en moeten zoveel mogelijk beschermd worden. Klachten met betrekking tot bomen moeten altijd goed afgewogen worden voordat de boom wordt weggehaald.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burgers meer informeren over werkzaamheden en keuzes die te maken hebben met de inrichting van hun openbare ruimte
BEHEER EN ONDERHOUD		
Differentiatie in beheer		
1	De gemeente stemt in met de voorkeur vanuit de gemeentelijke organisatie of kiest voor een ander scenario	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Scenariokeuze uitwerken in het groenbeheerplan met een doorrekening van de verwachte beheerkosten ▪ Verwerken van de differentiatie in toekomstige beheerbestekken
Onkruidbestrijding		
1	In Veldhoven wordt het gebruik van chemische middelen geleidelijk afgebouwd.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Om te bepalen welke methode van onkruidbestrijding past bij de gemeente Veldhoven wordt een pilot uitgevoerd. Voorafgaand aan de pilot wordt een plan van aanpak met financiële indicatie opgesteld.
Vervanging van groen		
1	De gemeente gaat bepalen welke groeninrichtingen niet meer voldoen aan de gestelde eisen. Dit groen wordt omgevormd naar een passendere groeninrichting	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen van quick-scanmethode voor het bepalen van de kwaliteit van het groen ▪ Uitvoeren quick-scan om in beeld krijgen wat de kwaliteit van het groen is en waar zich knelpunten voordoen. ▪ Na de quick-scan wordt bepaald hoe de omvormingen worden uitgevoerd (totale gemeente of wijkgericht)
2	Toestaan dat de beschikbaar gestelde vervangingsreserve ook wordt ingezet voor de omvorming van groen (bijv. beheertype rozen naar beheertype heesters)	
Participatie in het groen		
1	De gemeente wil burgers de mogelijkheid geven gezamenlijk het overige groen te beheren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opstellen van een plan van aanpak voor het betrekken van burgers bij het beheer van de openbare ruimte.
Gedragcode Flora- en faunawet		
1	De gemeente gaat (is bezig met) het implementeren van de gedragscode binnen de gemeentelijke organisatie	
Aanbesteding groenonderhoud		
1	De hierboven omschreven uitgangspunten hanteren bij het aanbesteden van het groenonderhoud	
Financiële verantwoording		
1	De concrete consequenties van het groenbeleidsplan inzichtelijk maken	Opstellen uitvoeringsprogramma groenbeleidsplan

8. Bijlagen

B.1 Beleidskaders

1.1 Vanuit relevante wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van inheemse planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt bij versterking, beschadiging, jagen enz. is het 'nee, tenzij'-beginsel. De Flora- en faunawet heeft niet alleen gevolgen voor nieuwe ontwikkelingen maar ook voor de werkzaamheden in het dagelijks groenbeheer.

Monumentenwetgeving

In de Monumentenwet kunnen groenobjecten, zoals bomen en tuinen, alleen worden beschermd wanneer deze elementen in de beschrijving van het geregistreerde Rijksmonument staan vermeld. Afzonderlijke groenobjecten, zoals bomen of bomengroepen, kunnen niet als Rijksmonument worden geregistreerd. Veldhoven kent enkele rijksmonumenten en MIP objecten, die voornamelijk te vinden zijn langs de oude lintbebouwing. Hier is bij geen van deze objecten groen als onderdeel van het monument opgenomen.

Nationaal register monumentale bomen

De Bomenstichting beheert het Nationaal Register van Monumentale Bomen. Het betreft zowel gemeentelijke bomen als bomen in eigendom van derden. Het register monumentale bomen heeft geen juridische status. In het register zijn voor Veldhoven verschillende bomen opgenomen zoals de plataan aan de Kruisstraat en de beuk aan de Provinciale weg bij Huize 'Ter Eik'.

1.2 Vanuit vigerend gemeentelijk beleid

GROENBELEIDSPLAN (1994)

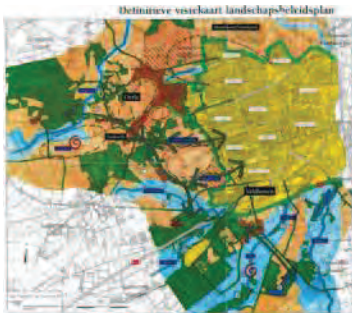
In 1994 heeft de gemeente Veldhoven het groenbeleidsplan vastgesteld. In het groenbeleidsplan is de visie geven op het stedelijke groen op de lange termijn. Het groenbeleidsplan wordt gebruikt als toetsingskader bij beleidsbeslissingen en beschrijft de gewenste toekomstige groenstructuur en afwegingen voor beheer en onderhoud. Het plan is opgesteld voor 10 jaar en is nu aan herziening toe.

RUIMTELIJKE STRUCTUURVISIE (JUNI 2009)

De structuurvisie vormt de basis voor de ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren, waarbij sommige ontwikkelingen zich binnen vijf jaar zullen voordoen en andere pas op een wat langere termijn van 20 jaar of meer. In de ruimtelijke structuurvisie staat het *durven kiezen voor kwaliteit* centraal. Een kernmerk daarvan is een aantrekkelijk, veilig en sociaal woonklimaat in de gemeente. Veldhoven levert hiermee een kwalitatieve bijdrage aan de regio. Dat uit zich voor het groen op de volgende wijze:

Buitengebied	<ul style="list-style-type: none">▪ Beekdallandschap wordt verder ontwikkeld als natuurgebied.▪ Kempenlandschap, een gevarieerd kleinschalig landschap met aantrekkelijke afwisseling tussen bossen en meer open gebieden.
--------------	---

Groenstructuur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 'groene vingers' verbinden de bebouwde kom met het Kempenlandschap. ▪ Groene zones van belang voor ontmoeten en recreëren van burgers. ▪ Versterken van de totale groenstructuur en de bereikbaarheid ervan vergroot de leefbaarheid.
Verkeerstructuur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanpassing verkeersstructuur voor duurzame ontsluiting van Veldhoven.
Dorpsstructuur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De vier kerkdorpen vormen een samenhangend geheel met elk hun eigen identiteit en uitstraling.
Planmatige uitbreidingen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Om de sociale samenhang te bevorderen, is het van belang dat in elke wijk sprake is en blijft van een hart. ▪ Het is van belang dat ook de huidige woningvoorraad en de woonomgeving aantrekkelijk blijven (veilig, groen, ruim en variatie).
City centrum	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het winkelcentrum vormt het hart van Veldhoven, maar wordt door de inwoners nog niet als zodanig ervaren. ▪ Door in de toekomst meer aandacht te besteden aan de ruimtelijke uitstraling van de bebouwing krijgt het plein de gezellige uitstraling die het nu mist.
Bedrijventerreinen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De verschillen tussen de bedrijventerreinen benadrukken. ▪ Verbetering van de ontsluiting en slim en efficiënt ruimtegebruik. ▪ Verbeteren van de uitstraling moet leiden tot een aantrekkelijker vestigingsklimaat.
Stedelijke as	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De stedelijke as verbindt verschillende kwaliteiten van Veldhoven. ▪ Mogelijkheden voor accentuering stedelijke karakter in contrast met de andere delen die juist een dorps karakter hebben. ▪ Daar waar de stedelijke as de 'groene vingers' kruist vindt een verbijzondering van de ruimte plaats.

LANDSCHAPSBELEIDSPLAN VELDHOVEN (1998-2018)

Het landschapsbeleidsplan is opgesteld om te komen tot een waardebeoordeling van het landschap waarbij de sterke punten worden behouden en de knelpunten worden aangepakt.

Ruimtelijke visie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Benadrukken patronen en structuren ▪ Vergroten eenheid en contrasten per/tussen landschapstypen ▪ Tegengaan verstoring landschapsbeeld ▪ Creëren geleidelijke overgang bebouwde kom en landschap
Ecologische visie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tegengaan versnippering en verstoring waardevolle gebieden ▪ Beschermen bijzondere soorten ▪ Behouden variatie in vegetatie ▪ Vergroten bewustwording burgers
Functionele visie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Concentreren op hoofdfuncties vanuit landschappelijke optiek ▪ Zoneren en verweven ▪ Aanleggen recreatief netwerk

HONDENBELEID

Sinds enkele jaren heeft de gemeente een hondenbeleid om onder andere de overlast van hondenpoep en loslopende honden te verminderen. Binnen de gemeente zijn diverse uitlaatroutes uitgezet waarlangs burgers hun hond kunnen uitlaten. Daarnaast zijn op verschillende plaatsen op deze hondenroutes uitlaatterreinen en uitrenterreinen aangelegd.

SPEELBELEIDSPLAN Ruimte voor de jeugd in Veldhoven

Het beleidsplan geeft een visie op jeugdigen als volwaardige medegebruikers van de openbare ruimte met een specifieke wens namelijk buitenspelen en buiten zijn.

Uitgangspunten vanuit de visie:

- Jeugdigen als volwaardige medegebruikers van de openbare ruimte
- Speelruimte moet leuk maar ook veilig zijn
- Rekening houden met veranderingen van wijken
- Voldoende ruimte voor spelen van alle leeftijden
- Schoolspeelomgevingen zijn ontmoetingsruimte en speelruimte verder van huis

GROENBEHEERPLAN 2009 t/m 2013

In het beheerplan is het areaal aan groen van de gemeente Veldhoven opgenomen, de onderhoudstoestand van het groen en de beheerkosten op korte en middellange termijn. Deze gegevens zijn de basis voor doorrekeningen die in het groenbeleidsplan zijn gedaan.

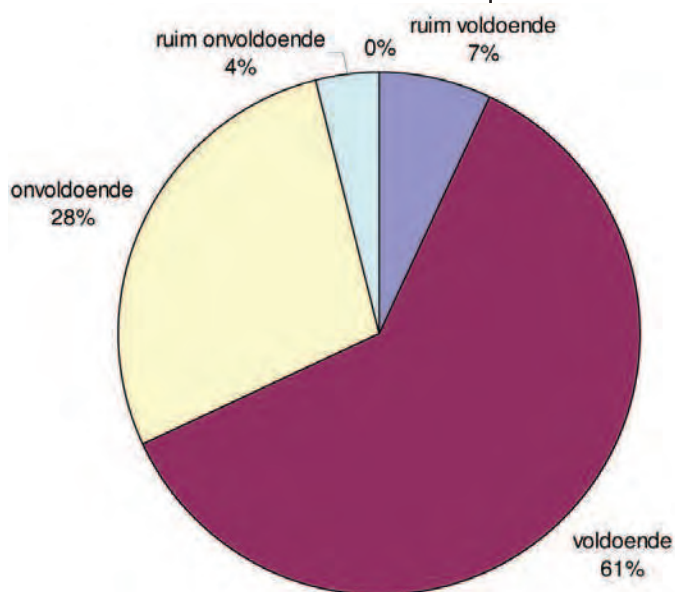
B.2 Maatschappelijke kaders

2.2 Uitkomsten participatie onderzoeken

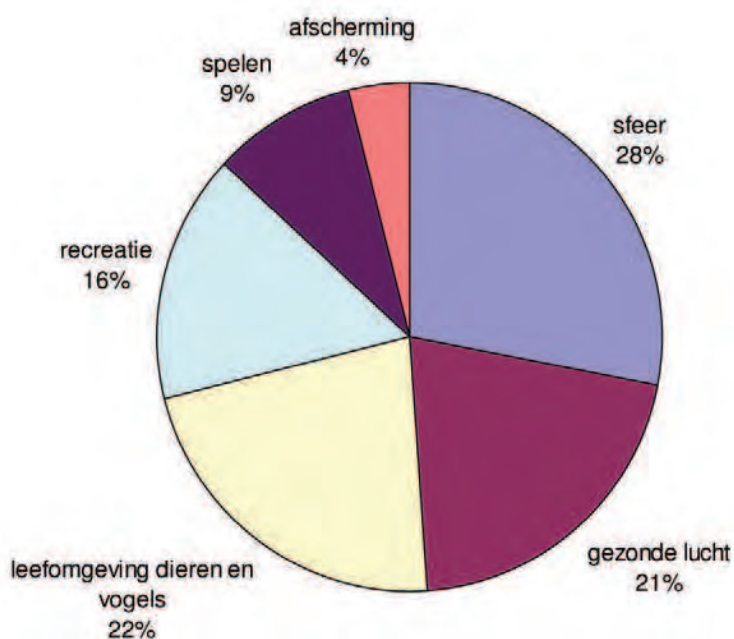
Groen is belangrijk voor de inwoners van Veldhoven. De gemeente realiseert zich dat en heeft geïnventariseerd hoe burgers denken over het openbaar groen in hun woonomgeving. Daarnaast wil de gemeente onderzoeken of draagvlak aanwezig is voor modernisering en een andere kijk op het openbaar groen. Voorafgaand aan het opstellen van het groenbeleidsplan is naar een deel van de burgers en externe gebruikersgroepen een enquête verzonden en zijn gesprekken gevoerd met wijkplatforms. De uitkomsten hiervan geven een goed beeld van problemen die burgers in het groen ervaren en de wensen die ze hebben voor hun woonomgeving.

CONCLUSIE ENQUÊTE

De enquête onder burgers en externe gebruikers geeft een goed beeld van de waarde die burgers hechten aan het groen in hun woonomgeving. Met name op het gebied van sfeer en aankleding scoort groen goed. Het gebruik en de veiligheid van de openbare ruimte zijn daarnaast belangrijke uitgangspunten. Een aanpassing in het beeld valt burgers dan ook direct op. Als voorbeeld worden regelmatig onkruid op verharding, hondenpoep en overhang van beplanting genoemd.

Kwaliteit van groen

Belang en waarde van groen

Toch staan burgers ook open voor veranderingen en nieuwe ontwikkelingen, mits dit niet ten koste gaat van de verzorging en veiligheid. De gemeente zal zich daarom realistische doelen moeten stellen en burgers voldoende moeten informeren over eventuele veranderingen in inrichting en beheer.

2.3 Gesprekken wijkplatforms

Tijdens verschillende avonden zijn de wijkplatforms gevraagd naar hun mening over het groen in hun wijk. De uitkomsten van deze avonden zijn voor zover mogelijk en relevant in het groenbeleidsplan verwerkt.

Over het algemeen zijn de wijkplatforms tevreden over de hoeveelheid en kwaliteit van het groen. Ze kunnen goed aangeven waar in de wijk het groen van mindere kwaliteit is.

en waar het juist goed gaat. De voornaamste knelpunten in de openbare ruimte liggen volgens de wijkplatforms bij de sociale veiligheid en de ergernissen van hondenpoep. De wijkplatforms vinden verder dat het verzorgingsbeeld van de openbare ruimte niet verder achteruit mag gaan. Wel is het mogelijk de openbare ruimte op sommige plaatsen een natuurlijke uitstraling te geven.

Tijdens de gesprekken hebben de aanwezigen op de luchtfoto van hun wijk hun meest en minst gewaardeerde groen aangegeven. De gemeente zal deze gegevens gebruiken bij het uitvoeren van toekomstige renovaties en aanpassingen in het groen.

2.4 Uitkomsten gesprekken klankbordgroep

Tijdens twee discussiemomenten heeft de klankbordgroep gebrainstormd over de inhoud van het groenbeleidsplan. Daaruit is beide keren naar voren gekomen dat het vastleggen van de waarde en functies van groen kan bijdragen aan het behoud en bescherming van het groene karakter van Veldhoven. Andere onderwerpen die tijdens de brainstorm naar voren kwamen zijn:

GEBRUIK VAN WATER IN DE OPENBARE RUIMTE

Een vijver of waterelement levert een bijdrage aan het visuele beeld van de openbare ruimte en wordt door burgers vaak als aantrekkelijk ervaren. Vanuit de groenstructuur en het groenbeleid is het wenselijk water te relateren aan de geomorfologisch ondergrond van de gemeente. De watergangen de Rundgraaf en de Gender bieden op basis hiervan mogelijkheden. In het stedelijk gebied komt geen natuurlijk water voor. Water kan hierin cultureel worden toegepast om accenten te leggen in de vorm van fontein en waterelementen. Het voorplein van het gemeentehuis en het water op de Kempencampus zijn hiervan een goed voorbeeld.

In het groen moet ook meer aandacht komen voor het vasthouden en laten infiltreren van regenwater.

PROBLEMATIEK BIJ BESTAANDE BOMEN

Binnen de gehele organisatie komen regelmatig problemen met bomen voor. De afdeling RO ziet deze problemen vooral op het gebied van het toepassen van bomen en bomen in relatie tot reconstructie of bouwplannen. Bij de afdeling BOR zijn het vaak de meldingen van overlast door burgers waarvoor duidelijke handvatten gewenst zijn.

GEWENSTE VERZORGINGSBEELD BURGERS

Regelmatig wordt de gemeente aangesproken op de verzorging en uitvoering van het groenbeheer. Burgers zijn van mening dat het groen op een minimale manier wordt onderhouden, zij zouden dat graag anders zien. (zie ook uitkomsten enquête). Om het draagvlak bij burgers te vergroten is een goede communicatie noodzakelijk. Daarom is het wenselijk bij ingrepen en wijzigingen in de openbare ruimte meer met burgers te communiceren en uit te leggen waarom een bepaalde werkwijze gekozen wordt.

Het uitgeven van (snipper)groen moet zoveel mogelijk beperkt worden. Het uitgeven van groen heeft in het verleden geleid tot een achteruitgang van de kwaliteit van de openbare ruimte. Ook het uitvoeren van groenonderhoud door burgers wordt niet als wenselijk ervaren omdat hiermee de opbouw en structuur van het groen verloren kan gaan.